

VENDIM
Nr. 30, datë 21.1.2026

PËR MIRATIMIN E PROGRAMIT TË REFORMAVE EKONOMIKE (ERP)
2026–2028

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e ministrit të Financave,
Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

Miratimin e Programit të Reformave Ekonomike (ERP) 2026–2028, sipas tekstit që i
bashkëlidhet këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama

Programi i Reformave Ekonomike 2026-2028

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI I MINISTRAVE

PROGRAMI I REFORMAVE EKONOMIKE
2026-2028

Janar 2026

Pasqyra e përmbajtjes

1. KUADRI I PËRGJITHSHËM POLITIK DHE OBJEKTIVAT.
 2. ZBATIMI I UDHËZIMEVE TË POLITIKAVE
 3. KUADRI MAKROEKONOMIK
 - 3.1. Zhvillimet e fundit ekonomike
 - 3.2. Skenari makroekonomik afatmesëm .
 - 3.3. Skenarët alternativë dhe risqet
 4. KUADRI FISKAL
 - 4.1. Politikat strategjike dhe objektivat afatmesme
 - 4.2. Implementimi i buxhetit për vitin 2025
 - 4.3. Planet buxhetore për vitin e dorëzimit të ERP
 - 4.4. Perspektiva buxhetore afatmesme
 - 4.5. Balanca strukturore
 - 4.6. Ecuria e Borxhit të Qeverisjes Qendrore
 - 4.7. Analiza e ndjeshmërisë dhe krahasimi me programin e mëparshëm
 - 4.8. Cilësia e financave publike
 - 4.9. Qeverisja fiskale dhe kornizat buxhetore
 - 4.10. Qëndrueshmëria e financave publike
 5. KONSISTENCA E AGJENDËS SË REFORMAVE ME KUADRIN MAKRO-FISKAL .
 6. ÇËSHTJE INSTITUCIONALE DHE PËRFSHIRJA E AKTORËVE TË INTERESIT
- Shtojca I

LISTA E AKRONIMEVE

AFP	Arsimi dhe Formimi Profesional
AFCOS	Shërbimi i Koordinimit Kundër Mashtrimeve
AR	Agjenda e Reformave
ASPA	Shkolla Shqiptare e Administratës Publike
BP	Bilanci Primar
BSH	Banka e Shqipërisë
CAB	Bilanci i Rregulluar Ciklikisht
CAPB	Bilanci Primar i Rregulluar Ciklikisht
CCyB	Rezerva Kapitalore Kundër Ciklit
CEFTA	Marrëveshja për Tregti të Lirë e Europës Qendrore
CPB	Bilanci Primar Ciklik
DIVA	Deklarata Vjetore Individuale e të Ardhurave
DPD	Drejtoria e Përgjithshme e Doganave
DPT	Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve
DPT	Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve
eIDAS	Shërbime Elektronike për Identifikim, Autentikim dhe Besueshmëri
ERP	Programi i Reformës Ekonomike
ESA	Sistemi Evropian i Llogarive
EU	Bashkimi Evropian
EUD	Delegacioni i Bashkimit Evropian në Shqipëri
EUR	Euro
FI	Impuls Fiskal
FMN	Fondi Monetar Ndërkombëtar
FSDKSH	Fondi i Detyrueshëm i Sigurimit Shëndetësor
GR RAP	Grupi Special për Reformën e Administratës Publike
IÇP	Indeksi i Çmimeve të Konsumit
IFRS	Standarde Ndërkombëtare të Raportimit Financiar
IHÇK	Indeksi i Harmonizuar i Çmimeve të Konsumit
IHD	Investime të Huaja Direkte
INSTAT	Instituti i Statistikave i Shqipërisë
IPA	Instrumenti për Ndihmën Para Anëtarësimit
IRENA	Agjencia Ndërkombëtare për Energjinë e Rinovueshme
ISSH	Instituti i Sigurimeve Shoqërore
KM	Këshilli i Ministrave
Kons	Shtesa Konservuese e Kapitalit
LOB	Ligji Organik i Buxhetit
MF	Ministria e Financave
MFP	Menaxhimi i Financave Publike
Mld	Miliard
Mln	Milion
MREL	Kërkesa Minime për Kapitalin dhe Detyrimet e Kualifikuara
MSA	Marrëveshja e Stabilizimit dhe Asociimit
MTRS	Strategjia Afatmesme e të Ardhurave

NIS2	Direktiva për Sigurinë e Sistemeve të Rrjetit dhe të Informacionit 2
NPL	Huatë me probleme
NSH	Ndërmarrje Shtetërore
OECD	Organizata për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik
OG	Hapësirat e Prodhimit
ONISA	Organizata Ndërkombëtare e Auditorëve të Lartë
PBA	Plani Buxhetor Afatmesëm
PBB	Produkti i Brendshëm Bruto
PEFA	Ekspozita dhe Llogaridhënia e Shpenzimeve Publike
PKT	Përpjesët Konstante të Tregut
PPP	Partneritete Publike-Private
PROST	Vegël Simuluese për Reformën e Pensioneve
RAP	Reforma e Administratës Publike
RoA	Kthimi i Aktivet
RoE	Kthimi i Kapitalit
SA	Stabilizues Automatikë
SECO	Sekretariati Shtetëror për Çështjet Ekonomike (Zvicër)
SIB	Banka Sistematike
SIDA	Agjencia Suedeze për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ndërkombëtar
SIFQ	Sistemit Informativ Financiar Qeveritar
SIGMA	Mbështetje për Përmirësimin e Qeverisjes dhe Menaxhimit
SKZHIE	Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim European
SME	Ndërmarrje të Vogla dhe të Mesme
Struk	Rezerva për Rrezikun Sistemik
TAP	Tatimi mbi të Ardhurat Personale
TSA	Llogaria e Vetme e Thesarit
TVSH	Tatimi mbi Vlerën e Shtuar
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave

1. KUADRI I PËRGJITHSHËM POLITIK DHE OBJEKTIVAT

Programi i Reformave Ekonomike (ERP) për periudhën 2026-2028 paraqet politikat kryesore makroekonomike dhe fiskale të Shqipërisë, me synimin për të vendosur një ekuilibër optimal midis mundësive dhe rreziqeve. Qëllimi kryesor i programit është nxitja e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik, stimulimi i rritjes së punësimit dhe garantimi i qëndrueshmërisë afatmesme dhe afatgjatë të financave publike, duke ruajtur dhe forcuar stabilitetin makroekonomik të vendit.

Një seksion i dedikuar i ERP përqendrohet në analizimin e grupit të reformave themelore strukturore që Shqipëria ka nisur në kuadër të “Planit të Ri të Rritjes” të Bashkimit Evropian. Përmes një analize cilësore dhe sasiore gjithëpërfshirëse, ky seksion tregon se si këto reforma ambicioze pritet të përmirësojnë ndjeshëm trajektoren e rritjes potenciale të vendit në horizont afatmesëm dhe afatgjat, si dhe rëndësinë strategjike të kësaj iniciative të re të Bashkimit Evropian për Shqipërinë dhe rajonin e Ballkanit Perëndimor, duke synuar përshpejtimin e konvergjencës ekonomike me standardet e BE-së.

Ekonomia shqiptare ka treguar qëndrueshmëri të lartë përballë goditjeve të njëpasnjëshme që kanë prekur vendin gjatë viteve të fundit. Politikat e kujdesshme makroekonomike dhe fiskale kanë mbështetur rimëkëmbjen graduale të aktivitetit ekonomik, duke garantuar që fondamentet kryesore ekonomike dhe financiare të mbeten solide. Ekonomia ka tejkaluar pritshmëritë fillestare, duke shënuar rritje të fuqishme në secilin prej këtyre viteve. Edhe në vitin 2025, vendi ka vijuar të shënojë performancë të qëndrueshme ekonomike, e udhëhequr nga rritja në sektorin e shërbimeve dhe ndërtimit, e mbështetur nga konsumi privat, investimet dhe eksportet e shërbimeve, veçanërisht në turizëm, të cilat kanë luajtur një rol kyç në nxitjen e aktivitetit ekonomik. Parashikimet afatmesme tregojnë një trajektore të qëndrueshme dhe pozitive, duke përforcuar aftësinë e vendit për të përballuar dhe rikuperuar nga kushtet e pafavorshme ekonomike. Elasticiteti dhe përshtatshmëria e treguar gjatë kësaj periudhe e pozicionojnë vendin për një rritje të mëtejshme dhe të qëndrueshme në të ardhmen.

Konsolidimi fiskal vijon të jetë objektivi themelor i politikës fiskale, në funksion të drejtpërdrejtë të mbrojtjes dhe forcimit të mëtejshëm të stabilitetit makroekonomik të vendit, si një premisë thelbësore për sigurimin e një rritje ekonomike të qëndrueshme e gjithëpërfshirëse. Politika fiskale do vijojë të targetojë një trajektore graduale rënëse të borxhit publik, ndërsa balanca primare do të targetohet në nivel pozitiv që prej vitit 2023 dhe do të vijojë e tillë në vijim, në përputhje edhe me rregullat fiskale në LOB.

Balanca primare parashikohet mesatarisht në rreth 0.6 përqind në vit gjatë periudhës afatmesme vijuese 2026-2028. Ndërkohë që, duke filluar prej vitit buxhetor 2024 e në vijim ky target është edhe ligjërisht i detyrueshëm, ku një rregull fiskal në LOB përcakton që duke filluar nga viti buxhetor 2024 e për çdo vit në vijim balanca primare duhet të rezultojë jo më e vogël se sa zero (pra së paku e balancuar ose pozitive). Në vitin 2026, balanca primare është projektuar në nivel neutral dhe të vazhdojë të zgjerohet më tej në normën prej 0.8 përqind në vitin 2027 dhe në 1.0 përqind në vitin 2028.

Si rrjedhojë, borxhi publik ndaj PBB-së do të vazhdojë trajektoren rënëse në përputhje me rregullin fiskal përkatës. Në vitin 2025, borxhi publik pritet të bjerë në rreth 54.1 përqind të PBB-së nga rreth 54.2 përqind në vitin 2024 dhe pritet të vazhdojë të bjerë më tej në rreth 53.6 përqind në vitin 2026. Sipas skenarit bazë, borxhi publik pritet të bjerë në rreth 52.2 përqind në vitin 2027 dhe më tej në rreth 46.4 përqind deri në vitin 2031.

Në të njëjtën kohë, krahas konsolidimit fiskal, synohet ruajtja e një raport të shëndetshëm të shpenzimeve buxhetore korrente dhe kapitale, ku shpenzimet kapitale (pra, investimet publike) do targetohen të jenë mbi 6.0 përqind e PBB në çdo vit buxhetor për periudhën 2026-2028 (mesatarisht 6.4 përqind në vit), duke përfshirë këtu investimet e reja publike që potencialisht do të mundësohen në kuadër të Planit të Ri të

Rritjes. Ndërkohë që deficitin buxhetor për këtë periudhë targetohet në mesatarisht rreth 1.7 përqind në vit. Rrjedhimisht, bilanci korrent fiskal targetohet gjithmonë pozitiv, në përputhje kjo me rregullin respektiv fiskal (“rregullin e artë” të buxhetit), konkretisht në mesatarisht rreth +4.6 përqind në vit gjatë periudhës afatmesme 2026-2028.

2. ZBATIMI I UDHËZIMEVE TË POLITIKAVE

Udhëzimi i Politikave 1

1.1 Zbatimi i Planit Buxhetor Afatmesëm (PBA) dhe përdorimit të kursimit që rezultojnë nga nën-realizimi i shpenzimeve kapitale për reduktimin e deficitit buxhetor. (në përputhje me drejtorinë përkatëse)

Programi Buxhetor Afatmesëm është zbatuar në përputhje me Ligjin Organik të Buxhetit dhe Programin e Reformave Ekonomike 2025-2027. Ekzekutimi i buxhetit gjatë gjithë vitit 2025 është përmbajtur kufijve dhe prioritetëve të përcaktuara në PBA, duke siguruar konsistencë midis vendimeve vjetore buxhetore dhe objektivave fiskale afatmesme. Sa i përket konsolidimit fiskal, Shqipëria ka demonstruar një qasje të kujdesshme ndaj menaxhimit buxhetor. Gjatë vitit 2025, ligji i buxhetit u rishikua, duke rezultuar në një ulje të kufirit ligjor të deficitit nga niveli i miratuar fillimisht në ligjin vjetor të buxhetit. Ky rishikim pasqyroi, si një angazhim për disiplinën fiskale ashtu edhe rialokimin e burimeve, duke përfshirë kursimet e gjeneruara nga nën-ekzekutimi i shpenzimeve kapitale. Për më tepër, të dhënat paraprake fiskale tregojnë se rezultati përfundimtar i deficitit për vitin 2025 pritet të jetë më i ulët se edhe kufiri i reduktuar ligjor i rishikuar. Ky rezultat nënvizon angazhimin e qeverisë për kujdes fiskal dhe është plotësisht në përputhje me qëllimin e këtij Udhëzimi Politik, përkatësisht për të përdorur kursimet buxhetore për të forcuar pozicionin fiskal. Kjo qasje përforcon angazhimin e Shqipërisë për një menaxhim të qëndrueshëm të financave publike dhe për ruajtjen e një trajektoreje në rënie të raportit të borxhit publik ndaj PBB-së.

1.2 Zbatimi i Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave, miratimi i ligjit për taksën e pronës dhe, bazuar në shqyrtimin e shpenzimeve tatimore, përgatitja e propozimeve për të ulur shpenzimet tatimore, duke i dhënë përparësi eliminimit të përjashtimeve që nuk kanë justifikim të shëndoshë politikash.

Strategjia Afatmesme e të Ardhurave (MTRS)

Pas miratimit të Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave (MTRS) me Vendimin e Këshillit të Ministrave, datë 26.12.2024, Ministri i Financave nxori Urdhrin nr. 14, datë 24.01.2025, “Për krijimin e Komitetit Drejtues dhe Sekretariatit Teknik për procesin e monitorimit të Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave dhe Planit të Veprimit 2024–2027”, me qëllim ngritjen e strukturave të monitorimit të MTRS-së.

Në fund të marsit 2025, Komiteti Drejtues miratoi dhe i paraqiti Ministrisë të Financave Raportin e Monitorimit të MTRS-së për vitin 2024. Sipas këtij raporti, progresi i vitit 2024 në kuadër të MTRS-së ka qenë i kënaqshëm, me shumicën e treguesve të synuar të performancës të arritur plotësisht. Më e rëndësishmja, objektivi për rritjen e të ardhurave është arritur dhe tejkaluar. Raporti gjashtëmujor i Monitorimit të Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave u përgatit gjatë muajit korrik 2025 dhe ofron përditësimin e dytë të monitorimit, duke vlerësuar progresin gjatë gjysmës së parë të vitit 2025.

Ligji për taksën mbi pronën

Në kuadër të reformës për modernizimin dhe forcimin e sistemit të taksimit të pasurive të paluajtshme, Ministria e Financave, në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Taksës së Pasurisë dhe Agjencinë Tatimore Suedeze, ka hartuar projektligjin “Për taksën mbi pasuritë e paluajtshme”. Projektligji parashikon taksimin mbi bazën e vlerës së tregut, duke përdorur një metodologji të harmonizuar me standardet ndërkombëtare të vlerësimit, si dhe zgjeron kategoritë e pronave që i nënshtrohen taksimit. Finalizuar në

qershor 2025, projektligji aktualisht ndodhet në proces koordinimi të jashtëm me ministrinë e linjës dhe parashikohet të miratohet nga Këshilli i Ministrave brenda vitit 2025. Paralelisht, Ministria e Financave ka rishikuar vlerat referuese të ndërtesave në të gjithë territorin e vendit (me përjashtim të Bashkisë Tiranë, e cila u përditësua në vitin 2023), pasi vlerat ekzistuese datonin nga viti 2016 dhe ishin ndjeshëm nën nivelet e tregut. Në zbatim të Urdhrave të Kryeministrit nr. 19, datë 30 janar 2024, dhe nr. 218, datë 1 nëntor 2024, u përcaktuan çmime mesatare të reja referuese për qytetet kryesore dhe qytetet e tjera, përfshirë zonat bregdetare, i cili përfundoi në mars 2025. Në korrik 2025, projektvendimi dhe çmimet e reja referuese u hodhën për konsultim publik, ndërsa ligji i ri, së bashku me vlerat e përditësuara referuese, parashikohet të hyjnë në fuqi më 1 janar 2026.

Rishikimi i shpenzimeve tatimore

Shqipëria përgatiti Raportin mbi Vlerësimin e Përfshirësive Tatimore në qershor 2025, në përputhje me afatet e përcaktuara në kuadër të Agjendës Kombëtare të Reformave 2024–2027, e cila është pjesë e instrumentit të Bashkimit Evropian “Instrumenti për Reforma dhe Rritje për Ballkanin Perëndimor”. Raporti përmban një vlerësim të detajuar të përfshirësive tatimore që lidhen me tatimin mbi vlerën e shtuar, tatimin mbi fitimin, akcizat dhe tatimin mbi të ardhurat personale, me synimin e eliminimit gradual të gjithsej 74 shpenzimeve tatimore, nga të cilat 47 lidhen me TVSH-në, 4 me akcizat, 12 me tatimin mbi të ardhurat personale dhe 11 me tatimin mbi fitimin. Vlerësimi është kryer mbi bazën e kriterëve të përputhshmërisë me legjislacionin e BE-së, praktikave më të mira ndërkombëtare, mësimet të nxjerra nga përvoja ndërkombëtare, si dhe evidencës mbi efektivitetin dhe eficiencën.

Raporti përfshin gjithashtu një analizë të detajuar të kostos së secilit përfshirje, veçanërisht në fushën e TVSH-së, duke përdorur një model të zhvilluar nga Banka Botërore dhe të përmirësuar më tej nga Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN). Ai vlerëson qartë përputhshmërinë me acquis të BE-së, veçanërisht në lidhje me TVSH-në dhe akcizat, dhe ofron rekomandime për harmonizim në rastet kur nuk përbushen kërkesat e BE-së.

Gjithashtu, Ministria e Financave ka përgatitur Raportin mbi Shpenzimet Tatimore për vitet 2023–2024 me asistencën teknike të Fondit Monetar Ndërkombëtar (FMN), i cili është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave.

1.3 Përgatitja e projektligjit për krijimin e një Këshilli Fiskal, duke përfshirë komentet e Komisionit Evropian.

Në kuadër të përforsimit të kuadrit institucional të politikës fiskale, sipas obligimeve që burojnë nga acquis komunitare i Bashkimit Evropian (specifikisht Kapitulli 17: Politikat Ekonomike), si dhe përmbushjes së angazhimeve të ndërmarra në kuadër të Strategjisë për Menaxhimin e Financave Publike 2023-2030, krijimi i një Këshilli Fiskal përbën një reformë të rëndësishme për rritjen e transparencës, llogaridhënies dhe qëndrueshmërisë afatgjatë të financave publike. Në mbështetje të këtij procesi, Shqipëria ka përfutur asistencë teknike nga një skuadër ekspertësh ndërkombëtarë (kryesisht të Bankës Botërore), e financuar nga Komisioni Evropian për përgatitjen e projektligjit që rregullon krijimin dhe funksionimin e Këshillit Fiskal të Shqipërisë. Kjo iniciativë është në përputhje me kërkesat e Direktivës (BE) 2011/85, duke mbështetur progresin e vendit drejt integritetit në Bashkimin Evropian. Projektligji përcakton kuadrin ligjor për krijimin, organizimin, funksionimin dhe përgjegjësitë e Këshillit Fiskal si një institucion i pavarur. Qëllimi i tij kryesor i tij është promovimi i disiplinës fiskale, transparencës dhe qëndrueshmërisë afatgjatë të financave publike.

Në Ministrinë e Financave është ngritur një grup teknik pune i dedikuar për të çuar përpara këtë nismë. Aktualisht është arritur përparim i konsiderueshëm, me hartimin e një projektligji gjithëpërfshirës që është përfunduar dhe është rënë dakord në nivel teknik. Procesi do të vazhdojë me diskutime të brendshme brenda

Ministritë së Financave, e më tej miratimi në nivel politik. Më pas, projektligji do t'i paraqitet Komisionit Evropian (DG ECFIN) për konsultim, me synimin për të arritur një version të dakordësua reciprokisht. Projektligji përfundimtar do t'i dërgohet Këshillit të Ministrave dhe më pas Parlamentit për miratim.

Udhëzimi i Politikave 2

2.1 Forcimi i kapaciteteve në Drejtorinë e Risqeve Fiskale pranë Ministritë së Financave, me qëllim përmirësimin e vlerësimit të riskut fiskal, përfshirë monitorimin e ndërmarrjeve shtetërore, si dhe publikimin e Deklaratës vjetore të Rreziqeve Fiskale bazuar në të dhënat e vitit 2024, e cila mbulon një gamë të gjerë rreziqesh dhe masash zbutëse.

Drejtoria e Risqeve Fiskale në Ministrinë e Financave u krijua në vitin 2024 dhe deri në muajin Nëntor të vitit 2025 struktura aktuale 1+4 (1 drejtor+4 specialistë) ka të plotësuar pozicionin e drejtorit dhe 2 specialistëve (2 pozicione specialistësh janë ende vakante). Megjithatë, Drejtoria e Risqeve Fiskale ka vijuar punën përmes bashkëpunimit të ngushtë me Sektorin e Risqeve Buxhetore, nën mbikëqyrjen e Drejtorisë së Menaxhimit të Buxhetit. Lidhur me forcimin e kapaciteteve të Drejtorisë së Risqeve Fiskale/Sektorit të Risqeve Buxhetore, gjatë vitit 2024 u zhvilluan asistencë teknike dhe misione nga partnerët ndërkombëtar (Fondi Monetar Ndërkombëtar dhe Banka Botërore), me fokus në hartimin e Deklaratës së Risqeve Fiskale si dhe monitorimin dhe analizimin e risqeve fiskale të ndërmarrjeve shtetërore (NSH). Gjatë vitit 2025 kanë vijuar asistencat teknike me partnerët ndërkombëtar (FMN dhe Banka Botërore) me fokus në përmirësimin e aftësive për monitorimin e risqeve, specifikisht për Deklaratën e Risqeve Fiskale, përmirësimin e monitorimit të risqeve nga Ndërmarrjet Shtetërore dhe përmirësimin e analizës së risqeve nga fatkeqësitë natyrore. Në fund të muajit Maj 2025 u finalizua Deklarata e Risqeve Fiskale për vitin 2024 dhe u dërgua për informacion në Këshillin e Ministrave. Bazuar në Udhëzimin përkatës nr.35 datë 29.12.2022 “Për procedurat standarde të raportimit dhe monitorimit të risqeve fiskale nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe njësi të tjera të sektorit publik” Deklarata e Risqeve Fiskale përmban informacion mbi risqet kryesore fiskale (zhvillimet makroekonomike, të ardhurat e përgjithshme, shpenzimet e përgjithshme dhe detyrimet e prapambetura, borxhin publik dhe mjetet monetare disponibël, financat vendore, koncesionet/PPP, ndërmarrjet publike me kapital shtetëror, detyrimet kontingjente, ngjarje të tjera të paparashikuara si fatkeqësitë natyrore, etj.), masat për zbutjen e risqeve dhe të dhëna të tjera analitike.

2.2 Për forcimin e qëndrueshmërisë afatgjatë të financave publike dhe për mbështetjen e çdo reforme të mundshme të pensioneve, të përmirësohet analiza e bazuar në evidenca dhe parashikimet afatgjata përmes përdorimit të një kornize modelimi për sistemin e pensioneve.

Analiza e sistemit të pensioneve (Skenari aktual i politikave)

Shqipëria ka zhvilluar një analizë afatgjatë të qëndrueshmërisë së financave publike, me fokus në sistemin e pensioneve, duke përdorur modelin PROST (Pension Reform Options Simulation Toolkit), në kuadër të asistencës teknike të ofruar nga Banka Botërore në vitin 2025. Projektionet janë ndërtuar mbi të dhënat më të fundit të kuadrit makroekonomik dhe fiskal 2026–2028, si dhe treguesit demografikë dhe financiarë për vitet 2022-2024 nga INSTAT dhe Instituti i Sigurimeve Shoqërore.

Këta faktorë mbështeten gjithashtu nga masat strukturore të përfshira në Agjendën Kombëtare të Reformave 2024–2027, e cila synon të nxisë rritjen e pjesëmarrjes në tregun e punës (veçanërisht të grave), të përmirësojë cilësinë e kapitalit njerëzor dhe të forcojë mbledhjen e kontributeve përmes përmirësimeve në administratën tatimore dhe formalizimin e punësimit.

Analiza mbështetet në supozime të besueshme makroekonomike dhe demografike. Rritja reale e PBB-së është projektuar sipas supozimeve të kuadrit makroekonomik zyrtar deri në vitin 2035, ndërsa për vitet pasuese është përdorur një normë konstante prej 3% si supozim afatgjatë. Norma e inflacionit është supozuar në nivelin 3%, në përputhje me objektivin e inflacionit të përcaktuar nga Banka e Shqipërisë. Skenari është bazuar në politikat aktuale, përfshirë vendimin e fundit të Këshillit të Ministrave nr. 540, datë 29.09.2025, i cili përcakton indeksimin vjetor të pensioneve në masën 2.5%. Pavarësisht sfidave të plakjes së popullsisë, sistemi i pensioneve paraqitet në trajektore të qëndrueshme në aspektin fiskal.

2.3 Rritja e operacionalizimit të kornizës së menaxhimit të investimeve publike, përfshirë Mekanizmin e Vetëm Kombëtar të Projekteve, dhe sigurimi që projektet që hyjnë në PBA të jenë të konsoliduara dhe me cilësi të lartë, në mënyrë që të shmangët nën-realizimi i investimeve publike.

Zbatimi i Listës Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare (NSPP) është forcuar ndjeshëm nëpërmjet reformave gjithëpërfshirëse në kuadrin e menaxhimit të investimeve publike. Lista e NSPP-së është rishikuar së fundi me VKM nr. 435, datë 31.07.2025, “Për Miratimin e Dokumentit të Politikave Prioritare 2026–2028”, dhe do të vijojë të përditësohet rregullisht për të siguruar që projektet e miratuara të integrohen në ciklin buxhetor, duke mundësuar kështu shpërndarjen efikase të fondeve. Deri në korrik 2025, NSPP përfshin 48 projekte të etiketuara si “të maturuara”, 35 projekte si “pjesërisht të maturuara” dhe 37 projekte si “të pamaturuara”. Përputhja e NSPP-së në drejtim të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI) si dhe Strategjisë Sektoriale dhe Ndërsektoriale forcon drejtimin strategjik të investimeve publike dhe mbështet avancimin e prioritetëve qeveritare. Në kuadër të zbatimit të reformave mbi procedurat e menaxhimit të investimeve publike, Vendimi i Këshillit të Ministrave (VKM) nr. 887/2022, “Për Procedurat e Menaxhimit të Investimeve Publike”, ka pësuar ndryshime nëpërmjet VKM nr. 70, datë 14.02.2024, dhe VKM nr. 180, datë 20.03.2025, me synim forcimin dhe disiplinimin e mëtejshëm të mekanizmave të menaxhimit të investimeve publike. Këto ndryshime kanë për qëllim që të gjitha projektet e paraqitura për përfshirje në Listën Kombëtare të Prioritetëve (NSPP) të respektojnë një kuadër të standartizuar rregullash. Projektet do të përfshihen në buxhet vetëm nëse janë të maturuara dhe kanë dorëzuar studimin e fizibilitetit. Projektet që janë maturuar në NSPP, por nuk janë buxhetuar brenda tre viteve, duhet t’i nënshtrohen rishikimit të studimit të fizibilitetit për t’u përfshirë në buxhet. Gjithashtu, në zbatim të VKM-së Nr. 887, është miratuar udhëzimi i Ministrit të Financave Nr. 11, datë 28.05.2025, “Për përcaktimin e kufirit financiar të vlerës së plotë të projektit”, i cili ka për qëllim përmirësimin e procesit të menaxhimit të investimeve publike dhe sigurimin e një përshtatjeje më të mirë midis projekteve prioritare në NSPP me Programin Buxhetor Afatmesëm (PBA). Ky instrument vendosi kufij financiarë më të lartë për përfshirjen e projekteve në NSPP, duke garantuar që procesi i përzgjedhjes të jetë ngushtësisht i lidhur me prioritetet sektoriale dhe Programin Afatmesëm Buxhetor (PBA), me një prag prej 25 milionë euro për projektet strategjike në sektorin e transportit dhe 15 milionë euro për projektet në sektorë të tjerë strategjikë, përfshirë energjinë, digjitalizimin, zhvillimin social dhe mjedisin, duke ruajtur kështu fokusin e listës mbi iniciativa strategjike me ndikim të lartë. Gjithashtu, u miratua Udhëzimi nr. 22, datë 15.09.2025, “Për përcaktimin e metodologjisë për përgatitjen e studimit të plotë të fizibilitetit dhe studimit të thjeshtuar të fizibilitetit”, duke forcuar rolin mbikqyrës të Ministrisë së Financave mbi investimet publike. Nisur nga sa më sipër, SASPAC po bashkëpunon me EU4GG TA për hartimin e një metodologjie të avancuar dhe të konsoliduar për prioritarizimin e projekteve. Së fundi, për të garantuar që projektet e përfshira në Programin Afatmesëm Buxhetor (PBA) të jenë të maturuara dhe me cilësi të lartë, si dhe për të parandaluar mosrealizimin efektiv të investimeve publike, qeveria ka përforcuar në mënyrë të konsiderueshme kapacitetet e ministrive të linjës dhe institucioneve buxhetore në zbatimin e procedurave të Menaxhimit të Investimeve Publike. Në janar 2025, përfunduan me sukses 100% e trajnimeve për zbatimin e procedurave të Menaxhimit të Investimeve Publike me ministrinë e linjës dhe institucionet buxhetore, ndërkohë gjatë kësaj periudhe kanë vijuar diskutimet për të zgjatur ciklin e trajnimeve gjatë vitit 2025, në bashkëpunim me ASPA dhe Bankën Botërore. Për periudhën kohore janar-maj 2025 u zhvilluan dy sesione trajnimi mbi temën “Procedurat e Reja në Fushën e Investimeve Publike”, të plotësuara në vijim dhe me dy sesione shtesë gjatë muajve korrik–gusht 2025 me institucione të ndryshme të administratës publike. ASPA ka planifikuar gjithashtu trajnime të mëtejshme për gjashtë mujorin e dytë 2025. Përmes

këtyre veprimeve të ndërmarra për forcimin e kapaciteteve, garantohet që institucionet përgjegjëse për hartimin dhe përgatitjen e projekteve të investimeve publike të forcojnë aftësitë e tyre për të hartuar projekte të maturuara, të konceptuara në mënyrë të qëndrueshme dhe plotësisht në përputhje me kërkesat, duke mundësuar përfshirjen e projekteve me cilësi të lartë në Programin Afatmesëm Buxhetor (PBA) dhe duke kontribuar në parandalimin e mosrealizimit efektiv të investimeve publike.

Udhëzimi i Politikave 3

3.1 Politika monetare të kalibrohet në mënyrë të përshtatshme me qëllim ankorimin e qëndrueshëm të pritjeve për inflacionin në nivele të përshtatshme me objektivin dhe garantimin e stabilitetit të çmimeve.

Qasja proaktive e politikës monetare të Bankës së Shqipërisë gjatë viteve të fundit ka qenë në përputhje të plotë me këtë rekomandim. Në përgjigje të një mbiçmimi më të fortë se pritje i kursit të këmbimit dhe përsëritjes së goditjeve të ofertës në çmimet e konsumit, kryesisht në çmimet e ushqimeve, Banka e Shqipërisë uli sërish normën bazë të interesit në muajin korrik 2025, me synimin e qartë për të shmangur rrezikun e ç'ankorimit të pritjeve të agjentëve ekonomikë për inflacionin. Sinjalet e politikës monetare u transmetuan në mënyrë efektive në treg, duke kontribuar në orientimin e pritjeve afatmesme për inflacionin drejt objektivit dhe në ankorimin e tyre pranë nivelit 3%. Në vijim, Banka e Shqipërisë do të vazhdojë të zbatojë një qasje fleksibël dhe të bazuar në të dhëna, e cila mundëson reagimin e shpejtë dhe të balancuar ndaj çdo devijimi të inflacionit nga objektivi. Përmirësimet e vazhdueshme në aparatin analizues dhe parashikues i mundësojnë institucionit një vlerësim më të saktë të ecurisë së presioneve inflacioniste dhe të rreziqeve që mund të lindin nga zhvillimet e brendshme ose të jashtme.

3.2 Forcimi i mëtejshëm i raportimit në sistemin bankar, ndër të tjera përmes zbatimit të njëtrajtshëm të standardeve IFRS 9, si dhe përmirësimi i mbikëqyrjes së bazuar në rrezik në përputhje me praktikën më të mira ndërkombëtare dhe evropiane, përfshirë vlerësimin dhe adresimin e rreziqeve të mundshme që burojnë nga ekspozimet në sektorin e pasurive të paluajtshme. Të sigurohet që Banka Kombëtare e Zhvillimit të ketë një kuadër operativ që zbut rrezikun moral dhe rreziqet fiskale dhe përputhet me praktikën më të mira në aspektin e qeverisjes, si dhe me mbikëqyrjen dhe rregulloren e duhur që zbatohet për institucionet e tjera që marrin depozita për të siguruar transparencë, praktika të shëndosha huadhënieje, mbrojtje të mjaftueshme të depozitave dhe kushte të barabarta në sektorin bankar.

Mbështetur në rregulloren nr.44, datë 4.10.2023 "Për raportimin e të dhënave, identifikimin dhe monitorimin e treguesve mbi kredidhënien dhe investimet për prona të paluajtshme", Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë mori vendimin nr.25, datë 7.5.2025, për vendosjen e kufijve të sipërm për standardet e kredidhënies së re për pasuri të paluajtshme rezidenciale (ndryshe të njohura si "masa ndaj kredimarrësit"). Ky vendim synon të ruajë stabilitetin financiar përballë rritjes së shpejtë të çmimeve të banesave, nëpërmjet ruajtjes së aftësisë paguese të kredimarrësve dhe cilësisë së ekspozimeve të sektorit bankar ndaj tregut të pasurive të paluajtshme. Treguesit e përzgjedhur ishin ai i "Huasë ndaj vlerës në disbursim (HnV_D)" dhe ai i "Shërbimit të borxhit ndaj të ardhurave, në disbursim (ShBnA_D)".

Nga analiza e kryer deri në fund të gjashtëmujorit të parë 2025 mbi të dhënat e raportuara nga bankat deri në dhjetor 2024, rezulton se vlera mesatare e treguesve që janë subjekt i masave qëndron nën kufirin e sipërm për pjesën më të madhe të tyre. Banka Shqiptare e Zhvillimit po punon ngushtë me Casa dei Depositi e Prestiti (CDP) të Italisë për të zhvilluar një model dhe strukturë të ngjashme qeverisjeje që do të jetë në përputhje me acquis të BE-së, si dhe do të sigurojë që të ndiqen praktikën më të mira në aspektin e menaxhimit të riskut, transparencës dhe mbrojtjes së interesit publik. Qëllimi i Bankës është të ndihmojë familjet, firmat dhe sektorët që aktualisht nuk janë në gjendje të hyjnë në sektorin formal bankar ose që paguajnë kosto jashtëzakonisht të larta huamarrjeje për ta bërë këtë. Prandaj, ADB nuk duhet të konsiderohet si një konkurrent i sistemit aktual bankar, duke ndryshuar fushën e lojës, por si një institucion plotësues që ofron akses në sektorë të tjerë të ekonomisë dhe shoqërisë shqiptare.

3. KUADRI MAKROEKONOMIK

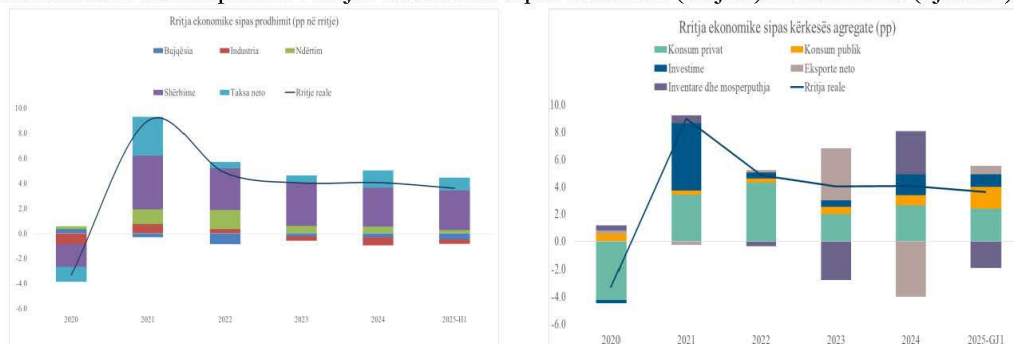
3.1. Zhvillimet e fundit ekonomike

Pavarësisht sfidave të reja globale gjatë vitit 2025, ekonomia shqiptare pati zhvillime pozitive si në drejtim të rritjes ekonomike, ashtu dhe të stabilitetit makroekonomik. Aktiviteti ekonomik vazhdoi të rritet në linjë me potencialin, duke u shoqëruar me rritje të punësimit e të pagave. Ndërkohë inflacioni u afrua me objektivin e Bankës së Shqipërisë, sistemi financiar shfaqti një performancë pozitive, ndërsa tregues të tjerë makroekonomikë, përfshirë borxhin e jashtëm dhe atë publik u përmirësuan. Këto arritje u reflektuan edhe në përmirësimin e vlerësimeve të kreditit të Shqipërisë nga institucionet ndërkombëtare. Perspektiva afatmesme mbetet pozitive, e bazuar në pritjet për rritje të qëndrueshme ekonomike dhe kthim të inflacionit pranë objektivit gjatë vitit 2026. Megjithatë, pasiguria globale mbetet e lartë, perspektiva e anëtarësimit të vendit në Bashkimin Evropian ofron mundësi për avancimin e reformave strukturore dhe mbështetjen e zhvillimit afatgjatë të vendit.

Aktiviteti ekonomik u rrit me 3.6% në gjysmën e parë të vitit 2025, nga 4.0% vitin paraardhës. Rritja ekonomike u mbështet kryesisht nga kërkesa e brendshme, e cila u zgjerua me 4.6%, në reflektim të rritjes së konsumit privat dhe publik, si dhe të investimeve. Në krahasim me një vit më parë, konsumi dhe investimet e sektorit privat u rritën me ritme më të moderuara përkatësisht me 3.3% dhe 4.1%, nga 3.7% dhe 5.8% në vitin 2024. Nga ana tjetër, konsumi publik u përshpejtua. Ndërkohë, kërkesa e huaj neto dha një kontribut pozitiv, në reflektim të ngushtimit të deficitit tregtar me 1.6%. Importet u rritën më ngadalë gjatë kësaj periudhe, ndërsa rritja e eksporteve prej 2.5% ishte më e lartë se vitin e kaluar. Rritja më e shpejtë e eksporteve u ndikua nga tkurrja më e vogël e eksporteve të mallrave, ndërsa eksportet e shërbimeve, veçanërisht ato të turizmit, shënuan rritje më të ngadaltë.

Në këndvështrimin sektorial, sektori i shërbimeve ka mbetur kontribuuesi kryesor i rritjes ekonomike, me një ndikim 3.1 pikë përqindje në rritjen e gjysmës së parë të vitit 2025. Brenda këtij sektori, degët e “Administratës publike, mbrojtjes, arsimit, shëndetësisë” dhe “Pasurive të paluajtshme” kanë ofruar mbështetjen më të qëndrueshme. Nga ana tjetër, kontributi i degës së “Tregtisë, akomodimit, shërbimit ushqimor” është pakësuar në reflektim të ecurisë më të ngadaltë të sektorit turistik. Një kontribut pozitiv ka dhënë dhe aktiviteti ndërtues, i cili është rritur me 2.3%. Megjithatë, ritmi i rritjes është ngadalësuar në linjë me ecurinë më të moderuar të investimeve. Ndërkohë, aktiviteti industrial dhe ai bujqësor kanë vijuar të tkurren. Në veçanti, tkurrja e aktivitetit industrial ka qenë me bazë të gjerë, duke reflektuar rënien si në industrinë nxjerrëse dhe në atë përpunuese.

Grafik 3.1.1: Dekompozimi i rritjes ekonomike sipas sektorëve (majtas) dhe kërkesës (djathtas)

Burimi: Instat, BSh

Tregu i punës ka vijuar të përmirësohet, ndonëse mungesa e fuqisë punëtore mbetet një sfidë për zgjerimin e aktivitetit ekonomik në të ardhmen. Punësimi në sektorin privat jo-bujqësor është rritur me 4.3% në gjashtëmujorin e parë, i ndikuar kryesisht nga sektori i shërbimeve. Nga ana tjetër, rënia e punësimit kryesisht në sektorin bujqësor ka sjellë një rënie prej 0.8% të punësimit total në sektorin privat. Ky zhvillim tregon një zhvendosje të fuqisë punëtore nga një sektor në turrje drejt një sektori me rritje të qëndrueshme. Shkalla e papunësisë zbriti në 8.5% në fund të gjashtëmujorit të parë nga 8.8% në fund të vitit 2024. Ndërkohë, pagat e sektorit privat u zgjeruan me 9.6% në terma nominalë dhe 7.4% në terma realë, duke shënuar një përshejtim krahasuar me vitin e mëparshëm. Këto zhvillime kanë mbështetur fuqinë blerëse të familjeve, por njëkohësisht pasqyrojnë edhe kushtet e shtrënguara në tregun e punës.

Në tërësi, faktorët mbështetës të rritjes ekonomike mbeten solidë. Gjendja e qëndrueshme financiare e sektorit privat, së bashku me klimën pozitive të besimit dhe kushtet e favorshme të financimit, kanë vijuar të nxisin rritjen e konsumit dhe investimeve private. Paralelisht, politikat makroekonomike të kujdesshme dhe të mirë-koordinuara kanë garantuar stabilitetin e çmimeve dhe kanë forcuar qëndrueshmërinë makroekonomike. Në veçanti, ndjekja e një politike monetare proaktive ka bërë të mundur ankorimin e pritjeve për inflacionin dhe ka shmangur krijimin e efekteve të raundit të dytë, pavarësisht goditjeve të vazhdueshme të ofertës në çmime. Gjatë vitit 2025, politika monetare ka ndjekur një kah akomodues duke ulur normën bazë të interesit në 2.5% nga 2.75% në fund të vitit 2024.

Pozicioni i jashtëm i ekonomisë mbetet i qëndrueshëm, ndërsa mbulimi i plotë i deficitit korrent nga investimet e huaja vijon të ushtrojë presione mbiçmuese mbi Lekun. Deficiti i llogarisë korrente rezultoi 4.3% të PBB-së në gjashtëmujorin e parë të vitit 2025. Ky nivel paraqet një përmirësim krahasuar me të njëjtin periudhë të një viti më parë – kur deficiti ishte 4.8% të PBB-së – kryesisht si pasojë e llogarisë së shërbimeve dhe të të ardhurave. Në kahun e financimit, investimet e huaja direkte neto vijnë të jenë burimi kryesor i mbulimit të deficitit të llogarisë korrente, me një raport prej 106.9% gjatë gjashtëmujorit të parë të vitit 2025, tregues i një tepërie valutore të pranishme në treg.

Forcimi i kursit të këmbimit të Lekut ka vijuar edhe gjatë vitit 2025, por me një ritëm më të moderuar krahasuar me vitet paraardhëse. Mbiçmimi vjetor i tij kundrejt euros rezultoi 3.1% në dhjetë muajt e parë të vitit, nga 8.7% dhe 7.8% që ishte përkatësisht në vitet 2023 dhe 2024. Në muajin tetor, kursi eur/lek u luhet pranë nivelit 96.7 lekë, me një rënie vjetore prej 1.6% nga niveli mesatar i dhjetorit të vitit të kaluar. Moderimi i mbiçmimit të kursit të këmbimit pasqyron si zhvillimet në sektorin e jashtëm të ekonomisë, ashtu edhe ndërhyrjet e Bankës së Shqipërisë në tregun valutor.

Shqipëria ka rritur hapësirat e saj të absorbimit dhe reagimit ndaj goditjeve potenciale nga jashtë. Raporti i borxhit të jashtëm ndaj PBB-së ka rënë në 40.5% në gjysmën e parë të vitit 2025, ndërsa treguesit e aftësive ripaguese afatgjata dhe të likuiditetit mbeten në nivele të larta. Njëkohësisht, rezervat ndërkombëtare janë rritur, duke arritur në 27.9% të PBB-së, duke forcuar më tej qëndrueshmërinë e ekonomisë.

Inflacioni i çmimeve të konsumit regjistroi vlerën 2.2% gjatë 10-mujorit të parë të vitit 2025, një vlerë pothuajse e njëjtë me një vit më parë. Në tremujorin e parë, inflacioni mbeti i ulët në nivelin 2.0%, duke reflektuar ndikimin e çmimeve të ushqimeve të papërpunuara dhe të karburanteve. Më pas, ai u rrit gradualisht në 2.3% dhe 2.4%, përkatësisht në tremujorët e dytë dhe të tretë, kryesisht për shkak të rritjes së inflacionit të qirave, ndërsa në muajin tetor u stabilizua në të njëjtin nivel prej 2.3%. Në terma makroekonomikë, rritja e inflacionit pasqyroi forcimin e presioneve të brendshme inflacioniste, ndërsa

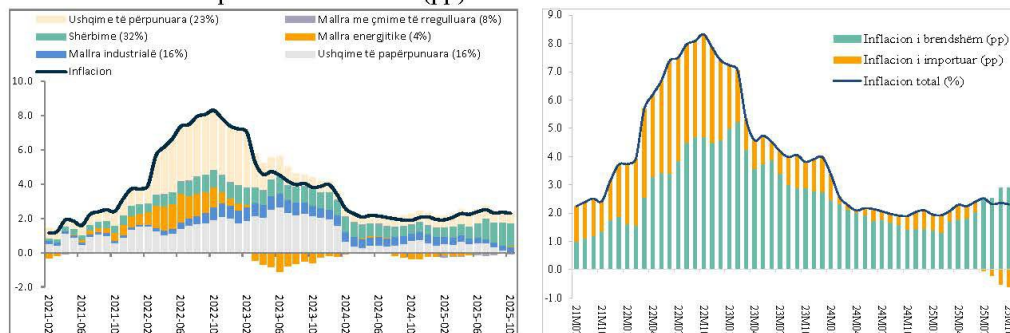
presionet e importuara mbetën të dobëta, në reflektim të çmimeve jashtë dhe sjelljes mbiçmuese të kursit të këmbimit. Inflacioni i importuar dhe ndikimet e ofertës në çmimet e ushqimeve kanë mbajtur inflacionin nën objektivin 3%.

Kompozimi i inflacionit sipas grupeve përbërëse ka ndryshuar në krahasim me vitin e kaluar. Gjatë vitit 2025, kontributi nga inflacioni i shërbimeve është rritur me 0.2 pikë përqindje, ndërsa kontributi i inflacionit të mallrave është ulur në të njëjtën masë. Inflacioni i shërbimeve shënoi vlerën 2.8% mesatarisht gjatë 10-mujorit të parë të vitit 2025 nga 2.2% në vitin 2024. Kjo rritje pasqyroj në pjesën më të madhe zgjerimin e kontributeve nga nën-grupet e qirave, të cilat rritën kontributin në 0.9 pikë përqindjeje në muajin tetor nga 0.1 pikë përqindjeje në fillim të vitit. Shërbimet e tjera, kryesisht ato të lidhura me turizmin, gjithashtu shënuan rritje, por mjaft graduale. Nga ana tjetër, inflacioni i mallrave industriale u zvogëlua në 2.2% nga 3.3% në vitin 2024. Ndërkohë, inflacioni i karburanteve ngadalësoi rënien, duke kaluar në një kontribut pozitiv por të ulët, në muajin tetor, nga -0.2 pikë përqindjeje në muajin janar. Për sa i përket inflacionit të mallrave ushqimore, rritja e kontributit të inflacionit të ushqimeve të përpunuara u kompensua nga rënia e kontributit të inflacionit të ushqimeve të papërpunuara, me norma përkatëse inflacioni 3.1% dhe 2.7% gjatë këtij viti. Gjithashtu, në muajin shkurt të këtij viti filloi zbatimi i çmimeve të reja të energjisë elektrike për konsumatorët (çmim i rregulluar). Efekti i tij i drejtpërdrejtë i këtij ndryshimi vlerësohet se ka reduktuar mesatarisht inflacionin total me 0.1 pikë përqindje gjatë vitit 2025.

Presionet e brendshme dhe ato afatgjata përforcuan pozicionin dominues në formimin e inflacionit total gjatë 10-mujorit të parë të vitit 2025. Ky zhvillim pasqyron zgjerimin e aktivitetit ekonomik, pozicionin pozitiv të ciklit të biznesit, tregun e fortë të punës dhe rritjen e çmimeve të qirave. Ndërkohë, politika fleksibël monetare e Bankës së Shqipërisë ka ndikuar në ankorimin më të mirë të pritjeve pranë objektivit afatmesëm të inflacionit. Në këtë kontekst, inflacioni bazë dhe ai i brendshëm kanë shënuar përkatësisht vlerat 2.7% dhe 2.5%, duke qëndruar mbi normën e inflacionit total, si pasojë e zgjerimit të inflacionit të qirave. Në mungesë të rritjes së qirave, inflacionet bazë dhe të brendshëm do të rezultonin të qëndrueshëm, në vlera të përafërta me ato të tremujorit të parë dhe të vitit të kaluar dhe mesataret e tyre afatgjata.

Në të kundërt, presionet nga inflacioni i importuar u dobësuan më tej gjatë vitit aktual, duke kompensuar pjesërisht rritjet nga komponentët e brendshëm të inflacionit. Inflacioni i importuar zbriti në nivele minimale historike, i ndikuar nga çmimet e ulëta në tregjet ndërkombëtarë dhe sjellja mbiçmuese kursit të këmbimit. Kontributi i tij në inflacionin total rezultoi rreth 7.3%, duke u pakësuar me rreth 10 pikë përqindjeje krahasuar me mesataren përkatëse të vitit të kaluar.

Grafik 3.1.2: Dekompozim i inflacionit (pp)

Burimi: Instat, BSh

Tregu financiar është shfaqur i qetë dhe me prime të ulëta rreziku. Ulja e normës bazë në 2.5% në muajin korrik u reflektua menjëherë tek normat kryesore të tregut të parasë dhe vijon gradualisht në segmentet e tjera. Normat e interesit të depozitave kanë shënuar ulje nga mesatarja prej 2.0% e vitit të kaluar, duke u luhatur mesatarisht në 1.7% në dhjetë muajt e parë të këtij viti. Yield-i 12-mujor rezultoi 2.50% në muajin nëntor, nga 2.74% që ishte në fund të vitit të kaluar, duke qenë i njëjtë me normën bazë. Zhvendosja e huamarrjes së qeverisë nga maturitetet e shkurtra tek ato të gjata, në kushtet kur kërkesa për bono ka vijuar e lartë, ka ushtruar presione shtesë në rënien e yield-it 12-mujor. Diferenca e tij nga norma bazë është ngushtuar më tej në tre muajt e fundit. Gjatë vitit, yield-et e obligacioneve afatgjata kanë shfaqur luhatshmëri më të lartë krahasuar me vitet e tjera, karakterizuar nga rënie e ndjeshme në gjysmën e parë të vitit dhe rritje prej muajit qershor. Kjo dinamikë është diktuar nga rritja e huamarrjes së qeverisë në këto segmente. Pavarësisht këtyre luhatjeve, diferencat e yield-eve afatgjata kundrejt yield-it 12 mujor kanë rënë në vitin 2025, për të tretin vit radhazi.

Përtej luhatshmërisë që i karakterizon, ecuria e përgjithshme e normave të interesit të kredisë evidenton një prirje të lehtë rënese të tyre, teksa marzhet kundrejt normës bazë dhe yield-it 12-mujor vijnë në luhaten në vlera të ulëta prej gati tre vitesh. Reduktimi i interesave është më i dukshëm te kreditë për individë, ku edhe konkurrenca mes bankave është paraqitur e lartë. Norma mesatare e interesit për kredinë konsumatore ra në mesatarisht 8.5% në dhjetë muajt e parë të këtij viti, nga 9.1% vitin e kaluar, kurse ajo për kreditë hipotekare ra në 3.8% nga 4.1% që shënoi një vit më parë. Në të njëjtën periudhë, interesi mesatar i kredisë për biznese rezultoi 6.5%, nga 6.6% vitin e kaluar, me një rënie më të dallueshme te kreditë e vogla, të cilat përafrojnë kreditë për bizneset e vogla.

Në linjë me kushtet financiare të lehtësuara, kredia për sektorin privat është zgjeruar me ritme të larta, duke reflektuar kërkesën e lartë nga bizneset e individët në linjë me momentin pozitiv të aktivitetit ekonomik në vend si dhe perceptimin optimist për të ardhmen. Ndërkohë, nga ana e ofertës, rritja e konkurrencës mes bankave si dhe përmirësimet në infrastrukturën financiare kanë ndihmuar në lehtësimin e aksesit në financë dhe në rritjen e kreditimit. Kështu, rritja mesatare e portofolit me 15.2% në dhjetë muajt e parë është lehtësisht më e lartë se rritja mesatare prej 14.4% e vitit 2024, por dukshëm mbi mesataren prej 10% e pesë viteve të fundit. Në terma të PBB-së, raporti i kredisë për sektorin privat qëndroi në nivelet më të larta të dekadës, në 33%.

Rritja e kredisë ka vijuar të jetë me bazë të gjerë e mbështetur si nga rritja e kredisë për biznese ashtu edhe për individë, për qëllime konsumi dhe investimi. Në veçanti, e lartë ka qenë rritja e kredisë për investime të bizneseve, duke reflektuar financimin e projekteve të mëdha në infrastrukturë dhe në prodhimin e energjisë së gjelbër. Megjithatë, rritja e këtij portofoli është ngadalësuar në rreth 15.7% në vitin 2025, nga 19.2% në vitin 2024, si pasojë e efektit statistikor të një kredisë të madhe dhënë një vit më parë. Nga ana tjetër, kredia për likuiditet ka shfaqur përmirësim të ritmeve të rritjes duke arritur në 10.6%, në përputhje me zgjerimin e aktivitetit ekonomik. Në tërësi, sektori bankar vijon të mbështesë bizneset përmes financimit në sektorët strategjikë, si turizmi dhe energjia.

Kreditimi i individëve është përmirësuar gjatë vitit, duke regjistruar një normë mesatare vjetore rritjeje prej 17.6%, nga 14.6% një vit më parë. Financimi i individëve ka reflektuar si kërkesën e lartë të individëve për financim ashtu edhe gatishmërinë e bankave për të akomoduar këtë kërkesë me kushte financiare përgjithësisht favorizuese si në elementët çmim, ashtu edhe ato jo çmim, përfshirë rritjen e madhësisë apo të maturitetit së kredisë në të dyja segmentet, si për kredi konsumatore ashtu edhe hipotekare. Rritja vjetore e këtyre segmenteve shënoi përkatësisht 19% dhe 18%, duke qëndruar rreth 3.8 pikë përqindje dhe 1.5 pikë përqindje më lart se mesatarja e vitit 2024. Ndërkohë, në tremujorin e tretë, bankat kanë shtrënguar

standardet e kreditimit për individë, në reflektim edhe të masave makroprudenciale që hynë në fuqi në muajin korrik.

Grafik 3.1.6: Kredi dhe depozita të sektorit privat .

Burimi: BSh

Analiza e dinamikës së kredisë sipas monedhave tregon se kreditimi në lekë ka ruajtur normat e larta të rritjes vjetore të viteve të kaluara, duke shënuar një rritje prej 15.3% në vitin 2025. Ky zhvillim pasqyron kushtet favorizuese të financimit në monedhë vendase krahasuar me atë në valutë, likuiditetin e bollshëm të sektorit bankar, si edhe rritjen e ndërgjegjësimit të agjentëve ekonomikë për rrezikun e kursit të këmbimit në linjë me masat e deuroizimit të marra nga Banka e Shqipërisë. Nga ana tjetër, kredia në valutë ka shënuar një rritje prej 15%, e cila, megjithëse ka ardhur në ngadalësim, mbetet më e lartë se mesatarja e vitit 2024. Në reflektim të këtyre zhvillimeve, raporti i kredisë në lekë ndaj totalit është zgjeruar me tej në 58.4%, ose 8.3 pikë përqindje më e lartë se fundi i vitit 2019.

Depozitat e sektorit privat janë rritur me norma të larta gjatë vitit 2025, në reflektim të forcimit të besimit tek bankat dhe rritjes së kursimeve monetare në ekonomi. Depozitat e sektorit privat janë rritur me 9.2% gjatë vitit 2025. Zgjerimi i fondeve të bankave është karakterizuar nga një rritje e vazhdueshme e depozitave në lekë në 10%, në reflektim të likuiditetit të lartë në ekonomi dhe të tendencës së individëve për t'i zhvendosur kursimet nga investimet në letra me vlerë në depozita pranë bankave. Raporti i depozitave në lekë ndaj totalit shënoi një përmirësim të lehtë në 48%.

Nga ana tjetër, depozitat në valutë janë rritur me 8.4% gjatë vitit, duke shënuar një zgjerim më të ngadaltë krahasuar me rritjen prej 11.4% të shënuar në vitin 2024. Dinamika e depozitave të bankave sipas klientëve tregon se ecuria e përgjithshme e depozitave të sektorit privat ka reflektuar një rritje të qëndrueshme të depozitave të individëve prej 10% dhe ngadalësim të depozitave të bizneseve në 6%, në linjë me panoramën e përgjithshme të zhvillimeve makroekonomike.

3.2. Skenari makroekonomik afatmesëm

Sektori real

Gjatë viteve të fundit, ekonomia e vendit ka treguar një qëndrueshmëri të jashtëzakonshme përballë sfidave të shumta që kanë prekur vendin tonë. Kjo qëndrueshmëri është vënë në provë nga një sërë goditjesh të njëpasnjëshme, të tilla si tërmeti, pandemia globale COVID-19 dhe dhe tensionet gjeopolitike që kanë ndikuar në zinxhirët ndërkombëtarë të furnizimit. Pavarësisht këtyre vështirësive, politikat e kujdesshme makroekonomike dhe fiskale kanë mbështetur një rimëkëmbje të fortë ekonomike, duke siguruar që

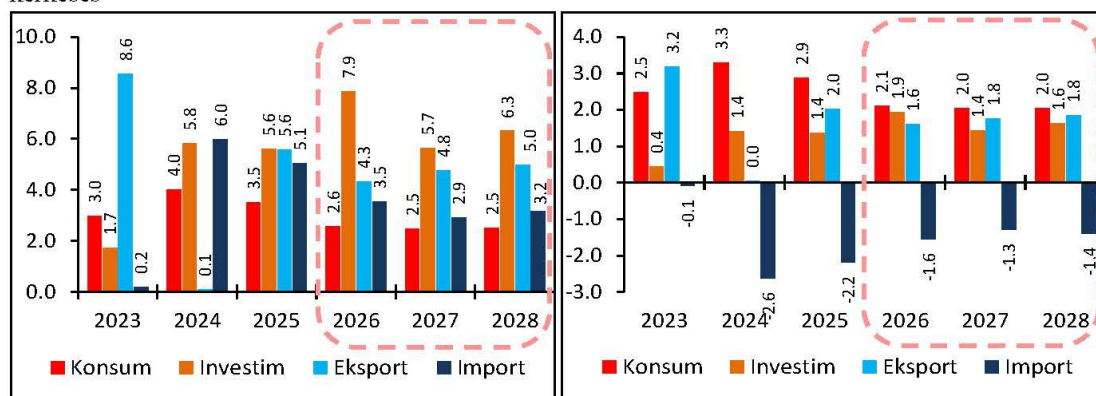
fondamentet kryesore financiare dhe ekonomike, si dhe stabiliteti i përgjithshëm makroekonomik të mbeten solide. Pavarësisht këtyre sfidave aktiviteti ekonomik mesatarisht shënoi një rritje prej 4.3 përqind për periudhën 2022-2024.

Rritja ekonomike parashikohet të moderohet në 3.9 përqind në vitin 2025, e mbështetur kryesisht nga kushtet e favorshme ekonomike, performanca e fortë e turizmit dhe progresit në Axhendën e Rritjes së BE-së. Statistikat tremujore të PBB-së të publikuara nga INSTAT e mbështesin fuqimisht këtë parashikim deri më tani, pasi rritja reale ekonomike ishte 3.7 përqind për intervalin kumulativ 9-mujor të vitit 2025. Për vitin 2025, rritja ekonomike parashikohet të mbetet në nivelin 3.9 përqind. Gjatë periudhës afatmesme 2026-2028, PBB-ja parashikohet gjithashtu të rritet me një normë mesatare vjetore prej 4.0 përqind, e nxitur nga zhvillimet e ekonomisë vendase dhe pritjet për ekonominë globale, dhe veçanërisht atë të Bashkimit European. Aktiviteti ekonomik do të vazhdojë të mbështetet kryesisht nga kërkesa e brendshme, nga rritja e mëtejshme e konsumit privat, nga investimet në infrastrukturë, si dhe nga zhvillimet në sektorë strategjikë si turizmi. Gjithashtu, kërkesa e huaj neto pritet të ketë një kontribut të lehtë pozitiv në periudhën afatmesme. Eksportet e mallrave, të cilat zakonisht kanë pasur një performancë të mirë historikisht ndër vite, përveç dy viteve të fundit, pritet të rikthehen në një trend pozitiv rritjeje në afatin e mesëm në të ardhmen. Eksportet e shërbimeve, veçanërisht turizmi, pritet gjithashtu të kenë një performancë pozitive në afat të mesëm dhe do të kompensojnë ndjeshëm kontributin negativ nga rritja e importeve.

Konkretisht, për periudhën afatmesme (2026-2028), konsumi përfundimtar parashikohet të rritet në terma realë me një mesatare prej rreth 2.5 përqind në vit, duke kontribuar mesatarisht me 2.1 pikë përqindjeje në vit në rritjen e përgjithshme. Njëkohësisht, investimet parashikohen të përfetojnë rritje reale me një normë mesatare vjetore prej 6.6 përqind, duke kontribuar mesatarisht me 1.7 pikë përqindjeje në rritjen e PBB-së.

Parashikimet për periudhën 2026-2028 tregojnë një rritje reale mesatare vjetore prej 4.7 përqind për eksportet e mallrave dhe shërbimeve, duke kontribuar pozitivisht me një mesatare prej 1.7 pikë përqindjeje në vit në rritjen e PBB-së. Ndërkohë, importet e mallrave dhe shërbimeve për këtë periudhë afatmesme priten të zgjerohen me 3.2 përqind, duke rezultuar me një kontribut mesatar negativ prej rreth -1.4 pikë përqindjeje në vit në rritjen e përgjithshme. Si rezultat, kërkesa e jashtme neto parashikohet të ketë një ndikim të lehtë pozitiv në rritjen e përgjithshme, mesatarisht me 0.3 pikë përqindjeje në vit.

Graf 3.2.1: Rritja reale (majtas, në %) dhe kontributi në rritje (djathtas, në p.p) sipas komponentëve të kërkesës

Burimi: INSTAT, Ministria e Financave (2025)

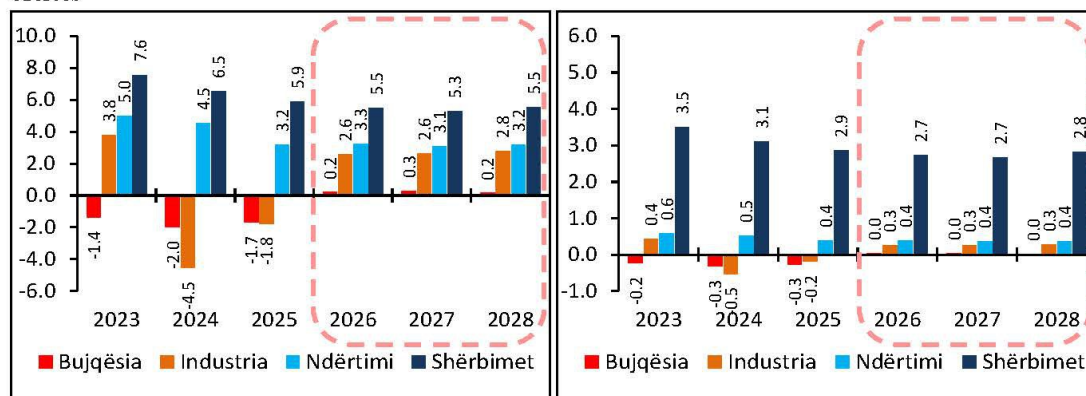
Tab 3.2.1: Rritja reale (majtas, në %) dhe kontributi në rritje (djathtas, në p.p) sipas komponentëve të kërkesës

Komponentët e kërkesës	2022	2023	2024	2025 Est.	2026 Fore.	2027 Fore.	2028 Fore.	2022	2023	2024	2025 Est.	2026 Fore.	2027 Fore.	2028 Fore.
1 Konsumi Final (a+b+c)	5.4	3.0	4.0	3.5	2.6	2.5	2.5	4.6	2.5	3.3	2.9	2.1	2.0	2.0
a Konsumi Final i Popullatës	6.1	3.1	3.7	2.0	3.0	3.6	2.7	4.3	2.2	2.6	1.4	2.0	2.4	1.8
b Konsumi Final i Administratës Publike	2.2	4.4	6.0	12.2	0.6	- 2.9	1.7	0.3	0.5	0.7	1.5	0.1	- 0.4	0.2
i Konsumi Individual	1.7	2.4	7.2	14.0	1.5	- 2.6	2.2	0.1	0.1	0.4	0.8	0.1	- 0.2	0.1
ii Konsumi Kolektiv	2.7	6.1	5.0	10.7	- 0.3	- 3.2	1.3	0.2	0.4	0.3	0.7	- 0.0	- 0.2	0.1
c Konsumi i Institucioneve Jo-fitimprurëse	1.4	- 23.6	0.9	1.5	1.6	1.5	1.3	0.0	- 0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2 Formimi Bruto i Kapitalit Fiks	1.6	1.7	5.8	5.6	7.9	5.7	6.3	0.4	0.4	1.4	1.4	1.9	1.4	1.6
a Publik	- 15.5	5.5	- 2.2	21.5	12.2	5.0	6.3	- 1.2	0.3	- 0.1	1.2	0.8	0.3	0.4
nga e cila qeveria qendrore	- 12.4	6.2	- 3.9	24.6	12.5	4.8	6.3	- 0.9	0.3	- 0.2	1.1	0.7	0.3	0.4
b Privat	8.5	0.5	8.4	0.9	6.3	5.9	6.3	1.6	0.1	1.5	0.2	1.1	1.1	1.2
3 Kërkesa e brendshme (1+2)	4.5	2.7	4.4	4.0	3.8	3.2	3.4	5.0	2.9	4.7	4.2	4.0	3.5	3.7
4 Eksporti neto (a-b)	- 1.4	- 30.0	46.9	2.2	- 0.8	- 6.5	- 6.6	0.2	3.1	- 2.6	- 0.2	0.1	0.5	0.4
a Eksportet e mallrave e shërbimeve (fob)	17.0	8.6	0.1	5.6	4.3	4.8	5.0	5.3	3.2	0.0	2.0	1.6	1.8	1.8
i Eksportet e mallrave	32.9	- 15.6	- 15.8	13.4	6.1	5.2	4.7	2.7	- 1.7	- 1.3	0.9	0.5	0.4	0.4
ii Eksportet e shërbimeve	11.3	18.3	4.6	3.8	3.9	4.7	5.1	2.6	4.8	1.4	1.1	1.2	1.4	1.5
b Importet e mallrave e shërbimeve (fob)	11.5	0.2	6.0	5.1	3.5	2.9	3.2	5.1	0.1	2.6	2.2	1.6	1.3	1.4
i Importet e mallrave	7.3	- 5.9	7.2	4.7	4.4	2.9	3.1	2.4	- 2.0	2.1	1.4	1.3	0.9	0.9
ii Importet e shërbimeve	24.2	15.9	3.7	5.8	1.9	3.0	3.3	2.7	2.1	0.5	0.8	0.3	0.4	0.5
5 Ndryshimet e gjendjeve	- 27.0	- 181.8	- 226.7	- 40.6	- 40.6	- 40.6	- 40.6	- 0.4	- 2.0	1.9	- 0.2	- 0.1	- 0.1	- 0.0
6 Mospërputhje statistikore														
PRODIMI BRËNDSHËM BRUTO (3+4+5)	4.8	4.0	4.0	3.9	4.0	3.9	4.1	4.8	4.0	4.0	3.9	4.0	3.9	4.1

Burimi: INSTAT, Ministria e Financave (2025)

Nga ana e ofertës, të gjithë sektorët kryesorë pritet të performojnë në përputhje me normat e tyre mesatare historike të rritjes në afatmesëm. Në mënyrë specifike, Industria do të përjetojë një rritje mesatare vjetore reale prej 2.7 përqind gjatë periudhës 2026-2028, me një kontribut mesatar prej 0.3 pikë përqindjeje në vit. Ndërtimi pritet të rritet mesatarisht në terma vjetore me 3.2 përqind, duke dhënë një kontribut mesatar prej 0.4 pikësh përqindjeje në vit. Shërbimet parashikohet të arrijnë një rritje mesatare vjetore prej 5.4 përqind gjatë së njëjtës periudhë, me një kontribut mesatar prej 2.7 pikësh përqindjeje në vit, ndërsa Bujqësia vlerësohet të rritet me 0.2 përqind në vit, duke qenë neutrale për sa i përket kontributit në rritjen ekonomike.

Graf 3.2.2: Rritja reale (djathtas, në %) dhe Kontributi në rritje (djathtas në p.p) sipas komponentëve të ofertës

Burimi: INSTAT, Ministria e Financave, (Dhjetor 2025)

Tab 3.2.2: Rritja reale (djathtas, në %) dhe Kontributi në rritje (djathtas në p.p) sipas komponentëve të ofertës.

	2022	2023	2024	2025 Est.	2026 Fore.	2027 Fore.	2028 Fore.	2022	2023	2024	2025 Est.	2026 Fore.	2027 Fore.	2028 Fore.
Bujqësia, pyjet dhe peshkimi	- 4.8	- 1.4	- 2.0	- 1.7	0.2	0.3	0.2	- 0.9	- 0.2	- 0.3	- 0.3	0.0	0.0	0.0
Industria nxjerrëse	- 5.8	- 20.7	- 31.0	0.9	3.1	3.0	2.9	- 0.1	- 0.3	- 0.4	0.0	0.0	0.0	0.0
Industria përpunuese	6.2	- 0.7	- 3.7	- 2.5	2.1	2.2	2.7	0.4	- 0.1	- 0.3	- 0.2	0.1	0.1	0.2
Energjia elektrike, gaz, avulli dhe furnizimi me ajër të kondicionuar	3.2	44.7	6.6	- 1.5	4.1	3.9	3.4	0.1	0.8	0.2	- 0.0	0.1	0.1	0.1
Furnizimi me ujë, aktivitetet e trajnimit dhe menaxhimit të mbetur	11.3	- 0.2	- 4.3	0.3	1.2	2.3	1.4	0.1	- 0.0	- 0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ndërtimi	13.2	5.0	4.5	3.2	3.3	3.1	3.2	1.5	0.6	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4
Tregtia me shumicë dhe me pakicë; riparimi i automjeteve dhe n	5.9	2.7	4.0	2.4	5.2	4.9	5.7	0.7	0.3	0.5	0.3	0.6	0.6	0.7
Transporti dhe magazinimi	5.8	9.7	8.2	4.2	6.9	6.1	5.7	0.2	0.3	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2
Akomodimi dhe shërbimi ushqimor	32.9	35.7	8.5	7.8	9.3	8.6	8.1	0.7	0.9	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4
Informacioni dhe komunikacioni	14.4	8.2	- 2.8	1.6	3.9	4.3	4.6	0.3	0.2	- 0.1	0.0	0.1	0.1	0.1
Aktivitetet financiare dhe të sigurimit	7.5	9.5	4.0	2.9	4.7	5.2	4.9	0.1	0.2	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1
Aktivitetet të pasurive të paluajtshme	6.7	2.8	4.0	8.1	6.9	7.1	7.4	0.4	0.1	0.2	0.4	0.4	0.4	0.4
Aktivitetet profesionale, shkencore dhe teknike	20.2	3.4	1.2	2.2	4.7	4.3	4.8	0.6	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
Shërbime administrative dhe mbështetëse	- 1.6	15.7	12.4	2.4	4.9	4.8	4.7	- 0.1	0.5	0.5	0.1	0.2	0.2	0.2
Administrim publik dhe mbrojtja; sigurimi social i detyrueshëm	- 1.5	8.9	15.7	13.8	3.9	3.6	3.7	- 0.1	0.4	0.8	0.7	0.2	0.2	0.2
Arsimi	3.2	1.3	6.9	10.6	4.8	4.5	4.6	0.1	0.0	0.2	0.3	0.2	0.1	0.1
Shëndetësia dhe aktivitetet të punës sociale	3.3	4.5	5.9	9.7	4.9	4.6	4.8	0.1	0.1	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2
Arte, argëtim dhe lodhje	20.8	16.2	10.2	5.1	4.8	4.7	4.9	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Aktivitetet të tjera shërbimi;	22.0	8.4	8.8	5.2	5.3	5.2	5.7	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Vlera e Shtuar Bruto me çmime bazë	5.2	5.0	3.2	3.2	3.9	3.9	4.1	4.5	4.3	2.8	2.8	3.4	3.3	3.5
Taksa neto mbi produktet	2.5	- 1.9	9.8	7.9	4.0	3.9	4.2	0.4	- 0.3	1.3	1.1	0.6	0.5	0.6
PBB ME ÇMIMET E TREGUT	4.8	4.0	4.0	3.9	4.0	3.9	4.1	4.8	4.0	4.0	3.9	4.0	3.9	4.1

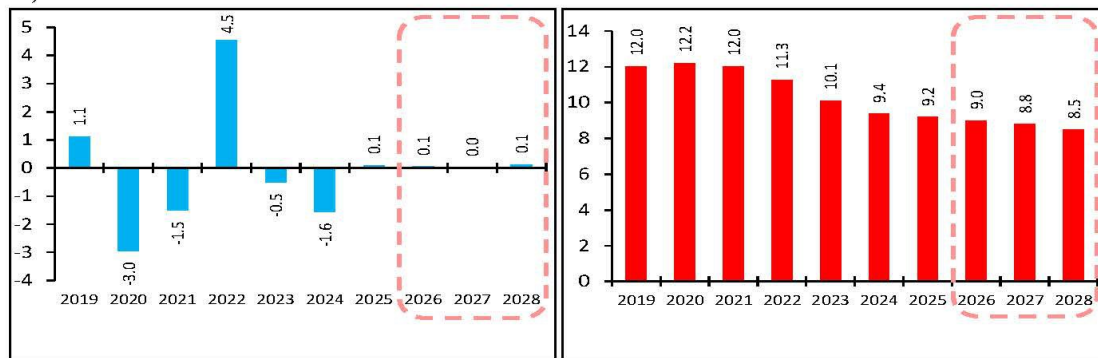
Burimi: INSTAT, Ministria e Financave (Dhjetor 2025)

Rritja ekonomike është shoqëruar me një rritje të punësimit dhe një tendencë në rënie të shkallës së papunësisë. Si sektori i prodhimit ashtu edhe ai i shërbimeve kanë përfituar nga këto zhvillime, duke siguruar rimëkëmbje për biznesin dhe punësimin, dhe duke krijuar premisa të mira për perspektivën afatmesme.

Tregu i punës u përmirësua më tej gjatë vitit 2025, me një rritje të qëndrueshme të punësimit dhe të pagave, ndërkohë që shkalla e papunësisë zbriti në nivelet më të ulëta historike. Të dhënat e Anketës së Forcës së Punës për tremujorin e tretë tregojnë një rritje të punësimit me 0.8 pikë përqindje, ndërsa shkalla e papunësisë ra në 9.0 përqind nga 9.6 përqind e regjistruar në tremujorin e fundit të një viti më parë për grup moshën 15-64 vjeç. Për grupmoshën 15+, shakalla e papunësisë u ul në 8.1% nga 8.8%. Në të njëjtën kohë, pagat në sektorin privat u rritën me 9.6 përqind gjatë nëntëmuajorit të vitit 2025, krahasuar me ritmin vjetor prej 8.6 përqind të vitit 2024. Në prani të një inflacioni të ulët e të qëndrueshëm, rritja e pagave është reflektuar në rritje reale të të ardhurave familjare dhe në përmirësimin e fuqisë së tyre blerëse.

Në përputhje me parashikimet e rritjes afatmesme, punësimi pritet të rritet me një mesatare prej 0.1% në vit gjatë periudhës 2026-2028. Një shkallë më e lartë e pjesëmarrjes në fuqinë punëtore pritet të jetë nxitësi kryesor i rritjes së ofertës së punës. Ndërkohë, rritja e kërkesës për punë pritet të pasqyrojë pak a shumë të njëjtën strukturë si tek oferta agregate e aktivitetit ekonomik. Në këtë mënyrë, shërbimet priten të kontribuojnë më shumë në rritjen e kërkesës për punë, krahasuar me pjesën tjetër të sektorëve ekonomik. Në të njëjtën kohë, produktiviteti i përgjithshëm i punës pritet të vazhdojë të përmirësohet gjatë kësaj periudhe. Produktiviteti i punës, i matur si “PBB reale për person të punësuar” parashikohet të rritet me një mesatare vjetore prej 3.9% gjatë viteve 2026-2028. Papunësia pritet të vazhdojë një rënie graduale duke arritur në 8.5% në vitin 2028.

Graf 3.2.3: Punësimi (majtas, rritja vjetore në %) dhe shkalla e papunësisë për grupmoshën 15-64 (djathtas, %)

Burimi: INSTAT, Ministria e Financave (Dhjetor 2025)

Regjimi i politikës monetare dhe i kursit të këmbimit, dhe inflacioni

Objektivi kryesor i politikës monetare është ruajtja e stabilitetit të çmimeve. Banka e Shqipërisë operon sipas një regjimi të shënjestrimit të inflacionit, me një objektiv afatmesëm për inflacionin e çmimit të konsumit prej 3.0% në vit. Politika monetare zbatohet nëpërmjet instrumenteve të tregut të lirë dhe instrumenti kryesor për zbatimin e saj është norma e interesit e aplikuar për marrëveshjet e anasjellta të riblerjes 7-ditore.

Banka e Shqipërisë ndjek një regjim të kursit të këmbimit të lirë. Megjithatë, ajo rezervon të drejtën të ndërhyjë në tregun valutor për të ruajtur një nivel të përshtatshëm të rezervave valutore dhe, në raste të veçanta, për të siguruar stabilitetin monetar e financiar të vendit.

Ndërhyrjet për rezervë valutore kryhen përmes ankandëve, bazuar në një kalendar të publikuar paraprakisht. Deri në gjashtëmujorin e parë të vitit 2025, Banka e Shqipërisë ka blerë rreth 122.1 milionë euro për rritjen e rezervës valutore. Përveç ankandëve, prej majit, ajo ka qenë e pranishme në treg për të frenuar mbiçmimin e shpejtë të Lekut dhe për të kufizuar implikimet potenciale të tij në stabilitetin monetar e financiar të vendit. Në këtë kuadër, janë blerë 72.7 milionë euro gjatë gjashtëmujorit të parë.

Politika monetare ka mbajtur një qëndrim akomodues gjatë vitit 2025, duke ulur normën bazë të interesit në nivelin 2.5%. Ky qëndrim ka synuar ankorimin e pritjeve inflacioniste në prani të një inflacioni nën objektivin 3%, si dhe krijimin e kushteve të përshtatshme të financimit për ekonominë, në një mjedis të karakterizuar nga një kurs i mbiçmuar këmbimi. Përcjellja e qëndrimit të politikës monetare ka qenë e duhur. Si rezultat, pritjet afatmesme për inflacionin janë konsoliduar pranë nivelit 3%, kushtet e financimit janë përmirësuar dhe kredia është rritur, duke financuar konsumit dhe investimet. Pas uljes së normës bazë në muajin korrik, qëndrimi i politikës monetare është mbajtur i pandryshuar, bazuar mbi vlerësimet e përshtatshmërisë së kushteve monetare.

Banka e Shqipërisë parashikon rritjen graduale të inflacionit dhe kthimin e tij në objektiv brenda vitit 2026. Kjo ecuri do të mbështetet nga: (i) rritja e inflacionit të importuar, në pasqyrim të stabilizimit të çmimeve në tregjet ndërkombëtare dhe moderimit të mbiçmimit të Lekut; (ii) shuarja e efektit të goditjeve të ofertës në çmimet e ushqimeve; si dhe (iii) qëndrueshmëria e presioneve të brendshme, në pasqyrim të rritjes së shëndetshme të ekonomisë dhe pritjeve të ankoruara për inflacionin. Kushtet monetare aktuale vlerësohen të jenë përshtatshme për përmbushjen e këtij skenari. Ato mbështesin një rritje të ekonomisë pranë

potencialit, një balancim më të mirë të kërkesës dhe ofertës në tregun e punës, si dhe ankorimin e pritjeve për inflacionin.

Balanca e rreziqeve ndaj parashikimit të inflacionit mbetet neutrale në afatin e mesëm. Në mjedisin e jashtëm, rritja e tensioneve gjeopolitike apo fragmentimi i mëtejshëm i ekonomisë dhe tregtisë botërore mund të rrisin inflacionin përtej parashikimeve tona, ndërsa një ngadalësim më i fortë i ekonomive partnere do të vepronte në kahun e kundërt. Në mjedisin e brendshëm, një përcjellje më e plotë e rritjes së pagave të çmimit finale mund të ushtronte presione për një rritje më të shpejtë të inflacionit në raport me parashikimet, ndërsa një mbiçmim më i shpejtë i Lekut do të ndikonte në kahun e kundërt.

Politika monetare e Bankës së Shqipërisë do të mbetet e fokusuar në arritjen e stabilitetit të çmimeve. Në kushtet e një mjedisi ndërkombëtar me pasiguri të lartë, vendimmarrja e politikës monetare do të vazhdojë të bazohet tek të dhënat më të fundit dhe në vlerësimet e rreziqeve. Kjo qasje garanton fleksibilitetin e nevojshëm për të reaguar në mënyrë efektive ndaj çdo devijimi nga skenari bazë dhe për të ruajtur stabilitetin monetar dhe financiar. Në çdo rast, qëndrimi i politikës monetare në të ardhmen do të vijojë të mbajë parasysh kahun e politikës fiskale dhe evoluimin e kursit të këmbimit.

Sektori i jashtëm dhe qëndrueshmëria e tij afatmesme

Zhvillimet në Bilancin e Pagesave dhe tregtinë e mallrave

Deficiti i llogarisë korrente është përmirësuar në gjashtëmuajorin e parë të vitit 2025, duke u ngushtuar me 3.0%, krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar. Në raport ndaj PBB-së, deficiti qëndron në nivelin 4.3%, rreth 0.5 pikë përqindje më i ulët. Kjo dinamikë pasqyroi përmirësimet në llogaritë e shërbimeve dhe të të ardhurave, si dhe zgjerimin më të ngadaltë të deficitit tregtar të mallrave. Faktorë ciklikë, përfshirë rënien e çmimeve të lëndëve bazë, kanë ndikuar në ngadalësimin e zgjerimit të deficitit tregtar të mallrave, ndërsa përmirësime të dukshme u shfaqën në llogarinë e të ardhurave parësore. Deficiti i llogarisë së të ardhurave parësore ka zbritur në nivelin më të ulët të pesë viteve të fundit, me një raport prej 0.6% të PBB-së, kundrejt një mesatareje prej 1.4% për pesë vitet e kaluara.

Deficiti tregtar i mallrave u zgjerua me 4.6% gjatë gjashtëmuajorit të parë të këtij viti. Ecuria u përcaktua nga rritja e importeve të mallrave, të cilat u zgjeruan me 3.2%, ndërsa eksportet e mallrave u zvogëluan lehtë me 1.1%.

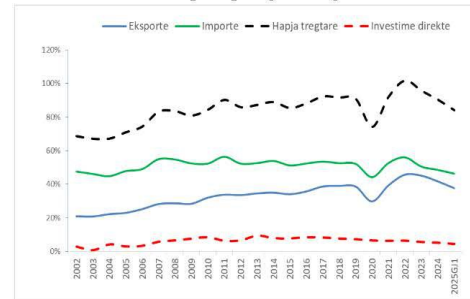
Të dhënat e tregtisë së mallrave në terma nominalë deri në muajin shtator të vitit 2025 pasqyrojnë tkurrjen e eksporteve dhe importeve. Gjatë këtij nëntëmuajori, deficiti tregtar i mallrave u zgjerua me 3.6%, duke reflektuar rënien me 7.9% të eksporteve dhe me 1.3% të importeve. Rënia e eksporteve ishte e përqendruar në kategorinë “Materiale ndërtimi dhe metale”, si rrjedhojë e çmimeve jo të favorshme në tregjet e huaja për produktet e kësaj kategorie, të cilat kanë ndikuar edhe në uljen e prodhimit. Në anën tjetër, importet e mallrave shënuan një rënie të lehtë dhe me bazë të gjerë. Tkurrja u shkaktua nga rënia e çmimeve për disa kategori dhe rënia e sasive për disa kategori të tjera.

Kursi real i këmbimit^[1] ka ndjekur një trend forcues që prej fundit të vitit 2015, të nxitur nga përmirësimet e vazhdueshme në sektorin e jashtëm të ekonomisë, nga rritja e produktivitetit dhe reduktimi i primit të rrezikut. Mbiçmimi real vjetor kulmoi në vitet 2023-2024, në të cilat shënoi përkatësisht 9.2% dhe 6.9%.

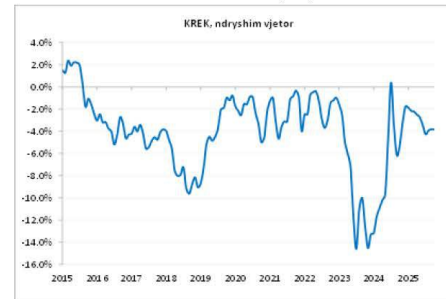
^[1] KREK llogaritet si indeks me pesha të bazuara në tregtinë, për 5 vendet kryesore partnere: Itali, Greqi, Gjermani, Kinë dhe Turqi. Një rritje e indeksit nënkupton nënçmim të monedhës vendase.

Në dhjetë muajt e parë të vitit 2025, kursi real u mbiçmua me një ritëm më të moderuar, prej 3.0%, duke reflektuar stabilizimin e treguesve të sektorit të jashtëm të ekonomisë pas përmirësimit në vitet paraardhës.

Grafik 3.2.4: Hapja tregtare, eksportet, importet dhe IHD neto si përqindje ndaj PBB-së

Grafik 3.2.5: Ndryshimi vjetor i kursit real efektiv të këmbimit (%)

Burimi: Banka e Shqipërisë, INSTAT.

Dekompozimi i eksporteve të mallrave sipas Përpjesëve Konstante të Tregut (PKT)¹ në vitin 2024, dëshmon se rënia e konkurrueshmërisë ka qenë arsyeja kryesore pas rënies së eksporteve shqiptare drejt vendeve të EU-15. Në këtë ecuri kanë ndikuar gjithashtu, por në një masë më të vogël edhe faktorë si përbërja sipas kategorive dhe shpërndarja e tregut. Ndërkohë, rritja e eksporteve botërore ka qenë i vetmi faktor me kontribut pozitiv. Në ngjashmëri, rënia e konkurrueshmërisë dhe përbërja sipas kategorive kanë qenë gjithashtu faktorë pas rënies së eksporteve të mallrave drejt vendeve të CEFTA, ndërsa rritja e eksporteve botërore dhe shpërndarja e tregut kanë ndikuar pozitivisht.

Tabela 3.2.3: Dekompozimi i eksporteve shqiptare sipas metodës PKT (milionë euro)

	2024	
	EU-15	CEFTA
Rritja e eksporteve botërore	16.1	4.7
Përbërja sipas kategorive	-30.5	-19.6
Shpërndarja e tregut	-41.4	39.8
Konkurrueshmëria	-210.3	-83.3
Total	-265.6	-58.5

Burimi: Banka e Shqipërisë, INSTAT, UN Comtrade

Suficiti tregtar i shërbimeve u zgjerua me 6.4% gjatë gjashtëmujorit të parë të vitit 2025, krahasuar me të njëjtën periudhë vitin e kaluar. Eksportet e shërbimeve u rritën me 8.1% dhe pasqyruan zgjerimin e një baze të gjerë shërbimesh. Kontributi kryesor në rritje vijoi të gjenerohet nga eksportet e shërbimeve të udhëtimit, të cilat u rritën më ngadalë me 7.7%, si rrjedhojë e efektit të lartë bazë nga rritja e fortë e viteve të fundit. Nga ana tjetër, importet e shërbimeve u rritën me 9.7%, gjithashtu të nxitura nga rritja e shërbimeve të udhëtimit.

Ndërkohë, reduktimi i deficitit të llogarisë së të ardhurave parësore ka ndikuar ndjeshëm në ngushtimin e deficit të llogarisë korrente. Deficiti i kësaj llogarie u ngushtua me 28.7%, i përcaktuar nga rritja e suficitit të llogarisë së të ardhurave nga puna, si rrjedhojë e rritjes së të ardhurave hyrëse me 11.4%. Nga ana tjetër, deficit i llogarisë së të ardhurave nga investimet u zgjerua lehtë me 0.1%, i ndikuar kryesisht nga rënia e

¹ Shih <http://go.worldbank.org/KQCHUD4JN0> për shpjegime mbi metodën PKT.

të ardhurave hyrëse nga investimet direkte. Në raport ndaj PBB-së, deficitit i llogarisë së të ardhurave parësore për gjashtëmujorin e parë ishte 0.6%, duke shënuar një ndër nivelet më të ulëta të viteve të fundit. Ndërkohë, teprica e llogarisë së të ardhurave dytësore vijoi të zgjerohet, por me ritme më të ngadalta krahasuar me vitin e mëparshëm. Kjo reflekton një zgjerim më të ngadaltë të remitançave me 4.3% krahasuar me 12.6% në vitin 2024.

Parashikimet sugjerojnë një zgjerim të deficitit korrent gjatë viteve 2025 e 2026, në përkatësisht 3.1% dhe 3.0% të PBB-së, nga 2.4% të PBB-së në vitin 2024. Ato reflektojnë kryesisht pritjet për një ngadalësim të rritjes së eksportit të shërbimeve, si dhe të të ardhurave dytësore.

Investimet direkte të huaja neto kanë vazhduar të rriten, por me ritme më të ngadalësuar.

Për gjysmën e parë të vitit 2025, rritja vjetore e flukseve hyrëse shënoi 1.1%, nga 5.5% në vitin 2024. Rritja e investimeve të huaja gjatë kësaj periudhe është nxitur pothuaj tërësisht nga sektori i pasurive të paluajtshme, ndërkohë kontributet e sektorëve të tjerë kanë rezultuar përgjithësisht negative. Pavarësisht këtij fakti, IHD vazhdojnë të financojnë plotësisht deficitin korrent, me një raport mbulimi prej 106.9% në fund të gjashtëmujorit të parë.

Investimet e portofolit kanë pasqyruar rënien e mjeteve dhe rritjen e fortë të detyrimeve, këto në formën e “Letrave me vlerë të borxhit”. Rritja e detyrimeve ka reflektuar flukset hyrëse të Eurobondit të emetuar gjatë tremujorit të parë të vitit 2025. Nga ana tjetër, investimet e tjera shënuan mjete neto në formën e “Huasë”.

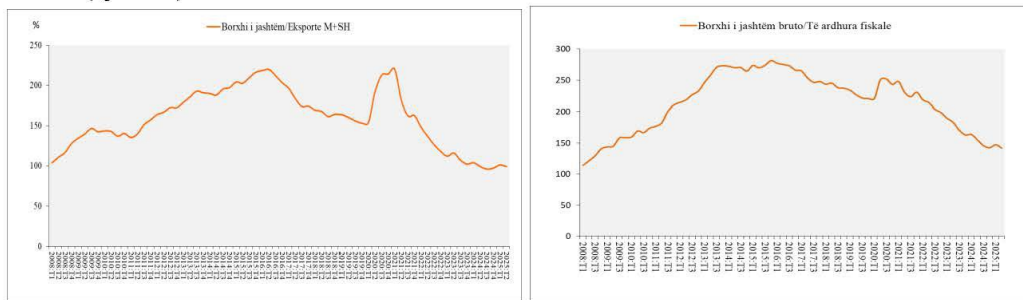
Rritja e investimeve të huaja direkte pritet të vijojë në afatin e mesëm. Përsheptimi i procesit të integritetit pritet të ketë impakt pozitiv në zgjerimin e investimeve të huaja nga vendet e BE. Në vlerësimin tonë, këto flukse do të vazhdojnë të mbeten burimi kryesor i financimit të deficitit korrent në të ardhmen duke siguruar qëndrueshmëri financimi.

Zhvillime në borxhin e jashtëm

Raporti i borxhit të jashtëm ndaj PBB-së mbetet në një trend rënës duke zbritur në 40.5% në fund të tremujorit të dytë të vitit 2025, nga 40.6% në fund të vitit 2024. Borxhi i jashtëm bruto ishte 10.6 miliardë euro, duke regjistruar një rritje vjetore prej 4.3%. Kjo rritje u shkaktua kryesisht nga zgjerimi i borxhit të jashtëm të mbajtur nga Qeveria e Përgjithshme dhe më konkretisht nga emetimi i Eurobondit në shkurt të vitit 2025. Nga ana tjetër, rritja më e shpejtë e PBB-së nominale dhe mbiçmimi i kursit të këmbimit kundrejt euros, kanë kontribuar në rënien e raportit të borxhit ndaj PBB-së pavarësisht zgjerimit të stokut të përgjithshëm. Borxhi afatgjatë përbën rreth 89.6% të totalit dhe përbëhet kryesisht nga huatë afatgjata të qeverisë së përgjithshme dhe të sektorëve të tjerë. Pjesa e mbetur është borxh afatshkurtër i përbërë kryesisht nga “monedha dhe depozita” të korporatave deposit-marrëse dhe “kredi tregtare”.

Treguesit e aftësisë ripaguese afatgjatë paraqiten të qëndrueshëm gjatë gjysmës së parë të vitit 2025. Raporti i borxhit të jashtëm ndaj eksportit të mallrave dhe shërbimeve u rrit lehtë në 99.3%, nga 97.2% në fund të vitit 2024, si pasojë e ngadalësimit të rritjes së eksporteve gjatë kësaj periudhe. Raporti i borxhit të jashtëm ndaj të ardhurave fiskale zbriti në 141.9%, nga 142.4% në fund të vitit 2024. Raporti i borxhit të qeverisë së përgjithshme ndaj të ardhurave fiskale u rrit në 66.4% nga 65.5% në fund të vitit 2024.

Grafik 3.2.6: Borxhi i huaj ndaj eksportit të mallrave dhe shërbimeve (majtas) dhe ndaj të ardhurave fiskale (djathtas)

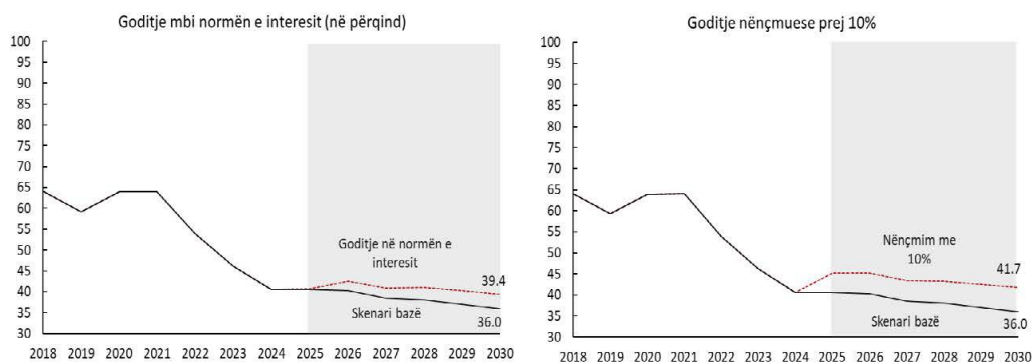
Burimi: Banka e Shqipërisë.

Për pjesën e mbetur të vitit 2025, parashikohet që borxhi i jashtëm bruto të qëndrojë në 40.5% të PBB-së, duke përfaqësuar një ulje prej rreth 0.1 pikë përqindjeje krahasuar me fundin e vitit 2024. Përmirësimi është relativisht më i ngadaltë krahasuar me periudha të mëparshme, kryesisht për shkak të moderimit të mbiçmimit të kursit të këmbimit, por edhe të zgjerimit më të ngadaltë të PBB-së. Në afatin e gjatë parashikohet që tendenca rënëse të vazhdojë me ritme të ngjashme, duke e çuar raportin në 36.0% të PBB-së në fund të vitit 2030.

Megjithatë, ky parashikim është i rrethuar nga pasiguri, sikurse ilustrohet edhe nga analiza e ndjeshmërisë së borxhit të jashtëm. Dy skenarë janë marrë parasysh në këtë analizë: (i) një goditje e normës së interesit. Në këtë skenar, norma mesatare e interesit për borxhin e jashtëm rritet dy devijime standarde nga skenari bazë; (ii) një goditje e kursit të këmbimit. Në këtë skenar, monedha vendase nënçmohet një herë të vetme me 10% krahasuar me skenarin bazë në vitin 2025.

Rezultatet e simulimit sugjerojnë për një përkeqësim më të fortë të borxhit të jashtëm në skenarin me nënçmim të monedhës krahasuar me skenarin ku rriten normat e interesit. Diferencat në pikë përqindje në fund të horizontit parashikues janë 3.4 pikë përqindje në skenarin e normave të interesit dhe rreth 5.7 pikë përqindje në rastin e nënçmimit të kursit të këmbimit.

Grafik 3.2.7: Raporti i borxhit të jashtëm ndaj PBB-së në skenarin bazë dhe sipas skenarëve të rrezikut: normë nominale e interesit (majtas) dhe nënçmim real (djathtas)

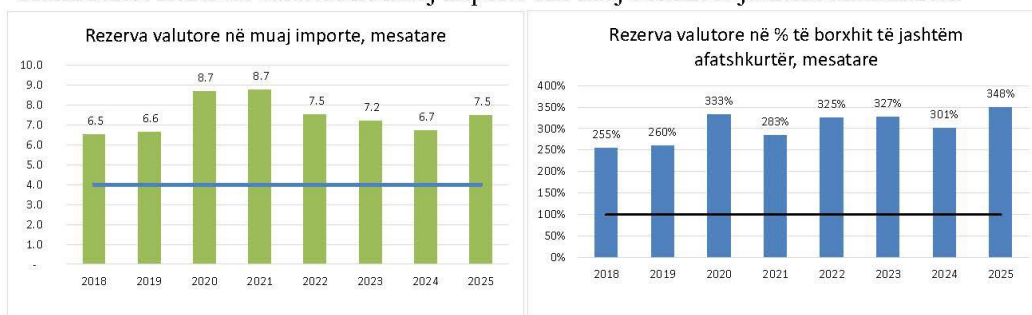
Burimi: Banka e Shqipërisë.

Zhvillime në rezervën valutore

Banka e Shqipërisë akumulon rezervë valutore në linjë me dy kriteret e mjaftueshmërisë: (1) mbulimin e të paktën 4 muaj importeve të mallrave dhe të shërbimeve dhe (2) mbulimin e të paktën 100% të borxhit të jashtëm afatshkurtër. Këto kritere shërbejnë si kufij të poshtëm minimalë, teksa Banka e Shqipërisë optimizon mbajtjen e rezervave në mënyrë që të balancojë rreziqet potenciale me koston që shoqëron mbajtjen e rezervave.

Në fund të muajit tetor 2025, niveli i rezervave valutore është 7.08 miliardë euro, me një rritje prej 816 milionë euro kundrejt fundit të vitit 2024. Bazuar në të dhënat dhe vlerësimet për tremujorin e tretë të këtij viti, raporti i rezervave ndaj PBB-së është luhatur në mesatarisht 26.6% në tre tremujorët e parë të tij, me një rritje prej 1.6 p.p. kundrejt vitit të kaluar. Po gjatë kësaj periudhe janë përmirësuar edhe treguesit e mjaftueshmërisë – rezervat valutore kanë mbuluar mesatarisht 7.5 muaj importe dhe 3.5 herë borxhin e jashtëm afatshkurtër². Të dy këto kritere priten të mbeten mbi nivelet minimale të tyre përgjatë afatit të mesëm.

Grafik 3.2.8: Rezervat valutore në muaj importe dhe ndaj borxhit të jashtëm afatshkurtër.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Sektori financiar

Vlerësimi i Bankës së Shqipërisë për ecurinë e sektorit financiar dhe rreziqet për veprimtarinë bankare gjatë tremujorit të tretë të vitit 2025 mbetet kryesisht i pandryshuar krahasuar me tremujorët e mëparshëm. Zgjerimi vjetor prej 8% dhe rritja prej 6% janar-shtator në bilancin agregat të bankave u nxit nga kreditë dhe investimet në letra me vlerë, ndërsa janë rritur edhe baza e depozitave dhe kapitali. Efekti negativ statistikor i mbiçmimit të lekut në zërat e bilancit në valutë të raportuar në lekë ka rënë ndjeshëm gjatë 12 muajve të fundit dhe norma e rritjes vjetore e rregulluar do të ishte vetëm 0.4 për qind më e lartë se vlera zyrtare e raportuar. Peshat e aktiveve dhe detyrimeve në valutë ndaj totalit të bilancit mbeti pothuajse e pandryshuar në rreth 50%. Ekspozimet neto ndaj jorezidentëve mbeten pozitive, me aktivet që tejkalojnë detyrimet me rreth 420 miliardë lekë dhe raporti i këtij pozicioni kundrejt totalit të aktiveve të bankave është 20% gjatë viteve të fundit.

Stoku i kredive u zgjerua me 8% gjatë nëntë muajve të parë të vitit 2025 dhe me 11% në terma vjetorë deri në fund të shtatorit. Më shumë se gjysma e rritjes vjetore lidhet me një rritje prej 22% të portofolit të kredive të individëve në monedhën vendase të nxitur nga rritja e stokut të kredive për pasuri të paluajtshme

² Bazuar më parashikimet tona për PBB-në, importet dhe borxhin e jashtëm afatshkurtër për T3-2025. Ky i fundit përfshin edhe borxhin e jashtëm afatshkurtër publik.

rezidenciale, ndërsa stoku i kredive për biznesin në valutë dhe në monedhën vendase u rrit me rreth 7% vit më vit. Rritja prej 8 miliardë lekë e stokut të kredisë gjatë tremujorit të tretë ishte rezultat i rritjes së stokut të kredive në monedhë vendase për 13 miliardë lekë dhe rënies prej 5 miliardë lekësh të stokut të kredive të pambrojtura nga kursi i këmbimit, ndërsa stoku i kredive të tjera në monedhë të huaj mbeti i pandryshuar. Kreditë e pambrojtura aktualisht përbëjnë 10% të portofolit të përgjithshëm të kredive bankare, nga mesatarja prej 18%, 13% dhe 11% në 2022, 2023 dhe 2024. Megjithatë, krahasuar me një vit më parë, stoku i kredive të pambrojtura në valutë regjistroi një rritje prej 3% për shkak të zgjerimit të stokut të kredive të pambrojtura të biznesit. Vëllimi i kredive të reja bankare për 9 muajt e parë ishte 8% më i lartë krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, pothuajse ekskluzivisht si rezultat i rritjes prej 23% të fluksit të kredive të reja për sektorin e individëve, orientuar kryesisht për financimin e blerjes së pasurive të paluajtshme rezidenciale. Norma mesatare e interesit për kreditë e reja në shtator ishte 6.3%, duke mbetur e pandryshuar me nivelin e fundit të vitit 2024 dhe me një vit më parë. Norma mesatare mujore për kreditë e reja në lekë dhe në euro ishte 6.6% dhe 5.9%.

Depozitat u rritën me 7% midis janarit dhe shtatorit dhe me 9% në terma vjetorë deri në fund të shtatorit dhe struktura e tyre sipas afatit mbeti e qëndrueshme. Kategoritë me ritmet më të larta të rritjes ishin llogaritë rrjedhëse, depozitat me afat, depozitat e individëve dhe depozitat në monedhën vendase, të cilat u rritën me 13% krahasuar me një rritje vjetore prej 5% të depozitave në valutë. Normat e interesit të depozitave nuk kanë shfaqur ndryshime të rëndësishme krahasuar me nivelet e dhjetorit 2024, por kanë qenë pak më të ulëta në krahasim me nivelet e shtatorit 2024.

Niveli i kapitalizimit të sektorit bankar rezulton mbi kërkesën minimale rregullatore prej 12.0%, me raportin e mjaftueshmërisë së kapitalit që u rrit në 20.3% në fund të shtatorit nga 19.2% në qershor dhe 19.5 në mars 2025. Me përjashtim të një banke, të gjitha bankat kanë një raport më të lartë se 17.8% dhe 5 banka kanë një raport më të lartë se 20%. Rritja me 1 pikë përqindje e raportit të mjaftueshmërisë së kapitalit nga T2 në T3 ishte rezultat i rritjes prej 6% të kapitalit rregullator të bankave, ndërsa stoku i aktiveve të peshuara me rrezik mbeti i pandryshuar. Bankave aktualisht u kërkohet të plotësojnë disa kërkesa për kapital, duke përfshirë shtesat makroprudenciale të kapitalit dhe kërkesat për instrumentet dhe detyrimet rregullatore të pranueshme të kapitalit (MREL). Për të forcuar pozicionet e tyre të kapitalit, gjatë periudhës bankat injektuan kapital shtesë, rritën fitimet e pashpërmbara dhe zgjeruan përdorimin e borxhit të varur.

Rezultati financiar neto i bankave në fund të shtatorit ishte pozitiv (26.2 miliardë lekë), por pak më i ulët se rezultati i raportuar në fund të shtatorit 2024 (27.8 miliardë lekë). Të ardhurat totale për periudhën ishin disi më të larta, pasi rënia e të ardhurave neto nga interesi u kompensua nga të ardhurat më të larta jo nga interesi, kryesisht nga tarifat për shërbimet bankare dhe fitimet më të larta nga investimet në instrumente financiare. Rënia e vogël e rezultatit financiar neto çoi në rënie të treguesve të përfitueshmërisë, me kthimin e aktiveve (RoA) që ra në 1.6% dhe kthimin e kapitalit (RoE) në 15.8%, krahasuar me 1.9% dhe 18.3% një vit më parë. Provigjionet për cilësinë e aktiveve patën ndikim pozitiv në fitimet e bankave, pasi rimarrjet nga instrumentet e tjera ishin më të larta krahasuar me një vit më parë. Niveli i mbulimit të kostos nga të ardhurat e bankave mbeti i kënaqshëm, pavarësisht se shpenzimet operative u rritën më shpejt se të ardhurat.

Cilësia e portofolit të kredisë bankare ka shfaqur një përkeqësim të lehtë, me raportin e kredive me probleme që u rrit në 4.4% në fund të shtatorit nga 4.0% në qershor dhe korrik. Ky tregues, megjithatë, ishte nën nivelin 4.6% të raportuar nga bankat në shtator 2024. Zgjerimi i stokut të kredive me probleme gjatë dy muajve të fundit pasqyron rënien e cilësisë së kredive në lekë, kredive për sektorin privat dhe

kredive afatgjata dhe është e lidhur me portofolin e një banke sistemike si rezultat i disa ristrukturimeve të kredive të kërkuara nga klientët. Për portofolet individuale të kategorizuara sipas sektorit, monedhës dhe maturimit, raportet më të larta të kredive me probleme në shtator janë vërejtur në kreditë për sektorin privat dhe kreditë afatmesme (5.5%), ndërsa portofoli i kredive për pasuri të paluajtshme të mbajtura kryesisht nga individët, ka një raport të kredive me probleme në nivel 2.4%. Gjatë nëntë muajve të parë të vitit 2025, stoku i kredive me probleme u rrit më shpejt se stoku i përgjithshëm i kredisë (13% krahasuar me 8%). Meqenëse rritja e stokut të kredive me probleme mund t'i atribuohet një ngjarjeje të njëhershme dhe një banke specifike, vlerësimi i Bankës së Shqipërisë për rrezikun e kredisë për sektorin bankar nuk ka ndryshuar që nga korriku 2025. Niveli i përgjithshëm i provigjioneve për humbjet nga kreditë ka ndjekur trendin e kredive me probleme, me rritjen më të ndjeshme të vërejtur në bankën e prekur.

Vlerësimi i rrezikut të likuiditetit të bankave nuk ka ndryshuar gjatë tremujorit të tretë, pasi raportet e likuiditetit kanë vijuar të përmirësohen, duke mbetur mbi minimumin rregullator. Vlera mesatare e raportit të aktiveve likuide ndaj detyrimeve afatshkurtra për tremujorin e tretë ishte 43% ndërsa i njëjti raport në monedhën vendase dhe valutë ishte përkatësisht 57% dhe 30%, nga 57% dhe 29% në dhjetor 2024. Hendeku midis aktiveve dhe detyrimeve me afat shumë të shkurtër dhe të shkurtër mbetet negativ dhe deri në 14% të totalit të aktiveve (për instrumentet me maturim nga 2 deri në 7 ditë), por treguesi ka treguar një rënie të vogël gjatë tremujorit të tretë.

Vlerësimi i rreziqeve të tregut (rreziku i kursit të këmbimit dhe normës së interesit) i cili bazohet në ecurinë e pozicionit të hapur neto në valutë si përqindje e kapitalit rregullator dhe pozicionit total neto të peshuar në librin e bankës si përqindje e kapitalit rregullator nuk ka ndryshuar gjatë tremujorit të tretë dhe të dy treguesit mbeten dukshëm nën kufijtë e sipërm rregullatorë. Pozicioni i hapur neto në valutë në raport me kapitalin rregullator është rreth 6% nga 4.7% në shtator 2024 dhe 4.5% në dhjetor 2024, por mbetet shumë më i ulët krahasuar me kufirin total rregullator prej 30% dhe kufirin individual të monedhës prej 20%, për secilën nga monedhat e përfshira në llogaritje, duke treguar një ekspozim shumë të kufizuar të bankave ndaj rrezikut të drejtpërdrejtë të kursit të këmbimit. Treguesi i përdorur për vlerësimin e rrezikut të drejtpërdrejtë në librat e bankave nga rritja e normës së interesit me 200 bp, ishte rreth 4% në fund të shtatorit, ndërsa vlera mesatare e këtij treguesi nuk ka kaluar 5% gjatë dy viteve të fundit. Ky tregues i nënshtrohet një kufiri të sipërm rregullator prej 20%.

<i>Treguesit e sektorit financiar</i>									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Totali i aktiveve të sektorit bankar									
(milione euro)	10,768	11,398	12,380	13,156	14,980	16,426	18,900	21,286	22,895
Pronësia e huaj e sistemit bankar (%)	81.4	80.8	78.4	69.4	68.8	66.2	64.4	62.9	62.4
Rritja e kredisë (% aop)	-0.1	-1.7	3	6.1	6.9	11.2	2.2	9.9	13.0
Rritja e depozitave (% aop)	1	-1.2	2.5	5.8	8.5	9.6	4.4	6.0	7.6
Raporti kredi-depozitë (eop)	54.9	53.9	55.6	54.7	54.8	47.1	46.1	49.5	50.2

Diferenca e normës së interesit (% eop)	5.1	5.1	5	4.9	4.1	4.5	5.3	4.9	4.8
Kreditë me interes të ndryshueshëm ndaj totalit të kredive	72.6	71.6	77.4	73.8	74.7	75.3	79.1	78.7	78.8
Treguesit e shëndetit financiar (eop, %)									
- Kredi me probleme	13.2	11.1	8.4	8.1	5.7	5	4.7	4.2	4.4
- Kapitali rregullator në aktivet e ponderuara me rrezik	17	18.7	18.7	18.7	18.5	18.8	19.9	20.2	20.3
- Aktivet likuide ndaj totalit të aktiveve	30.2	34.2	35.7	34.8	33.3	29.6	30.8	28.6	30.4
- Kthimi nga kapitali	15.7	13	13.5	10.7	12.9	12.3	17.3	18.2	15.8
- Kreditë FX ndaj totalit të kredive	56.4	56.1	51.2	50.3	51.1	51.4	46.3	45.3	44.0
- Pozicioni i hapur neto në FX ndaj kapitalit rregullator	6.7	7.8	7.4	8.4	9.2	5	6.1	4.5	5.5
- Pozicioni i hapur neto i normës së interesit në librin e bankës ndaj kapitalit rregullator	-1.5	2.4	2.9	4.3	5.8	3	1.6	3.6	3.9

Shtator 2025- muaji i fundit i raportimit

Gjatë gjysmës së parë të vitit 2025, pesha e aktiveve të sistemit financiar ndaj PBB-së u rrit me 2.3 pikë përqindje në terma gjashtëmujori në nivelin 94.8%, pasi norma e rritjes së aktiveve të sistemit financiar ishte më e lartë në krahasim me normën e rritjes së PBB-së. Pothuajse të gjitha segmentet e sistemit financiar kanë raportuar rritje të bilanceve të tyre gjatë periudhës. Brenda sistemit financiar, sektori bankar vazhdon të dominojë me pothuajse 90% të totalit të aktiveve. Ekspozimi i sektorit bankar ndaj sektorit jobankar mbetet i ulët dhe në rënie në terma vjetorë. Ndjeshmëria e sektorit jobankar ndaj aktivitetit të sektorit bankar mbetet e lartë dhe shënoi rritje gjatë periudhës. Banka e Shqipërisë monitoron rregullisht treguesit e korrelacionit në kuadër të vlerësimit periodik të rreziqeve sistemike.

Tabela: Aktivet e sistemit financiar ndaj PBB-së

<i>Sistemi financiar</i>	<i>Autoriteti mbikëqyrës</i>			<i>Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare</i>			<i>Madhësia e sektorit financiar</i>
	<i>Sektori bankar</i>	<i>NBFI-të</i>	<i>SLA-të dhe Unioni</i>	<i>Kompanitë e sigurimit</i>	<i>Fondet e pensionit</i>	<i>Fondet e investimeve</i>	
<i>2011</i>	86.1	2.6	0.8	1.5	0.0		91.0
<i>2012</i>	89.1	2.7	0.8	1.6	0.0	1.2	95.4
<i>2013</i>	91.4	2.6	0.7	1.6	0.0	3.7	100.2
<i>2014</i>	92.7	2.8	0.8	1.8	0.0	4.6	102.7
<i>2015</i>	91.9	2.7	0.7	2.0	0.1	4.7	102.0
<i>2016</i>	95.5	2.8	0.6	2.0	0.1	4.5	105.5
<i>2017</i>	93.2	2.9	0.5	2.0	0.1	4.7	103.4
<i>2018</i>	87.5	3.2	0.6	1.9	0.1	4.1	97.4
<i>2019</i>	86.2	3.8	0.6	2.0	0.2	3.9	96.7
<i>2020</i>	95.5	4.1	0.7	2.3	0.2	4.1	107.0
<i>2021</i>	95.0	4.1	0.7	2.2	0.2	4.2	106.4
<i>2022</i>	87.3	3.8	0.7	2.0	0.3	1.9	96.0

2023	83.1	3.7	0.7	2.1	0.3	2.1	92.0
2024	83.0	3.6	0.7	2.2	0.5	2.4	92.5
2025*	84.7	3.6	0.7	2.4	0.5	2.7	94.8

Burimi: Banka e Shqipërisë, INSTAT, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare *Qershor 2025

Mbikëqyrja makroprudenciale

Në përputhje me Rregulloren “Për shtesat makroprudenciale të kapitalit”, bankat janë subjekt i shtesës konservuese të kapitalit (Kons), shtesës kundërciklike të kapitalit (Kunc), shtesës për bankat me rëndësi sistemike (Sist) dhe shtesës për rrezikun sistematik (Struk). Shtesa konservuese e kapitalit për vitin 2025 ishte 2.5% për të gjitha bankat e sektorit, ndërsa shtesa për bankat sistemike lëviz në vlerat 0.5%, 1% dhe 1.5%, në varësi të rëndësisë sistemike të bankës. Në fund të muajit qershor, bankat raportuan për herë të parë përmbushjen e shtesës kundërciklike të kapitalit në nivelin 0.25%³. Deri në kohën e përgatitjes së këtij raporti, Banka e Shqipërisë nuk ka shpallur shtesë për rrezikun sistematik (Struk).

Grafik: Pasqyrë e hyrjes graduale në fuqi të shtesave makroprudenciale të kapitalit

Shtesat makroprudenciale të kapitalit	2020	2021	2022	2023	2024 e në vazhdim
Shtesa konservuese e kapitalit (KONS)			1.5%	2%	2.5%
SPEKUNC* {Shtesa kundërciklike e kapitalit (KUNC: 0-2.5%)}	0.5%	1%	1.875%	2.5%	3%
Shtesa e kapitalit për bankat me rëndësi sistemike (SIST)	0.5%	{0.5%; 1%;}	{0.5%; 1%; 1.5%;}	{0.5%; 1%; 1.5%; 2%;}	{0.5%; 1%; 1.5%; 2%; 2.5%;}
ASTRUK** {Shtesa e kapitalit për rrezikun sistematik (STRUK: 1-3%)}	1%	{1%; 1.5%;}	{1%; 1.5%; 2%;}	{1%; 1.5%; 2%; 2.5%;}	{1%; 1.5%; 2%; 2.5%; 3%;}

Burimi: Banka e Shqipërisë

Duke filluar nga viti 2020 bankat kanë filluar të përmbushin kërkesat e kapitalit në lidhje me CCoB dhe SIB. CCyB ka qenë aktiv dhe funksional, por norma CCyB për ekspozimet në Shqipëri është vendosur e barabartë me zero deri në T2-2024, kur u rrit për herë të parë nga 0% në 0.25%. Ky nivel i CCyB duhej të përmbushej nga bankat në T2-2025. Në dhjetor 2025, niveli i CCyB që do të përmbushet rritet me 0.25%, duke arritur në 0.5%. Norma CCoB është e barabartë me 2.5% për vitin 2024 e në vazhdim. Banka e Shqipërisë shpall listën e bankave me rëndësi sistemike dhe normën specifike të tyre SIB një herë në vit në fund të tremujorit të parë. Deri në mars 2025 u identifikuan katër banka: Banka Kombëtare Tregtare (norma SIB-1%), Banka Credins (norma SIB-1%), Banka Raiffeisen (norma SIB-1%) dhe Banka OTP Albania (norma SIB-0.5%). Duke filluar nga qershori 2025, OTP Bank nuk klasifikohet më si një bankë me rëndësi sistemike. Intesa Sanpaolo Bank klasifikohet si një bankë me rëndësi sistemike me një shtesë kapitali prej 0.5%, duke filluar nga janari 2026.

³ Në vendimin e Guvernatorit të Bankës së Shqipërisë nr.2852, datë 28.6.2024, citohet se norma e shtesës kundërciklike të kapitalit (KUNC) për Shqipërinë rritet në 0.25% dhe bankat duhet të raportojnë shkallën e përmbushjes së kësaj shtese duke filluar në datën 30 qershor 2025

Zbatimi i CCYB dhe SIB mbështetet nga metodologji të dedikuara të publikuara në faqen e internetit të Bankës së Shqipërisë. Përmbushja e shtesave makroprudenciale të kapitalit nga bankat vlerësohet çdo tremujor nga Banka e Shqipërisë përmes një pakete të posaçme raportimi dhe një raporti të dedikuar. Shtesa e rrezikut sistematik (SRB) nuk është zbatuar ende, por në të ardhmen mund të përdoret si një instrument makroprudencial për të adresuar rreziqet sistematike strukturore.

3.3. Skenarët alternativë dhe risqet

Skenari bazë vlerësohet të ketë probabilitet më të lartë për t'u materializuar. Megjithatë parashikimi i skenarëve alternativë – duke supozuar se një pjesë e risqeve të ndryshme, që rrethojnë skenarin bazë mund të materializohen – është një komponent i rëndësishëm i planifikimit të financave publike.

Prezantimi i skenarëve alternativë rrit cilësinë e planifikimit, duke lejuar një menaxhim më efikas të fondeve publike në çdo situatë që ka një probabilitet të caktuar për të ndodhur. Më poshtë paraqiten shkurtimisht dy skenarë alternativë, në mënyrë specifike një skenar “pesimist” dhe një skenar “optimist”.

Secili nga skenarët alternativë supozon që një grup risqesh negative (në rastin e një skenari “pesimist”) ose risqesh pozitive (në rastin një skenari “optimist”) do të materializohen. Ky grup risqesh të nënkuptuara supozon devijime nga parashikimet në skenarin bazë për treguesit kryesorë makroekonomikë, duke përfshirë kreditimin e ekonomisë, ecurinë e ekonomisë së Eurozonës me efektet që ka në eksportin e mallrave dhe të shërbimeve, në remitanca, në flukset e kapitaleve të huaja, si dhe në kursin e këmbimit, normën e interesit, ritmin dhe ndikimin e reformave të politikave strukturore të planifikuara për periudhën afatmesme etj.

Për thjeshtësinë e analizës (modelimit), efekti i përgjithshëm i të gjitha risqeve të supozuara, negative ose pozitive, jepet si goditje nëpërmjet një variabli të vetëm, “rritjes ekonomike reale”. Pra, skenarët alternativë bazohen në supozime të ndryshme të rritjes ekonomike nga skenari bazë.

Tabela e mëposhtme paraqet supozimet e “rritjes reale” në skenarët alternativë, rritjen nominale të derivuar dhe nivelin nominal të PBB-së. Për më tepër, tabela përfshin implikimet e supozuara mbi disa variabla kryesorë fiskalë që shpjegohen në seksionin përkatës 4.7 (Analiza e ndjeshmërisë) për të lehtësuar më mirë kuptimin.

Më shumë rëndësi i japim skenarit “pesimist” dhe përballimit të mundshëm të implikimeve të tij, si dhe prezantojmë në mënyrë asimetrike një goditje më të madhe negative në këtë skenar krahasuar me madhësinë e kundërt të goditjes më të vogël pozitive që paraqesim në atë “optimist”. Supozojmë se në skenarin “pesimist” rritja reale e PBB-së do të jetë 2.5 pikë përqindjeje më e ulët për vitin e parë të programit (2026) e më tej 1.5 pikë përqindjeje më ulët për çdo vit pasardhës (2027 dhe 2028) sesa parashikimet përkatëse të rritjes në skenarin “bazë”. Ndërsa në skenarin “optimist” supozojmë se rritja reale do të jetë 0.5 pikë përqindjeje më e lartë për çdo vit sesa ajo që parashikojmë përkatësisht në skenarin “bazë”.

Tabelë 3.3.1: Supozimet alternativë për secilin skenar

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
								Est.	Proj.	Proj.	Proj.
Rritja Reale e PBB-së (%)											
<i>Bazë</i>	3.7	2.1	-3.3	9.0	4.8	4.0	4.0	3.9	4.0	3.9	4.1
<i>Pesimist</i>									1.5	2.4	2.6
<i>Optimist</i>									4.5	4.4	4.6
Rritja Nominale e PBB-së (%)											
<i>Bazë</i>	5.2	3.1	-3.3	12.7	15.2	10.0	6.5	5.0	5.3	5.2	5.4
<i>Pesimist</i>									2.2	3.3	3.5
<i>Optimist</i>									5.8	5.7	5.9
PBB Nominale (miliardë Lekë)											
<i>Bazë</i>	1,660.8	1,712.0	1,656.0	1,866.7	2,149.7	2,364.3	2,517.8	2,642.5	2,781.4	2,925.0	3,081.9
<i>Pesimist</i>									2,701.1	2,791.2	2,890.0
<i>Optimist</i>									2,794.8	2,953.2	3,126.6
Të Ardhurat Totale (% e PBB-së)											
<i>Bazë</i>	27.1	26.9	25.7	27.4	26.6	27.2	28.2	29.1	29.6	29.8	29.9
<i>Pesimist</i>									28.8	29.3	29.4
<i>Optimist</i>									29.6	29.8	29.9
Rritja e të Ardhurave Totale vit-me-vit (%)											
<i>Bazë</i>	4.5	2.3	-7.5	20.0	12.1	12.4	10.4	8.3	7.0	5.8	5.8
<i>Pesimist</i>									1.0	5.2	3.9
<i>Optimist</i>									7.7	6.3	6.3
Të Ardhurat Totale (miliardë Lekë)											
<i>Bazë</i>	449.9	460.3	425.9	511.0	572.8	643.7	710.3	769.0	823.1	870.6	920.6
<i>Pesimist</i>									776.8	816.8	848.9
<i>Optimist</i>									828.4	880.4	935.5
Norma efektive e interesit e borxhit publik (%)											
<i>Bazë</i>	3.5	3.3	3.2	3.0	3.0	3.6	4.1	4.2	4.2	4.3	4.4
<i>Pesimist</i>									4.2	3.9	3.9
<i>Optimist</i>									4.2	4.4	4.5
Kursi nominal i këmbimit në fund të vitit (Lekë/Euro)											
<i>Bazë</i>	123.5	122.2	123.5	120.8	114.9	102.8	98.3	98.0	98.0	98.0	98.0
<i>Pesimist</i>									98.0	98.0	98.0
<i>Optimist</i>									98.0	98.0	98.0

Burimi: Ministria e Financave, Dhjetor 2025

4. KUADRI FISKAL

4.1. Politikat strategjike dhe objektivat afatmesme

Ekonomia shqiptare ka treguar një qëndrueshmëri të lartë përballë sfidave të tilla si pandemia, kriza energjetike dhe presionet inflacioniste të cilat kanë testuar kuadrin fiskal të vendit. Politikat e kujdeshme makroekonomike dhe fiskale kanë mbështetur rimëkëmbjen graduale të aktivitetit ekonomik, duke garantuar që fondamentet kryesore ekonomike dhe financiare të mbeten solide. Konsolidimi fiskal do të vijojë të jetë objektivi themelor i politikës fiskale për periudhën afatmesme 2026-2028, në funksion të drejtpërdrejtë të sigurimit të stabilitetit makroekonomik të vendit, si një premisë thelbësore për sigurimin e një rritje ekonomike të qëndrueshme e gjithëpërfshirëse. Me synimin për të garantuar disiplinën fiskale dhe besueshmërinë e politikave të financave publike në vlerësimin e tregjeve financiare, politika fiskale do të targetojë një trajektore rënëse të përvitshme të borxhit publik, ndërsa balanca primare do të jetë së paku neutrale ose në nivel pozitiv, duke përbërë objektivin kryesor operacional që do të ankorojë politikën fiskale në afatin e mesëm dhe të gjatë, në përputhje edhe me rregullat fiskalë respektivë në LOB. Balanca primare

parashikohet në një mesatare prej rreth 0.6 për qind në vit gjatë periudhës së ardhshme afatmesme (2026-2028). Në vijim, projektojmë një balancë primare neutral për vitin 2026 dhe synojmë një balancë pozitive prej 0.8 për qind në vitin 2027 dhe duke arritur në 1.0 për qind në 2028.

Kuadrat shpjegues 1: Balanca primare, ankora kryesore e politikës fiskale

Balanca primare është një parametër thelbësor i qëndrueshmërisë afatgjatë të financave publike. Në korrik 2020, u ndërmor një iniciativë e rëndësishme ligjore, duke futur një rregull të ri fiskal në kuadër të Ligjit Organik të Buxhetit (OBL) në përputhje me rekomandimet e Komisionit Evropian dhe parimet themelore të acquis të BE-së. Ky rregull vendos një detyrim ligjor që, duke filluar nga viti buxhetor 2024 e në vijim, balanca primare faktike nuk mund të rezultojë negative, pra duhet të jetë së paku e balancuar ose pozitive (suficit primar). Ky target i parametrut të balancës primare buxhetore do të përbëjë tashmë dhe në vijimësi objektivin kryesor operativ të politikës fiskale për të materializuar synimin e një trajektore vijimësisht rënëse të borxhit publik. Qëllimi kryesor është të lehtësojë konsolidimin e vazhdueshëm fiskal, duke siguruar qëndrueshmërinë afatgjatë të financave publike si një gur themeli për stabilitetin makroekonomik dhe mirëfunksionimin e përgjithshëm të ekonomisë së vendit.

Për rrjedhojë, ky angazhim ndaj kujdesit fiskal pritet të drejtojë borxhin publik bruto në një trajektore rënëse, duke u përafëruar me rregullin fiskal përkatës. Shifrat e parashikuara për vitin 2025 tregojnë një rënie të borxhit publik në rreth 54.1 për qind të PBB-së nga afërsisht 54.2 për qind në vitin 2024. Priorja do të vazhdojë, me një ulje të mëtejshme të pritshme në rreth 53.6 për qind në vitin 2026 dhe 53.2 për qind në vitin 2027. Sipas skenarit aktual bazë, borxhi publik pritet të ulet në rreth 51.0 përqind deri në vitin 2028, me një rënie të mëtejshme në afërsisht 46.4 për qind deri në vitin 2031 dhe (në mungesë të ndonjë shoku makroekonomik të konsiderueshëm negativ) duke qëndruar nën 40.0% të PBB-së deri në vitin 2035. Në të njëjtën kohë, krahas angazhimit për konsolidim fiskal, ne do të përpiqemi të ruajmë një ekuilibër të kujdesshëm midis shpenzimeve buxhetore korente dhe kapitale. Konkretisht, shpenzimet kapitale të qeverisë qendrore, duke përfshirë pjesën më të madhe të investimeve publike, do të synohen në një mesatare vjetore prej 6.4 për qind të PBB-së përgjatë periudhës 2026-2028 duke përfshirë këtu edhe investimet e reja publike që potencialisht do të mundësohen në kuadër të Planit të Ri të Rritjes të implementuar nga Bashkimi Evropian me synimin përfundimtar për një zhvendosje të konsiderueshme të rritjes potenciale në vendet e Ballkanit Perëndimor. Kjo shpërndarje konsiderohet thelbësore për të mbështetur rritjen ekonomike si në afat të mesëm ashtu edhe në atë afatgjatë. Në të njëjtën kohë, deficitin e përgjithshëm buxhetor synohet të jetë mesatarisht 1.7 për qind në vit gjatë kësaj periudhe kohore. Ndaj, në bazë të strategjisë sonë fiskale qëndron përkushtimi për të ruajtur një bilanc fiskal korrent pozitiv, në përputhje me përcaktimet e “rregullit të artë” të buxhetit. Bilanci aktual fiskal, i llogaritur si diferencë ndërmjet investimeve publike dhe deficitit fiskal, pritet të jetë pozitiv në çdo vit dhe mesatarisht në +4.6 për qind të PBB-së në vit në harkun afatmesëm nga viti 2026 deri në vitin 2028. Më saktësisht, bilanci i përgjithshëm fiskal është synuar në -2.3 për qind për vitin 2026, i ndjekur nga objektivat prej -1.6 për qind për vitin 2027 dhe -1.3 për qind për vitin 2028. Njëkohësisht, shpenzimet kapitale janë buxhetuar përkatësisht në 6.5 për qind, 6.3 për qind dhe 6.3 për qind për vitet 2026, 2027 dhe 2028. Për rrjedhojë, suficiti fiskal korrent i synuar është 4.2 për qind për vitin 2026 dhe 4.8 për qind dhe 5.0 për qind për 2027 dhe 2028 respektivisht.

Shtojcë: Pajtueshmëria me rregullat fiskale

Në përputhje të plotë me detyrimet që rrjedhin nga Ligji Organik i Buxhetit (LOB) Nr. 9936/2008, i ndryshuar, kuadri fiskal për periudhën 2026 (-2028), materializon parimet dhe rregullat fiskale të mëposhtme:

1. Rregulli i “Qëndrueshmërisë së borxhit”: Në çdo ligj vjetor të buxhetit, fillestar apo të rishikuar, si dhe në planifikimet e buxhetit afatmesëm, raporti i borxhit publik ndaj Produktit të Brendshëm Bruto (PBB) do të planifikohet më i ulët se niveli i vlerësuar për vitin pararendës, deri atëherë kur niveli i borxhit të arrijë dhe të qëndrojë poshtë nivelit 45 për qind të PBB-së.

Në përputhje me këtë rregull fiskal të LOB-së, kuadri fiskal 2026 (-2028) **targeton çdo vit një nivel të borxhit publik total në përqindje të PBB-së më të ulët se niveli i vitit pararendës.**

2. Rregulli i “Balancës primare”: Duke filluar që prej vitit buxhetor 2024 e në vijim, balanca primare buxhetore nuk mund të jetë negative; duhet të jetë së paku zero ose pozitive (tepricë primare).

Në përputhje me këtë dispozitë (rregull të ri fiskal) të LOB, **kuadri fiskal për periudhën 2026 (-2028) targeton një balancë primare neutrale prej 0.0 përqind në vitin 2026, 0.8 përqind në vitin 2027 dhe 1.0 përqind në vitin 2028.**

3. “Rregulli i artë”: Masa e deficitit buxhetor nuk mund të tejkalojë masën e shpenzimeve kapitale, të miratuara çdo vit në ligjin e buxhetit.

Në përputhje me këtë dispozitë (rregull fiskal – “rregulli i artë”) të LOB, deficit i targetuar vjetor në këtë Kuadër Makroekonomik dhe Fiskal për periudhën 2026 (-2028) është **çdo vit më i ulët sesa shpenzimet kapitale të planifikuara**. Rrjedhimisht, balanca fiskale korrente e targetuar është pozitive çdo vit mesatarisht +4.6 përqind e PBB-së.

4. Parashikime makroekonomike të kujdesshme: Vlera e Produktit të Brendshëm Bruto, nominale në lekë, e cila do të përdoret për llogaritjen e raportit të borxhit publik ndaj Produktit të Brendshëm Bruto për vitet buxhetore që planifikohen dhe për vitin pararendës, nuk mund të jetë më e lartë se vlera respektive e parashikuar ose vlerësuar në raportin “Perspektiva Ekonomike Botërore” (World Economic Outlook - WEO), të Fondit Monetar Ndërkombëtar, më i fundit i publikuar në kohën kur ligji vjetor i buxhetit dorëzohet për miratim në Kuvend. Kjo dokumentohet qartësisht në relacionin shoqërues të ligjit vjetor të buxhetit;

Në përputhje me rregullin fiskal të përcaktuar në Ligjin Organik të Buxhetit (LOB), Kuadri Makroekonomik dhe Fiskal 2026 (-2028) mbështetet në projeksionet e Produktit të Brendshëm Bruto (PBB) nominal, të cilat paraqiten në mënyrë krahasuese kundrejt projeksioneve të Fondit Monetar Ndërkombëtar (FMN) të raportit “Perspektiva Ekonomike Botërore” (World Economic Outlook), të Tetorit 2025.

Parashikimet e PBB nominale të MF dhe FMN

(në miliardë Lekë)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
			Para.	Para.	Para.	Para.
MF	2,364.3	2,517.8	2,642.5	2,781.4	2,925.0	3,081.9
FMN	2,364.3	2,517.8	2,662.0	2,828.7	3,016.5	3,214.7
Diferenca MF - FMN (Diferenca e vlerave të parashikuara duhet të jetë jo më e madhe se zero)	0.0	0.0	-19.5	-47.2	-91.5	-132.8

5. Planifikim kontigjence: Në çdo vit buxhetor të planifikuar duhet të përfshihet një kontigjencë e veçantë, prej jo më pak se 0.7 përqind e shpenzimeve totale të buxhetit, për të kompensuar rreziqe potenciale nga luhatjet në kurset e këmbimit ose normat e interesit, me ndikim në nivelin e borxhit.

Në përputhje me këtë dispozitë (rregull fiskal) të LOB, kuadri fiskal për periudhën 2026-2028 përfshin për çdo vit në një zë të veçantë të tij, emërtuar “Kontigjencë për luhatjet e normave të interesit, etj.” **një kontigjencë prej mbi 0.7 përqind e shpenzimeve totale.**

6. Të ardhurat nga privatizimi: Të ardhurat nga privatizimi nuk janë pjesë e procesit të programimit buxhetor. Në rast se arkëtohen, ato përdoren jo më pak se 50 për qind për uljen e borxhit publik dhe pjesa e mbetur për investime publike.

Në përputhje me këtë dispozitë (rregull fiskal) të LOB, kuadri fiskal për periudhën 2026 (-2028) **nuk përfshin të hyra nga privatizimet e mundshme.**

4.2. Implementimi i buxhetit për vitin 2025

Realizimi i të ardhurave sipas administratave fiskale për 9-mujorin 2025, krahasuar me planin fillestar të periudhës.

Performanca e të ardhurave ka qenë pozitive gjatë vitit 2025. Të ardhurat nga tatimet, doganat dhe kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore (DPT+ISSH+FSDKSH) për periudhën Janar-Shtator 2025, janë 505.2 miliardë lekë, 0.9% ose 4.7 miliardë lekë më shumë se plani fillestar për periudhën Janar – Shtator 2025.

- Të ardhurat nga tatime dhe dogana pa kontributet për periudhën Janar-Shtator 2025, janë 372.3 miliardë lekë, -0.6% ose -2.4 miliardë lekë më pak se plani fillestar për 9 mujorin e vitit 2025.
- Të ardhurat e arkëtuara nga kontributet (DPT, ISSH dhe FSDKSH) për periudhën Janar-Shtator 2025 u realizuan në shumën 132.9 miliardë lekë, 7.1 miliardë lekë ose 5.6% më shumë se plani fillestar i periudhës.

Tabela 4.2.1 Të ardhurat totale nga tatimet, doganat dhe kontributet (në milionë lekë)

Lloji i taksës	Fakt 9M 2025	Plan fillestar 9M 2025	Diferenca Fakt / Plan fillestar 9 M 2025	
			vlera	%
Totali i TVSH-së neto	168,237	176,039	-7,802	-4.4%
Tatimi mbi fitimin	45,279	48,274	-2,995	-6.2%
Akciza	52,313	49,989	2,324	4.6%
Tatimi mbi të Ardhurat Personale	63,147	54,188	8,959	16.5%
Totali i Taksave Kombëtare	36,323	38,046	-1,723	-4.5%
Taksa Doganore	7,032	8,155	-1,123	-13.8%
TOTALI Tatime + Dogana pa kontribute	372,331	374,691	-2,360	-0.6%
Kontributet e mbledhura DPT, ISSH, FSDKSH	132,882	125,790	7,092	5.6%
TOTALI DPD + DPT (Kontribute)	505,213	500,481	4,732	0.9%

Burimi: Ministria e Financave (2025)

Faktorët kryesorë që kanë ndikuar në ecurinë e të ardhurave 9 mujore kundrejt planit fillestar janë:

- Për periudhën Janar-Shtator 2025 të ardhurat nga tvsh janë më të larta në krahasim me 9-mujorin e vitit të kaluar, në shumën 10.1 miliardë lekë dhe në krahasim me planin fillestar në shumën prej -7.8 miliardë lekë më pak ose -4.4% më pak.
- Për periudhën Janar-Shtator 2025 konstatohet se të ardhurat nga tvsh neto e brendshme janë më të larta në krahasim me 9-mujorin e vitit të kaluar, në shumën 7.4 miliardë lekë dhe në krahasim me planin fillestar në shumën prej 83 milionë lekë më shumë ose +0.2% më shumë.
- Të ardhurat nga TVSH në import kanë një mosrealizim me planin fillestar prej rreth -7.9 miliardë lekë ose -6.3 % në 9 mujor, ndërkohë që krahasuar me të njëjtë periudhën të vitit 2024, të ardhurat nga ky zë janë rritur me rreth +2.7 miliardë lekë ose +2.3 %. Duhet theksuar se nga kursi i këmbimit janë humbur rreth -7 miliardë lekë TVSH (rënie e Dollarit Amerikan me 5% dhe rënia e Euros me 3%). Sipas të dhënave të raportuara nga Administrata Doganore artikujt me performancën më të dobët në të ardhurat nga kjo taksë përgjatë kësaj periudhe krahasuar me Janar-Shtatorin e vitit 2024 janë:

- Automjetet e përdorura, të cilat kanë pasur një rënie të të ardhurave nga tvsh-ja me rreth -10 % ose -798 milionë lekë, si rezultat i përgjysmimit të sasisë së importuar me gati -42% krahasuar me 9 mujorin 2024.
- Automjetet e reja, të cilat kanë pësuar gjithashtu një rënie të të ardhurave me rreth -190 milionë lekë (-11 %), si pasojë e rënies së sasisë së importuar me rreth -10 %.

Ndërkohë produktet me performancën më të mirë në të ardhurat nga TVSH-ja gjatë kësaj periudhe janë:

- Energjia elektrike me +1.7 miliardë lekë të ardhura shtesë nga tvsh-ja në import.
- Cigaret me +723 milionë lekë të ardhura shtesë.

Të ardhurat nga tatimi mbi të ardhurat personale vijnë me rritje dhe është zëri më i performuar si rezultat i:

- Ecurisë pozitive të rritjes tatimit mbi të ardhurat nga sektori publik (+22.9%) dhe privat (+27.5%) në krahasim me 9-mujorin 2024, si rezultat i fushatës anti-informalitet për deklarimin real të pagës në sektorin privat dhe eliminimin e punës në të zezë si dhe masat e marra në zbatim të Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave dhe Planit të veprimit për vitin 2025;
- Rritje e të ardhurave nga tatimi mbi Deklaratën Individuale Vjetore të të Ardhurave me rreth 483 milionë lekë ose +30% për periudhën 9-mujore 2025 krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024. Theksojmë se nga Janari 2025, fillon deklarimi i personave me të ardhura vjetore 12 milionë lekë për vitin 2024;
- Tatimit mbi të ardhurat nga shitja e pasurisë së paluajtshme me rritje prej 43.3% në krahasim me 9-mujorin e vitit 2024;
- Rritja e të ardhurave nga Interesat me 13.7% si dhe rritja e të ardhurave nga tatimi mbi të ardhurat nga qeratë me 8.8%;

Të ardhurat nga tatimi mbi fitimin janë të nënperformuar në krahasim me planin dhe kjo ka qënë ecuri jopozitive përgjatë nëntë muajve të këtij viti. Sipas të dhënave të DPT, pjesë e konsiderueshme e gjithë industrisë prodhuese në vend paguajnë më pak tatim fitimi në krahasim me vitin e kaluar.

Vazhdon ecuria e mirë e mbledhjes së të ardhurave nga kontributet si rezultat jo vetëm i efekteve të rritjes së fondit të pagave në sektorin shtetëror në krahasim me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar⁴ nga e cila merret 27.9%, por edhe rritja e fondit të pagave në sektorin privat;

Taksa nacionale, rezulton me rritje nga periudha paraardhëse kryesisht për zërat kryesorë si: taksa e qarkullimit me rritje 8.4%, taksa për automjetet e përdorura të transportit me rritje 9.8% si dhe taksa për ambalazhet plastike me rritje 10.3%. Duhet theksuar se aktet nënligjore të lojrave të fatit akoma nuk janë miratuar dhe si pasojë shuma e planifikuar +2 miliardë lekë në planifikimit fillestar në të ardhura nga politika fiskale e vitit 2025 nuk ka marr zbatim ende.

Për 9 mujorin 2025, importi i taksuar në peshë është rritur me 11%, ndërsa në vlerë është rritur vetëm me 1%. Eksporti definitiv në vlerë ka pësuar rënie me -11%;

Të ardhurat nga akciza janë rritur me rreth +5.1 miliardë lekë ose rreth +11% më shumë se 9 mujori 2024 dhe me rreth +2.3 miliardë lekë krahasuar me planin fillestar. Rritja e të ardhurave ka ardhur kryesisht si pasojë e rritjes së sasisë së karburanteve të hedhura për konsum me rreth +59 mijë ton më shumë, cigareve me +209 ton, birrës me rreth +1.6 mijë ton, dhe kafes me +230 ton.

Taksa doganore ka nënperformuar me -1.1 miliardë lekë më pak krahasuar me planin fillestar, ndikuar nga fenomeni i ndryshimit të origjinës së importit të duhanit dhe cigareve me efekt -92 milionë lekë, rënies

⁴ Reforma e dytë e rritjes së pagave filloi në korrik 2024.

së importeve të mishit me efekt në taksën doganore me rreth -36 milionë lekë dhe sheqerit me -31 milionë lekë.

Renta minerare ka një performancë në rënie krahasuar me planin dhe me 9 mujorin 2024. Renta minerare e naftës bruto ka pësuar një rënie prej -403 milionë lekësh ndërsa renta e minerareve të tjera një rënie prej -291 milionë lekësh, krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë, ndikuar si nga rënia e çmimeve ndërkombëtare dhe sasisë së eksportuar jashtë vendit.

Të ardhurat nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave (të ardhurat nga TVSH në import, akciza, taksa doganore dhe renta minerare) u realizuan në vlerën 178.7 miliardë lekë, +7.5 miliardë lekë ose +4.4 % më shumë se e njëjta periudhë e vitit 2024, si dhe -7.3 miliardë lekë ose 3.9% më pak se plani fillestar i të ardhurave doganore për 9-mujorin e vitit 2025.

Tabela 4.2.2 Të ardhurat 9-mujore nga administrata doganore (në milionë lekë)

Lloji i taksës	Fakt 9M 2025	Plan fillestar 9M 2025	Diferenca Fakt / Plan fillestar 9 M 2025	
			vlera	%
TVSH-së neto imp	117,832	125,717	-7,885	-6.3%
Akciza	52,313	49,989	2,324	4.6%
Renta Minerare	1,492	2,081	-589	-28.3%
Taksa Doganore	7,032	8,155	-1,123	-13.8%
Totali Dogana	178,669	185,942	-7,273	-3.9%

Burimi: Ministria e Financave (2025)

Faktorët kryesorë pozitivë që kanë ndikuar gjatë periudhës Janar-Shtator 2025:

- Karburanti në import - Të ardhurat nga karburanti në import janë rritur me rreth +2.9 miliardë lekë, krahasuar me 9 mujorin e vitit 2024. Kjo rritje ka ardhur kryesisht si rezultat i rritjes së sasisë së importuar me rreth +12%, me efekt në të ardhura +4.6 miliardë lekë, por rënia e çmimeve ndërkombëtare nga ana tjetër ka sjellë një efekt negativ prej rreth -1.7 miliardë lekësh.
- Të ardhurat nga cigaret janë rritur me rreth +2.4 miliardë lekë, ndikuar po ashtu nga rritja e sasisë së importuar me rreth 255 ton ose +11 % dhe sasisë së hedhur për konsum me rreth 209 ton ose +9 % më shumë se e njëjta periudhë e vitit 2024.
- Energjia elektrike ka pasur një rritje të shpejtë të të ardhurave në krahasim me periudhën Janar-Shtator të një viti më parë. Rreth +863 milionë lekë janë të ardhura shtesë nga rritja e çmimeve dhe rreth +886 milionë lekë nga rritja e sasisë së energjisë elektrike . Në total rezultojnë rreth +1.75 miliardë lekë të ardhura shtesë nga energjia elektrike.

Faktorët kryesorë negativë që kanë ndikuar gjatë periudhës Janar-Shtator 2025:

- Rënia e kursit të këmbimit të monedhës shqiptare me dollarin dhe monedhën europiane, të cilat sipas raportimeve të Administratës Doganore kanë sjellë një humbje prej -7 miliardë lekësh.
- Automjetet e përdorura kanë qenë ndër produktet me performancën më të dobët gjatë periudhës 9-mujore, duke sjellë një ulje të të ardhurave prej rreth -798 milionë lekësh. Sasitë e importuara kanë pësuar një rënie të ndjeshme prej afërsisht -42%, që përkthehet në një përgjysmim krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, duke krijuar një impakt negativ prej -3.2 miliardë lekësh. Megjithatë, rritja e çmimeve ndërkombëtare ka zbutur pjesërisht këtë efekt, duke kompensuar rreth +2.4 miliardë

lekë. Si rezultat, efekti neto i kombinuar i rënies së sasisë dhe rritjes së çmimeve është rreth -798 milionë lekë.

- Automjetet e reja gjithashtu kanë njohur një rënie të sasisve të importuara, megjithëse në nivel më të moderuar me rreth -10 %, duke shënuar një rënie të të ardhurave me -167 milionë lekë. Çmimet ndërkombëtare të automjeteve të reja gjithashtu kanë pasur një rënie me një efekt prej -23 milionë lekë. Efekti total i tyre në të ardhurat doganore ka qenë -190 milionë lekë.
- Të ardhurat nga renta minerare e naftës bruto kanë pësuar një rënie prej -403 milionë lekësh. Ndikimin më të madh e ka pasur rënia e çmimeve nga 4.1 lekë/ njësi në 3.5 lekë/njësi me efekt -208 milionë lekë. Një efekt negativ shtesë prej -196 milionë lekësh është shkaktuar nga rënia e sasive të eksportuara me -47,239 ton në 9 muaj ose -13% krahasuar me 9 muajin 2024.
- Duhan i importit ka pasur një rënie të të ardhurave prej -222 milionë lekësh në 9 muaj, si pasojë e rënies së çmimeve në tregun ndërkombëtar.

Të ardhurat nga *TVSH në import* për 9-mujorin 2025 rezultojnë 117.8 miliardë lekë, rreth +2.7 miliardë lekë ose +2.3% më shumë se e njëjta periudhë e një viti më parë, ndërkohë krahasuar me planin fillestar të periudhës të ardhurat nga ky zë rezultojnë rreth -7.9 miliardë lekë ose -6.3 % më të ulëta. Nga 60 grup produktet doganore me efekt pozitiv në të ardhurat e TVSH-së krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024 janë:

- Energjia elektrike, me efekt në të ardhura +1.75 miliardë lekë, ose +112%. Kjo përqindje tepër e lartë vjen si pasojë e faktit se deri në fund të vitit 2024, të ardhurat nga tvsh-ja në import nga energjia elektrike kanë qënë me minus, për shkak të rënies së çmimeve ndërkombëtare. Ndërkohë për periudhën Janar-Shtator 2025, janë rritur jo vetëm çmimet por edhe sasia e energjisë elektrike ka pasur një rritje me rreth +57 %.
- Cigaret, me efekt në të ardhura +723 milionë lekë, ose +15%;
- Materialet e ndërtimit, me efekt në të ardhura nga TVSH me +392 milionë lekë ose +12%
- Efekt negativ kanë pasur:
- Automjetet e përdorura me efekt -798 milionë lekë, ose -10%.
- Automjetet e reja me efekt negativ -190 milionë lekë, ose -11% më pak se e njëjta periudhë e vitit 2024.

Të ardhurat nga *akciza për periudhën 9 mujore* janë realizuar në vlerën 52.3 miliardë lekë, +5.1 miliardë lekë ose +10.8% më shumë se e njëjta periudhë e vitit 2024, si dhe rreth +2.3 miliardë lekë ose +4.6% më shumë se plani fillestar i akcizës për periudhën nëntë mujore 2025. Ndikim të rëndësishëm pozitiv në të ardhurat nga akciza kanë pasur produktet:

- Karburant në import, me një rritje të sasisë së hedhur për konsum me rreth +59 mijë ton (+12%) më shumë se periudha Janar- Shtator e vitit të kaluar, me efekt në të ardhura me rreth +2.7 miliardë lekë më shumë ose +12%.
- Cigaret e hedhura për konsum gjithashtu kanë pësuar rritje me +9% ose +209 ton më shumë. Të ardhurat nga akciza për këtë kategori janë me rritje rreth +1.8 miliardë lekë ose +10% si rezultat edhe i zbatimit të kalendarit të rritjes së akcizës.
- Ndër produktet e akcizueshme që kanë pasur ndikim negativ gjatë 9 muajit 2025 janë:
- Duhan Importi, me efekt negativ në akcizë me -252 milionë lekë (-39%).
- Birra e importit, me efekt negativ në akcizë me -62 milionë lekë (-4%).

Në tabelën më poshtë janë paraqitur sasitë e hedhura për konsum sipas muajve për dy nga artikujt kryesorë të akcizës:

MUAJT	Karburante në ton		Diferenca 2025/2024		Cigare në ton		Diferenca 2025/2024	
	2024	2025	Në vlerë	Në %	2024	2025	Në vlerë	Në %
Janar	47,317	55,387	8,070	17%	225	233	8	4%
Shkurt	46,830	55,001	8,171	17%	205	217	12	6%
Mars	48,702	54,883	6,181	13%	240	258	18	7.5%
Prill	55,271	63,782	8,511	15 %	201	238	37	18%
Maj	58,645	61,085	2,440	4%	260	140	120	46%
Qershor	56,975	67,276	10,301	18%	309	304	-5	-2%
Korrik	67,361	73,555	6,194	9%	280	337	57	20%
Gusht	76,155	76,424	269	0.35	344	367	23	6.7
Shtator	56,035	65,033	8,998	16	278	311	33	12
Progresive	513,291	572,426	59,135	11.5%	2,342	2,551	209	8%

Referuar tabelës më sipër vihet re një rritje e sasisë së karburanteve dhe cigareve të hedhura për konsum, të cilët janë edhe kontribuesit kryesorë në të ardhurat nga akciza.

Të ardhurat nga *renta minerare* në eksport janë realizuar në vlerën rreth 1.5 miliardë lekë, -653 milionë lekë, ose rreth -30% më pak krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar dhe realizim në masën 71.7% kundrejt planit fillestar për 9 mujorin 2025.

- Të ardhurat nga renta minerare e naftës bruto janë rreth 1.1 miliardë lekë. Krahasuar me vitin e kaluar, të ardhurat nga renta minerare për naftën bruto kanë pësuar rënie me rreth -403 milionë lekë si rezultat i rënies së rënies së çmimit nga 4.1 lekë/njësi në 3.5 lekë për njësi me efekt -208 milionë lekë si dhe rënies së sasisë së eksportuar (me -13%, ose -47,239 ton), me efekt -196 milionë lekë.
- Ndërkohë, të ardhurat nga mineralet e tjera janë realizuar në vlerën 363 milionë lekë, me rënie rreth -291 milionë lekë nga 9 mujori i vitit 2024. Ky efekt në rënie ka ardhur i ndikuar nga rënia e çmimit për njësi nga 0.45 lekë/njësi në 0.27 lekë/njësi, me efekt -238 milionë lekë si dhe nga rënia e sasisë së eksportuar me -118 mijë ton ose -8%, me efekt në të ardhura -54 milionë lekë.

Të ardhurat nga *taksat doganore* janë arkëtuar në vlerën 7 miliardë lekë, +381 milionë lekë ose +5.7% më shumë se 9 mujori i vitit 2024, si dhe realizim rreth 86.2% kundrejt planit fillestar.

Sipas DPD, mosperformanca është e ndikuar nga ndryshimi i origjinës së importit të artikullit cigare me efekt -92 milionë lekë, si dhe rënia e sasisë së artikujve: mishi— 36 milionë lekë, sheqeri me efekt -31 milionë lekë, etj.

Të ardhurat nga Administratës Tatimore (të ardhurat nga TVSH neto në vend, tatimi mbi fitimin, tatimi mbi të ardhurat personale, taksat nacionale dhe kontributet e mbledhura nga DPT) për periudhën Janar – Shtator 2025 u realizuan në masën 322.1 miliardë lekë, +37 miliardë lekë ose 13% më shumë se periudha e vitit të kaluar, si dhe 11.4 miliardë lekë, ose 3.7% më shumë se plani fillestar i periudhës për vitin 2025.

Tabela 4.2.3 Të ardhurat e mbledhura nga DPT

(në milionë lekë)

Lloji i taksës	Fakt 9M 2025	Plan fillestar 9M 2025	Diferenca Fakt / Plan fillestar 9 M 2025	
			vlera	%
Totali i TVSH-së neto	50,405	50,322	83	0.2%
Rimbursimi i Tvsh	19,143	20,411	-1,268	-6.2%
Tatimi mbi fitimin	45,279	48,274	-2,995	-6.2%
Tatimi mbi të Ardhurat Personale	63,147	54,188	8,959	16.5%
Taksave Kombëtare	34,831	35,965	-1,134	-3.2%
Totali Tatime pa kontribute	193,662	188,749	4,913	2.6%
Kontributet e mbledhura DPT	128,407	121,914	6,493	5.3%
Totali tatime me kontribute DPT	322,068	310,663	11,406	3.7%

Burimi: Ministria e Financave (2025)

Të ardhurat nga TVSH e arkëtuar (neto), u realizua në masën 50.4 miliardë lekë, 7.4 miliardë lekë ose 17.2% më shumë se 9-mujori i periudhës së vitit 2024, dhe me realizim 100.2% të planit fillestar të periudhës. Faktorët kryesorë që kanë ndikuar në rritjen e të ardhurave të Tvsh-së brenda vendit krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë janë:

- TVSH e rritur si rezultat i mirëadministritimit tatimor.
- Rritja e të ardhurave në të njëjtën gjatësi të sektorit të ekonomisë.
- Rritja e konsumit nga rritja e pagave në administratën publike shoqëruar me rritjen e pagave në sektorin privat.

Referuar të dhënave të Administratës Tatimore nga fiskalizimi, qarkullimi pa tvsh (pa autongarkesën dhe pa borxhin e keq) për periudhën Janar – Shtator 2024 ka qënë 2,778 miliardë lekë dhe Janar – Shtator 2025 është 2,905 miliardë lekë pra 127.5 miliardë lekë më shumë.

Të gjithë sektorët bazë të ekonomisë kanë rritje në qarkullim në krahasim me 9-mujorin e periudhës së vitit të kaluar, e evidentuar kjo nga rritja e tvsh-së bruto së deklaruar. TVSH bruto sipas sektorëve krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë:

- Në sektorin e ndërtimit, TVSH bruto për periudhën 9-mujore të vitit 2025 është 11.6 miliardë lekë, me një rritje prej 21% ose 2 miliardë lekë më shumë;
- Në sektorin e prodhimit, TVSH bruto për periudhën 9-mujore të vitit 2025 është 12.5 miliardë lekë, me një rritje prej 5% ose 556 milionë lekë më shumë;
- Në sektorin e shërbimeve, TVSH bruto për periudhën 9-mujore të vitit 2025 është 21.4 miliardë lekë, me një rritje prej 11% ose 2.1 miliardë lekë më shumë;
- Në sektorin e transportit, TVSH bruto për periudhën 9-mujore të vitit 2025 është 1.9 miliardë lekë, me një rritje prej 24% ose 374 milionë lekë më shumë.
- Në sektorin e tregtisë, TVSH bruto për periudhën 9-mujore të vitit 2025 është 22.3 miliardë lekë, me një rritje prej 12% ose 2.5 miliardë lekë më shumë se e njëjta periudhë e një viti më parë.
- Rimbursimet
- Rimbursimet për periudhën 9-mujore të viti 2025 janë 19.1 miliardë lekë, 49 milionë lekë ose 0.3% më shumë se periudha e vitit 2024, si dhe -1.3 miliardë lekë ose -6.2% më pak se plani fillestar i rimbursimit të TVSH-së për periudhën e vitit 2025. Nga të dhënat e administratës tatimore, rezulton se në fund të

muajit Shtator 2025 stoku, i kërkesave të miratuara për rimbursim por të parimbursuara është 2.5 miliardë lekë.

Të ardhurat e mbledhura nga *tatimi mbi fitimin* për 9-mujorin 2025 u realizuan në masën 45.3 miliardë lekë, 1.9 miliardë lekë, ose 4.4% më shumë se 9-mujori 2024, si dhe -3 miliardë lekë ose -6.2% më pak se plani fillestar i 9-mujorit 2025 për tatimin mbi fitimin. Nga analiza e tatimit mbi fitimin sipas sektorëve krahasuar me një vit më parë rezultojnë:

- Sektori i Ndërtimit me rritje 14% më shumë se 9-mujori i vitit 2024;
- Sektori i Shërbimit me rritje 11% më shumë se 9-mujori i vitit 2024;
- Sektori i Transportit me rritje 16% më shumë se 9-mujori i vitit 2024;
- Sektori i Tregtisë me rritje 18% më shumë se 9-mujori i vitit 2024;
- Sektori i Prodhimit me ulje prej -19% më pak se 9-mujori i vitit 2024. Sipas të dhënave të DPT si dhe lista e subjekteve tatimpaguese, pjesë e konsiderueshme e gjithë industrisë prodhuese në vend paguajnë më pak tatim fitimi në krahasim me vitin e kaluar.

në milionë lekë

Këstet e paguara e të tatim fitimit sipas sektorëve ekonomike	9- mujori 2024	9-mujori 2025	Dif 2025/2024
në Sektorin e Ndërtimit	5,536	6,357	821
në Sektorin e Prodhimit	13,512	10,988	-2,524
në Sektorin e Shërbimit	12,556	13,918	1,361
në Sektorin e Transportit	1,621	1,887	267
në Sektorin e Tregtisë	10,409	12,277	1,868

Të ardhurat nga *tatimi mbi të ardhurat personale* janë arkëtuar në vlerën 63.1 miliardë lekë, 13.3 miliardë lekë ose 26.7% më shumë se 9-mujori 2024, si dhe 9 miliardë lekë ose 16.5% më shumë se plani fillestar i periudhës për vitin 2025.

Faktori kryesor i performancës së mirë vjen si:

- Rezultat i fushatës anti-informalitet për deklarimin real të pagës në sektorin privat dhe eliminimin e punës në të zezë si dhe masat e marra në zbatim të Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave dhe Planit të veprimit për vitin 2025;

Ndikimin në të ardhura për 9-mujorin 2025 në tatimin mbi të ardhurat personale e kanë edhe zërat e tjerë si:

- Të ardhurat nga *tatimi mbi pagën* nga sektori privat u realizuan në shumën 23.2 miliardë lekë, me rritje +27.5% në krahasim me 9-mujorin 2024;
- Të ardhurat nga *tatimi mbi pagën* nga sektori publik u realizuan në shumën 13.8 miliardë lekë, me rritje +22.9% në krahasim me 9-mujorin 2024;
- Të ardhurat nga interesat u realizuan në shumën 2.9 miliardë lekë, me rritje mbi 14% në krahasim me 9-mujorin e vitit të kaluar;
- Të ardhurat nga *tatimi nga shitja e pasurisë së paluajtshme* u realizuan në shumën 6.1 miliardë lekë, ose 43.3% më shumë se periudha e vitit të kaluar;
- Gjithashtu, krahasuar me periudhën 9-mujorin 2024, konstatohet rritje me 30% e të ardhurave nga *tatimi mbi Deklaratën Individuale Vjetore* si rezultat edhe i plotësimit të deklarates DIVA për periudhën 2024 nga personat me të ardhura mbi 12 milionë lekë.
- Të ardhurat nga *tatimi mbi qeratat* u realizua në shumën 4.3 miliardë lekë, ose 8.8% më shumë se

periudha e vitit të kaluar;

- Të ardhurat nga fituesit e lojrave të fatit u realizua në shumën 68 milionë lekë, ose 51.8% më shumë se periudha e vitit të kaluar.

Taksat nacionale, për 9-mujorin 2025 u realizuan në masën 34.8 miliardë lekë, 391 milionë lekë ose 1.1% më shumë se 9-mujori 2024, si dhe -1.1 miliardë lekë ose -3.2% më pak se plani fillestar për 9-mujorin 2025. Duhet theksuar se aktet nënligjore të lojrave të fatit akoma nuk janë miratuar dhe si pasoje shuma e planifikuar +2 miliardë lekë në planifikimit fillestar në të ardhura nga politika fiskale e vitit 2025 nuk ka marrë zbatim ende. Ndikim të rëndësishëm në arkëtimet e taksës nacionale për 9-mujorin 2025 kanë:

- Taksa e qarkullimit me të ardhura në masën 17.4 miliardë lekë me një rritje nga periudha e vitit të kaluar me 1.4 miliardë lekë ose 8.4% më shumë, si rezultat i rritjes së sasive të karburantit.
- Të ardhurat nga taksa vjetore e mjeteve të përdorura të transportit rezultuan 9.8% më shumë se e njëjta periudhë e vitit 2024.
- Taksa për amballazhet plastike e cilat u realizua me një rritje 10.3% më shumë se e njëjta periudhë e vitit 2024.
- Tatimi për primet e shkruara me të ardhura në masën 1.7 miliardë lekë me një rritje nga periudha e vitit të kaluar me 131 milionë lekë ose 8.4% më shumë.
- Taksa nacionale e karbonit me të ardhura në masën 2.2 miliardë lekë me një rritje nga periudha e vitit të kaluar me 25 milionë lekë ose 1.1% më shumë.

Kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore mbledhen nga administrata tatimore për të punësuarit, Instituti i Sigurimeve Shoqërore (ISSH) për derdhjen e kontributeve vullnetare për fermerët nga F.S.D.K.SH që paguajnë në mënyrë vullnetare. Për periudhë 9-mujore 2025, të ardhurat e mbledhura nga kontributet për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore, u realizuan në masën 132.8 miliardë lekë.

- Krahastuar me 9-mujorin 2024, janë mbledhur 14.5 miliardë lekë ose 12.3% më shumë.
- Krahastuar me planin fillestar për 9-mujorin 2025, janë mbledhur 7.1 miliardë lekë më shumë dhe me realizim 105.6% të planit fillestar.

Të ardhurat nga kontributet e sigurimeve në krahasim me planin fillestar të periudhës sipas administratave të mbledhjes së të ardhurave.

në milionë lekë

Emërtimi/ Muajt	Janar – Shtator 2025			
	Fakt	Plan fillestar	Diferenca fakt/plan	në % ndaj planit
Totali kontribute	132,882	125,790	7,092	5.6%
Drejtoria e Pergjithshme e Tatimeve	128,407	121,914	6,493	5.3%
Instituti i Sigurimeve Shoqërore	4,321	3,835	486	12.7%
F.S.D.K.SH	154	41	113	274.2%

Administrata tatimore mbledh 96% të totalit të të ardhurave nga kontributet. Rritja e të ardhurave në kontributet e sigurimeve mbështetet në këta faktorë:

- Rritjen e pagave të administratës publike e shoqëruar kjo dhe me rritjen e fondit të pagave edhe për sektorin privat.
- Masat e marra në Strategjinë Afatmesme të të Ardhurave dhe Planit të veprimit për vitin 2025 në kuadër të mirëadministrimit tatimor.

Sipas listëpagesave të periudhës, deklaruar në Administratën Tatimore të 9-mujorit 2025, rezultojnë rreth 751,520 tatimpagues në listëpagesë + 12,616 kontribues ose 1.7% më shumë se 9-mujori i vitit 2024.

Vende pune sipas listëpagesave të periudhës së deklaruar në Administratën Tatimore të 9-mujorit 2025, rezultojnë rreth 761,362 vende, + 12,457 vende pune ose 1.7% më shumë se 9-mujori i vitit 2024.

Ecuria e zërave kryesorë të shpenzimeve buxhetore për periudhën Janar - Shtator 2025

Shpenzimet e përgjithshme publike, për periudhën 9 mujore të vitit 2025, arritën në rreth 517.3 miliardë lekë me një realizim në masën 96 përqind të planit të periudhës. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024 ky zë ka rezultuar 12.5 përqind më i lartë ose rreth 57.7 miliardë lekë më shumë. Në terma vjetorë, shpenzimet e përgjithshme për 9 mujorin e vitit 2025 u realizuan në masën 62.7 përqind të planit vjetor sipas Buxhetit Fillestar dhe 62.6 përqind të planit vjetor sipas Aktit Normativ Nr.6 datë 11.06.2025 (AN nr.6).

Shpenzimet korente, për periudhën 9 mujore të vitit 2025, arritën në rreth 457.6 miliardë lekë me një realizim në masën 97.1 përqind të planit të periudhës. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024 ky zë ka rezultuar 11.3 përqind më i lartë ose rreth 46.4 miliardë lekë më shumë. Në terma vjetorë, shpenzimet korente për 9 mujorin e vitit 2025 u realizuan në masën 69.8 përqind të planit vjetor sipas Buxhetit Fillestar dhe 69.3 përqind të planit vjetor të ndryshuar (sipas AN nr.6).

Zërat kryesorë që ndikuan në nivelin e realizimit të shpenzimeve korente kundrejt planit 9 mujor janë përkatesisht:

- Shpenzimet operative mirëmbajtje: 101.8 përqind të planit të periudhës, 64.2 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe 61.4 përqind të planit vjetor të ndryshuar.
- Shpenzimet për fondet speciale: 99.2 përqind të planit të periudhës dhe 72.4 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar.
- Shpenzimet për personelin: 98.4 përqind të planit të periudhës, 73 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe 72.4 përqind të planit vjetor të ndryshuar.

Shpenzimet e Personelit për periudhën 9 mujore të vitit 2025, përfaqësuan 20.4 përqind të totalit të shpenzimeve korente. Niveli i shpenzimeve faktike të personelit prej rreth 93.4 miliardë lekë, realizon nivelin e parashikuar për këtë zë në planin e periudhës 9 mujore në masën 98.4 përqind. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë është 15 përqind më i lartë ose rreth 12.2 miliardë lekë më shumë. Në terma vjetorë, shpenzimet për personelin për 9 mujorin 2025 u realizuan në masën 73 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe 72.4 përqind e planit vjetor të ndryshuar.

- Shpenzimet për Paga për periudhën 9 mujore të vitit 2025 u realizuan në masën rreth 79.9 miliardë lekë ose 98.6 përqind e planit të periudhës. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë është 15.1 përqind më i lartë ose rreth 10.5 miliardë lekë më shumë. Në terma vjetorë, shpenzimet për paga rezultuan në 73.1 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe 72.6 përqind e planit vjetor të ndryshuar.
- Shpenzimet për Sigurimet Shoqërore për periudhën 9 mujore të vitit 2025 u realizuan në masën rreth 12.9 miliardë lekë ose 99.2 përqind e planit të periudhës. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë është 15.7 përqind më i lartë ose rreth 1.8 miliardë lekë më shumë. Në terma vjetorë, shpenzimet për paga rezultuan në 74.8 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe 73.6 përqind e planit vjetor të ndryshuar.

Shpenzimet për Interesa për periudhën 9 mujore të vitit 2025 kanë përfaqësuar 10.1 përqind të shpenzimeve korente. Niveli faktik i tyre prej rreth 46 miliardë lekë ka rezultuar në masën 92.4 përqind të planit të periudhës. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë ka rezultuar 2.8 përqind më i lartë ose rreth

1.3 miliardë lekë më shumë. Në terma vjetorë, ky zë rezultoi në 67.1 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar.

Shpenzimet Operative & Mirëmbajtje për periudhën 9 mujore të vitit 2025, kanë shënuar një realizim në masën rreth 48.6 miliardë lekë ose 101.8 përqind të planit të periudhës. Niveli faktik i tyre ka rezultuar në masën 64.2 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe 61.4 përqind e planit vjetor të ndryshuar. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë ka rezultuar 17.1 përqind më i lartë, ose rreth 7.1 miliardë lekë më shumë.

Shpenzimet për Subvencione, për periudhën 9 mujore të vitit 2025, arritën nivelin rreth 1.4 miliardë lekë ose 93.5 përqind e planit të periudhës. Në terma vjetorë, ky zë rezultoi 73.4 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024 shpenzimet për subvencione rezultojnë 56.4 përqind më të larta ose 516 milionë lekë më shumë.

Shpenzimet për Fondet Speciale për periudhën 9 mujore të vitit 2025, rezultuan në nivelin rreth 191 miliardë lekë, me një realizim prej 99.2 përqind kundrejt planit të periudhës ose 72.4 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar. Përkatësisht:

- Shpenzimet për Sigurime Shoqërore rezultuan rreth 144.4 miliardë lekë, me një realizim në masën 99.9 përqind të planit të periudhës ose 75.1 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar.
- Shpenzimet për sigurime shëndetësore rezultuan rreth 45.7 miliardë lekë, me një realizim në masën 99.4 përqind të planit të periudhës ose 72.4 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar.
- Shpenzimet për kompensimin e pronarëve rezultuan rreth 882 milionë lekë, me një realizim në masën 45.9 përqind të planit të periudhës ose 29.4 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar.

Kundrejt të njëjtës periudhë të vitit 2024, shpenzimet për sigurime shoqërore rezultojnë 12.5 miliardë lekë më të larta, shpenzimet për sigurime shëndetësore 4.2 miliardë lekë më të larta dhe shpenzimet për kompensimin e pronarëve 283 milionë lekë më të larta.

Shpenzimet e tjera sociale, për periudhën 9 mujore të vitit 2025 rezultuan rreth 18.6 miliardë lekë, me një realizim 91.1 përqind të planit të periudhës ose 65.9 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar. Përkatësisht:

- Shpenzimet për Papunësinë rezultuan në masën rreth 506 milionë lekë ose 89.9 përqind e planit të periudhës. Në terma vjetorë, shpenzimet për papunësinë për periudhën 9 mujore të vitit 2025 rezultuan 63.3 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar. Kundrejt të njëjtës periudhë të vitit 2024 shpenzimet për këtë zë rezultojnë me një rënie në masën 21.4 përqind ose 137 milionë lekë më pak.
- Shpenzimet për Ndihmën Ekonomike dhe Pagesën e Paaftësisë (PAK) u realizuan në masën rreth 16.6 miliardë lekë ose 94.3 përqind e planit të periudhës. Në terma vjetorë, këto shpenzime rezultuan 69.9 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar. Kundrejt të njëjtës periudhë të vitit 2024 shpenzimet për këtë zë rezultojnë me një rënie në masën 5 përqind ose 873 milionë lekë më pak.
- Shpenzimet për kompensimin e ish-të përndjekurve politik u realizuan në masën 595 milionë lekë duke rezultuar 65.5 përqind e planit të periudhës. Në terma vjetorë, këto shpenzime rezultuan 42.5 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar. Kundrejt të njëjtës periudhë të vitit 2024 shpenzimet për këtë zë rezultojnë me një rënie në masën 15.4 përqind ose 108 milionë lekë më pak.

- Shpenzimet për bonusin e lindjeve për periudhën 9 mujore të vitit 2025 u realizuan në masën 900 milionë lekë ose 66.7 përqind e planit të periudhës. Në terma vjetorë, këto shpenzime rezultuan 40 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar. Kundrejt të njëjtës periudhë të vitit 2024 shpenzimet për këtë zë rezultojnë me një rënie në masën 35.7 përqind ose 500 milionë lekë më pak.

Shpenzimet për Pushtetin Vendor për periudhën 9 mujore të vitit 2025 përbëjnë 12.8 përqind të totalit të shpenzimeve korente. Niveli faktik i tyre prej rreth 58.7 miliardë lekë, realizon nivelin e parashikur për këtë zë në masën 91 përqind e planit të periudhës ose 65.3 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar. Kundrejt të njëjtës periudhë të vitit 2024 ky zë rezulton 20.2 përqind më i lartë ose rreth 9.9 miliardë lekë më shumë.

Shpenzimet kapitale për periudhën 9 mujore të vitit 2025 kanë një realizim në masën rreth 58.5 miliardë lekë ose 87.7 përqind e planit të periudhës. Krahësuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë rezulton rreth 21.2 përqind më i lartë ose rreth 10.2 miliardë lekë më shumë. Përkatësisht:

- Financimi i brendshëm për periudhën 9 mujore 2025 arriti në nivelin rreth 41.1 miliardë lekë ose 92.3 përqind e planit të periudhës. Krahësuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë rezulton rreth 29.5 përqind më i lartë ose rreth 9.4 miliardë lekë më shumë.
- Investimet nga të Ardhurat e Arsimit të Lartë për periudhën 9 mujore 2025 arritën në nivelin rreth 522 milionë lekë ose 96.9 përqind e planit të periudhës. Krahësuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë rezulton rreth 11.3 përqind më i ulët ose rreth 67 milionë lekë më pak.
- Financimi i huaj për periudhën 9 mujore 2025 arriti në nivelin rreth 14.8 miliardë lekë, duke rezultuar 78.7 përqind e planit të periudhës. Krahësuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, ky zë rezulton rreth 34.8 përqind më i lartë ose rreth 3.8 miliardë lekë më shumë.

Në terma vjetorë, shpenzimet kapitale për periudhën 9 mujore të vitit 2025 rezultojnë me një realizim në masën 36 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe 36.8 përqind të planit vjetor të ndryshuar. Konkretisht:

- Financimi i brendshëm rezulton 36.5 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe 37.6 përqind e planit vjetor të ndryshuar.
- Investimet nga të Ardhurat e Arsimit të Lartë rezultojnë 52.2 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar.
- Financimi i huaj rezulton 33.9 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar.

Fondi i rindërtimit për vitin 2025 është planifikuar në masën 5 miliardë lekë. Realizimi i tij deri në fund të periudhës 9 mujore rezulton në masën rreth 2.1 miliardë lekë.

Niveli i suficitit në periudhën 9 mujore 2025 rezultoi në masën rreth 45.6 miliardë lekë nga plani i periudhës prej rreth 18.1 miliardë lekë. Krahësuar me të njëjtën periudhë të vitit 2024, niveli i suficitit rezulton rreth 34.2 përqind më i ulët ose rreth 23.7 miliardë lekë më pak.

4.3. Planet buxhetore për vitin e dorëzimit të ERP

Programimi i të ardhurave për vitin 2026, mbështet synimet e Ministrisë së Financave për rritjen e të ardhurave, si dhe mbajtjen nën kontroll të deficitit buxhetor dhe borxhit publik. Ky program bazohet në përmirësimin e administrimit fiskal dhe minimizimin e informalitetit në ekonomi si dhe në faktorët që do impaktojnë këtë periudhë dhe risqet e mundshme që mund të shfaqen.

Në programimin e të ardhurave nga Tatimet dhe Doganat për vitin 2026, janë marrë në konsideratë faktorët

kryesorë me ndikim në buxhet, përfshirë efektin e rritjes ekonomike dhe indeksit të çmimeve, efektet e politikave të vjetra dhe të reja tatimore dhe buxhetore, efektet nga zbatimi i masave të Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave dhe Plani i Veprimit (SAA), 2024-2027, e shoqëruar kjo me masa ligjore antishmangie me qëllim rritjen e nivelit të pajtimit vullnetar të tatimpaguesit me ligjin.

Të ardhurat tatimore dhe doganore, përfshirë edhe kontributet e mbledhura nga administrata tatimore janë parashikuar bazuar në këto elementë:

- a) Kuadri makroekonomik me rritjen reale të Prodhimit të Brendshëm Bruto 4%;
- b) Inflacioni i parashikuar 3%;
- c) Efektet e politikave të mëparshme tatimore;
- d) Efektet e politikës tatimore dhe buxhetore, për vitin 2026;
- e) Efektet në të ardhura nga zbatimi i SAA, për vitin 2026;
- f) Efekte të tjera nga mirëadministrimi dhe risqet fiskale.

Në planifikim janë harmonizuar faktorët makroekonomikë, me treguesit kryesorë që ndikojnë në taksa specifike. Në mënyrë të detajuar treguesit kryesorë për programimin e të ardhurave janë:

- Rritja nominale të PBB-së, duke analizuar këtë efekt në mënyrë të integruar me faktorë të tjerë për çdo taksë në veçanti, të ndërlidhur me të dhënat historike dhe projeksionet e çmimeve në tregjeve ndërkombëtare tek taksat ad-valorem si Tatimi mbi Vlerën e Shtuar, Renta Minerare dhe Taksa Doganore.
- Kursi i këmbimit të dy monedhave kryesore: USD dhe EURO me Lekun.
- Çmimet dhe sasisë e pritshme të mallrave të importit grupmallrave kryesorë, që ndikojnë në të ardhurat nga TVSH-ja dhe Renta minerare. Janë analizuar në veçanti sasisë në import dhe çmimet e 60 grupmallrave kryesorë që mbulojnë mbi 80% të të ardhurave doganore, si dhe tendenca e ecurisë së tyre për vitin në vijim
- Të ardhurat nga akciza për karburantet, cigaret, pijet etj, si rezultat i sasisë së pritshme të tyre.

Parashikimi i të ardhurave sipas zërave për vitin 2026

Në vitin 2026, të ardhurat nga “Tatimet dhe Doganat” parashikohet të jenë 531,137 milionë lekë, me një rritje prej 31,516 milionë lekë ose me një rritje prej 6.3% krahasuar me të ardhurat nga “Tatimet dhe Doganat” për vitin 2025 që pritet të jenë 499,621 milionë lekë sipas të Aktit Normativ nr. 10, dt. 08.10.2025. Për vitin 2026 këto të ardhura të parashikuara arrijnë në 19.1 % të PBB-së ose 0.2 % e PPB-së më shumë se e pritshmëria e të ardhurave për vitin 2025.

1. Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (TVSH)

Të ardhurat nga “T.V.SH-ja neto” për vitin 2026 parashikohet të jenë rreth 242.5 miliardë lekë, ose 15.9 miliardë lekë ose 7% më shumë se pritshmëria e vitit 2025 që pritet të jetë në vlerën 226.7 miliardë lekë. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara për TVSH-n arrijnë në 8.7 % të PBB-së ose 0.14 % e PPB-së më shumë se pritshmëria e të ardhurave nga TVSH-ja neto për vitin 2025.

TVSH-ja në vitin 2026 përfshin:

- Rritjen e të ardhurave nga TVSH që gjeneron rritja ekonomike shtesë dhe indeksi i çmimeve në masën 11.1 miliardë lekë;
- Përmirësimin e administrimit të TVSH-së nga zbatimi i masave të SAA, për vitin 2026 në masën 5.3 miliardë lekë;
- Efektet e politikës së re tatimore për vitin 2026, në masën -1.5 miliardë lekë nga skema e re e fermerëve

sipas së cilës norma e kompensimit është 10% e totalit të shitjeve të faturave tek personat e tatueshëm me tvsh, dhe efekte nga politika të mëparëshme në masën 0.3 miliardë lekë;

- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 1.5 miliardë lekë;
- Risqe fiskale për të ardhurat doganore me rreth -0.9 miliardë lekë.

Për vitin 2026, rimbursimet e TVSH-së nga administrata tatimore parashikohen 28 miliardë lekë, duke u rritur me 4.9% ose 1.3 miliardë lekë në krahasim me të pritshmin e vitit 2025.

2. Tatimi mbi Fitimin

Për vitin 2026, të ardhurat nga “Tatimi mbi Fitimin” parashikohen të jenë rreth 65.1 miliardë lekë, ose 4.7 miliardë lekë ose 7.8% më shumë se viti 2025 që pritet të jetë në vlerën 60.4 miliardë lekë. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara për tatimin mbi fitimin arrijnë në 2.3 % të PBB-së ose 0.05 % e PPB-së më shumë se pritshmëria e të ardhurave nga tatimin mbi fitimin për vitin 2025.

Parashikimi i tatimit mbi fitimin për vitin 2026 bazohet në:

- Të ardhura nga mirëadministrimi në kuadër të zbatimit të masave të SAA, për vitin 2026, në shumën 3.3 miliardë lekë.
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 0.9 miliardë lekë.
- Të ardhura nga zbatimi i politikave të mëparshme tatimore dhe kontretisht nga heqja e zbatimit të normës së reduktuar të tatim fitimit prej 5% për sektorin e IT. Nga 1 janar 2026, për tatimpaguesit që operojnë në këtë sektor, do të zbatohet norma e plotë e tatimit mbi të ardhurat e korporatës prej 15% dhe parashikimi në të ardhura është rreth 523 milionë lekë.

3. Akciza

Të ardhurat nga “Akciza” për vitin 2026 parashikohen në masën 74.7 miliardë lekë, + 3.7 miliardë lekë ose +5.2% më shumë se i pritshmi i vitit 2025. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara nga akciza arrijnë në 2.7 % të PBB-së ose sa përqindja e të ardhurave nga akcizës për vitin 2025 në raport me PPB. Faktorët kryesorë në parashikimin e të ardhurave nga akciza lidhen kryesisht me konsumin e karburanteve, produkteve të duhanit të cilat kanë trend pozitiv si dhe nga disa faktorë të tjerë si:

- Rritjen e të ardhurave nga akciza që gjeneron rritja ekonomike në masën 2 miliardë lekë;
- Rritja e të ardhurave nga efektet e politikave të mëparëshme në masën 667 milionë lekë. Në bazë të ligjit të akcizave, çdo dy vjet bëhet indeksimi i niveleve të akcizës, me përjashtim të cigareve, në masën 1.5%. Ky rregull do të zbatohet për vitin 2026. Përpos efektit në të ardhurat nga akciza, ka edhe efekt në tvsh në masën 20% të 667 milionë lekë, pra 133 milionë lekë tvsh në import.
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 207 milionë lekë;
- Të ardhura nga zbatimi i kalendarit të rritjes së nivelit të akcizës së cigareve, të parashikuara në shumën 850 milionë lekë akcizë dhe 170 milionë lekë tvsh në import. Kjo politikë është përfshirë edhe në SAA.

4. Tatim mbi të ardhurat personale

Për vitin 2026, të ardhurat nga tatimi mbi të ardhurat personale (TAP) parashikohet në shumën rreth 88.3 miliardë lekë, me një rritje prej 4.9% ose 4.1 miliardë lekë më shumë se i pritshmi i vitit 2025. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara nga tatimi mbi të ardhurat personale arrijnë në 3.2 % të PBB-së ose 0.01 % e PPB-së më shumë se pritshmëria e të ardhurave nga tatimin mbi fitimin për vitin 2025. Në parashikimin e të ardhurave janë marrë në konsideratë:

- Rritja e të ardhurave që gjeneron rritja ekonomike në masën 2.4 miliardë lekë;
- Rritja e të ardhurave nga efektet e politikave të mëparshme në masën -1.2 miliardë lekë dhe konkretisht:
a. Në vitin 2026 do të zbatohet për herë të parë politikat e zbritjes së shumës prej 48 mijë lekë për çdo

fëmijë nën moshën 18 vjeç. Në baza të përlllogaritjeve rezultojnë se administrata tatimore do të kompensojë rreth 1.5 miliardë lekë.

b. Në vitin 2026 do zbatohet pragu vjetor përjashtues për të ardhurat vjetore të punësuarve. Në bazë të të dhënave të administratës tatimore, rezultojnë se do të kompensohet nga administrata tatimore një shumë prej 2.062 miliardë lekë.

TAP nga sektori privat është rritur mbi 27% në krahasim me 2024 në saj të punës së administratës tatimore për rritjen e deklarimit real të pagës. Ky mirëadministrim do të vazhdojë edhe përgjatë vitit 2026 me sektorë të ndryshëm, si psh; më sektorin e ndërtimit dhe prodhimit, etj. Gjithashtu, sektori privat pritet të ndjekë rritjen e pagave me indeksim sikurse do bëjë sektori publik. Në total, për vitin 2026 janë përlllogaritur rreth +2,32 miliardë lekë nga ky mirëadministrim.

- Të ardhura nga zbatimi i politikës buxhetore për vitin 2026, lidhur me indeksimin e pagave në sektorin publik. Janë parashikuar rreth 10 miliardë lekë shtesë në fondin e pagave, nga të cilat rreth 1.3 miliardë lekë janë të ardhura nga TAP.
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 49 milionë lekë;
- Të ardhura nga mirëadministrimi tregut të punës si masë e parashikuar në SAA për vitin 2026, me rreth 382 milionë lekë shtesë, si dhe rritje e tatimit mbi qeranë, me rreth 1.28 miliardë lekë shtesë, të cilat në total janë rreth 1.7 miliardë lekë.

5. Taksa Nacionale dhe të tjera

Të ardhurat nga “Taksa Nacionale dhe të tjera” për vitin 2026, parashikohen të jenë rreth 49.6 miliardë lekë. Për vitin 2025, të ardhurat nga ky zë pritet të arrijnë në 47.1 miliardë lekë, duke reflekëtuar një rritje për vitin 2026 me 5.3%. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara nga taksa nacionale e të tjera arrijnë në 1.8 % të PBB-së ose sa përqindja e të ardhurave nga taksa nacionale e të tjera për vitin 2025 në raport me PPB-n. Në parashikimet për këtë taksë për vitin 2026 janë marrë në konsideratë:

- Efekti nga masat tatimore nga legjislacioni për lojrat e fatit në shumën rreth 2 miliardë lekë;
- Efektet që pritet të vijnë nga efektet e mëparshme të politikave tatimore dhe konkretisht, zbatimi i kalendarit të rritjes së taksës së karbonit në korrik 2026 nga 3 lekë/kg në 4,5 lekë/kg. Sipas përlllogaritjeve, për 6 mujorin e dytë të 2026 ky efekt në të ardhura shtesë është në shumën prej 70 milionë lekë taksë karboni dhe rreth 14 milionë lekë tvsh në import, si dhe;
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 413 milionë lekë.

6. Taksat Doganore

Të ardhurat nga “Taksa Doganore” në vitin 2026 programohet në vlerën 10.9 miliardë lekë, me rritje 645 milionë lekë ose 6.3% më shumë se i pritshmi për vitin 2025. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara nga taksa doganore arrijnë në 0.4 % të PBB-së ose sa përqindja e të ardhurave të taksës doganore për vitin 2025 në raport me PPB-n. Në programimin e të ardhurave për vitin 2026 janë marrë në konsideratë:

- Efektet e rritjes ekonomike në masën 287 milionë lekë,
- Indeksi në masën 216 milionë lekë, si dhe,
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 142 milionë lekë.

7. Të ardhurat nga Kontributet

Të ardhurat nga Kontributet shoqërore dhe shëndetësore (DPT, ISSH dhe FSDKSH) parashikohen të jenë 196,967 milionë lekë, me një rritje prej 20,165 milionë lekë krahasuar me të ardhurat e pritshme nga Kontributet sipas Aktit Normativ nr 10, dt. 08.10.2025 ose me një rritje prej 11.4%. Për vitin 2026 këto të

ardhura të parashikuara arrijnë në 7.1 % të PBB-së ose 0.39 % e PPB-së më shumë se pritshmëria e të ardhurave për vitin 2025 që është 6.7 e PBB%.

Rritja e programuar e të ardhurave për vitin 2026 mbështetet në faktorin makro të projektuar me efekt në punësim dhe kontribute siç është:

- Të ardhura nga rritja ekonomike në masën 5 miliardë lekë,
- Efekti nga masat tatimore/buxhetore si indeksimi i pagës në administratën publike dhe rritja e pagës minimale nga 40-50 mijë lekë me rreth 11.82 miliardë lekë, nga të cilat rreth 9 miliard lekë nga rritja e pagës minimale dhe 2.79 miliardë lekë nga indeksimi i pagës në administratës publike.
- Të ardhura shtesë nga zbatimi i masave në SAA, për vitin 2026, në masën 1.1 miliardë lekë.
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 545 milionë lekë si dhe efekte nga politikat e mëparshme në vlerë e 1.75 miliardë lekë.

Të ardhurat tatimore dhe doganore, përfshirë edhe kontributet e mbledhura nga administrata tatimore janë parashikuar bazuar në këto elementë:

- a. Kuadri makroekonomik me rritjen reale të Prodhimit të Brendshëm Bruto 4%;
- b. Inflacioni i parashikuar 3%;
- c. Efektet e politikave të mëparshme tatimore;
- d. Efektet e politikës tatimore dhe buxhetore, për vitin 2026;
- e. Efektet në të ardhura nga zbatimi i SAA, për vitin 2026;
- f. Efekte të tjera nga mirëadministrimi dhe risqet fiskale.

Në planifikim janë harmonizuar faktorët makroekonomikë, me treguesit kryesorë që ndikojnë në taksa specifike. Në mënyrë të detajuar treguesit kryesorë për programimin e të ardhurave janë:

- Rritja nominale të PBB-së, duke analizuar këtë efekt në mënyrë të integruar me faktorë të tjerë për çdo taksë në veçanti, të ndërlidhur me të dhënat historike dhe projeksionet e çmimeve në tregjeve ndërkombëtare tek taksat ad-valorem si Tatimi mbi Vlerën e Shtuar, Renta Minerare dhe Taksa Doganore.
- Kursi i këmbimit të dy monedhave kryesore: USD dhe EURO me Lekun.
- Çmimet dhe sasi të pritshme të mallrave të importit grupmallrave kryesorë, që ndikojnë në të ardhurat nga TVSH-ja dhe Renta minerare. Janë analizuar në veçanti sasi të import dhe çmimet e 60 grupmallrave kryesorë që mbulojnë mbi 80% të të ardhurave doganore, si dhe tendenca e ecurisë së tyre për vitin në vijim
- Të ardhurat nga akciza për karburantet, cigaret, pijet etj, si rezultat i sasisë së pritshme të tyre.

Parashikimi i të ardhurave sipas zërave për vitin 2026

Në vitin 2026, të ardhurat nga “Tatimet dhe Doganat” parashikohet të jenë 531,137 milionë lekë, me një rritje prej 31,516 milionë lekë ose me një rritje prej 6.3% krahasuar me të ardhurat nga “Tatimet dhe Doganat” për vitin 2025 që pritet të jenë 499,621 milionë lekë sipas të Aktit Normativ nr. 10, dt. 08.10.2025. Për vitin 2026 këto të ardhura të parashikuara arrijnë në 19.1 % të PBB-së ose 0.2 % e PPB-së më shumë se e pritshmëria e të ardhurave për vitin 2025.

Të ardhurat nga “T.V.SH-ja neto” për vitin 2026 parashikohet të jenë rreth 242.5 miliardë lekë, ose 15.9 miliardë lekë ose 7% më shumë se pritshmëria e vitit 2025 që pritet të jetë në vlerën 226.7 miliardë lekë. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara për TVSH-n arrijnë në 8.7 % të PBB-së ose 0.14 % e PPB-së më

shumë se pritshmëria e të ardhurave nga TVSH-ja neto për vitin 2025.

TVSH-ja në vitin 2026 përfshin:

- Rritjen e të ardhurave nga TVSH që gjeneron rritja ekonomike shtesë dhe indeksi i çmimeve në masën 11.1 miliardë lekë;
- Përmirësimin e administrimit të TVSH-së nga zbatimi i masave të SAA, për vitin 2026 në masën 5.3 miliardë lekë;
- Efektet e politikës së re tatimore për vitin 2026, në masën -1.5 miliardë lekë nga skema e re e fermerëve sipas së cilës norma e kompensimit është 10% e totalit të shitjeve të faturave tek personat e tatueshëm me tvsh, dhe efekte nga politika të mëparshme në masën 0.3 miliardë lekë;
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 1.5 miliardë lekë;
- Riske fiskale për të ardhurat doganore me rreth -0.9 miliardë lekë.

Për vitin 2026, rimbursimet e TVSH-së nga administrata tatimore parashikohen 28 miliardë lekë, duke u rritur me 4.9% ose 1.3 miliardë lekë në krahasim me të pritshmin e vitit 2025.

Për vitin 2026, të ardhurat nga "Tatimi mbi Fitimin" parashikohen të jenë rreth 65.1 miliardë lekë, ose 4.7 miliardë lekë ose 7.8% më shumë se viti 2025 që pritet të jetë në vlerën 60.4 miliardë lekë. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara për tatimin mbi fitimin arrijnë në 2.3 % të PBB-së ose 0.05 % e PPB-së më shumë se pritshmëria e të ardhurave nga tatimin mbi fitimin për vitin 2025.

Parashikimi i tatimit mbi fitimin për vitin 2026 bazohet në:

- Të ardhura nga mirëadministrimi në kuadër të zbatimit të masave të SAA, për vitin 2026, në shumën 3.3 miliardë lekë.
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 0.9 miliardë lekë.
- Të ardhura nga zbatimi i politikave të mëparshme tatimore dhe kontretishtë nga heqja e zbatimit të normës së reduktuar të tatimit prej 5% për sektorin e IT. Nga 1 janar 2026, për tatimpaguesit që operojnë në këtë sektor, do të zbatohet norma e plotë e tatimit mbi të ardhurat e korporatës prej 15% dhe parashikimi në të ardhura është rreth 523 milionë lekë.

Të ardhurat nga "Akciza" për vitin 2026 parashikohen në masën 74.7 miliardë lekë, + 3.7 miliardë lekë ose +5.2% më shumë se i pritshmi i vitit 2025. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara nga akciza arrijnë në 2.7 % të PBB-së ose sa përqindja e të ardhurave nga akcizës për vitin 2025 në raport me PPB-n.

Faktorët kryesorë në parashikimin e të ardhurave nga akciza lidhen kryesisht me konsumin e karburanteve, produkteve të duhanit të cilat kanë trend pozitiv si dhe nga disa faktorë të tjerë si:

- Rritjen e të ardhurave nga akciza që gjeneron rritja ekonomike në masën 2 miliardë lekë;
- Rritja e të ardhurave nga efektet e politikave të mëparshme në masën 667 milionë lekë. Në bazë të ligjit të akcizave, çdo dy vjet bëhet indeksimi i niveleve të akcizës, me përjashtim të cigareve, në masën 1.5%. Ky rregull do të zbatohet për vitin 2026. Përpos efektit në të ardhurat nga akciza, ka edhe efekt në tvsh në masën 20% të 667 milionë lekë, pra 133 milionë lekë tvsh në import.
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 207 milionë lekë;
- Të ardhura nga zbatimi i kalendarit të rritjes së nivelit të akcizës së cigareve, të parashikuara në shumën 850 milionë lekë akcizë dhe 170 milionë lekë tvsh në import. Kjo politikë është përfshirë edhe në SAA.

Për vitin 2026, të ardhurat nga Tatimi mbi të Ardhurat Personale (TAP) parashikohet në shumën rreth 88.3 miliardë lekë, me një rritje prej 4.9% ose 4.1 miliardë lekë më shumë se i pritshmi i vitit 2025. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara nga tatimi mbi të ardhurat personale arrijnë në 3.2 % të PBB-së ose 0.01 % e PPB-së më shumë se pritshmëria e të ardhurave nga tatimin mbi fitimin për vitin 2025.

Në parashikimin e të ardhurave janë marrë në konsideratë:

- Rritja e të ardhurave që gjeneron rritja ekonomike në masën 2.4 miliardë lekë;
- Rritja e të ardhurave nga efektet e politikave të mëparshme në masën -1.2 miliardë lekë dhe konkretisht:
 - Në vitin 2026 do të zbatohet për herë të parë politikat e zbritjes së shumës prej 48 mijë lekë për çdo fëmijë nën moshën 18 vjeç. Në baza të përlllogaritjeve rezulton se administrata tatimore do të kompensojë rreth 1.5 miliardë lekë.
 - Në vitin 2026 do zbatohet pragu vjetor përjashtues për të ardhurat vjetore të punësuarve. Në bazë të të dhënave të administratës tatimore, rezulton se do të kompensohet nga administrata tatimore një shumë prej 2.062 miliardë lekë.
 - TAP nga sektori privat është rritur mbi 27% në krahasim me 2024 në saj të punës së administartës tatimore për rritjen e deklarimit real të pagës. Ky mirëadministrim do të vazhdoj edhe përgjatë vitit 2026 me sektorë të ndryshëm, si psh; më sektorin e ndërtimit dhe prodhimit, etj. Gjithashtu, sektori privat pritet të ndjekë rritjen e pagave me indeksim sikurse do bëj sektori publik. Në total, për vitin 2026 janë përlllogaritur rreth +2,32 miliardë lekë nga ky mirëadministrim.
 - Të ardhura nga zbatimi i politikës buxhetore për vitin 2026, lidhur me indeksimin e pagave në sektorin publik. Janë parashikuar rreth 10 miliardë lekë shtesë në fondin e pagave, nga të cilat rreth 1.3 miliardë lekë janë të ardhura nga TAP.
 - Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 49 milionë lekë;
 - Të ardhura nga mirëadministrimi tregut të punës si masë e parashikuar në SAA për vitin 2026, me rreth 382 milionë lekë shtesë, si dhe rritje e tatimit mbi qeranë, me rreth 1.28 miliardë lekë shtesë, të cilat në total janë rreth 1.7 miliardë lekë.

Të ardhurat nga “Taksa Nacionale dhe të tjera” për vitin 2026, parashikohen të jenë rreth 49.6 miliardë lekë. Për vitin 2025, të ardhurat nga ky zë pritet të arrijnë në 47.1 miliardë lekë, duke reflekëtuar një rritje për vitin 2026 me 5.3%. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara nga taksa nacionale e të tjera arrijnë në 1.8 % të PBB-së ose sa përqindja e të ardhurave nga taksa nacionale e të tjera për vitin 2025 në raport me PPB-n.

Në parashikimet për këtë taksë për vitin 2026 janë marrë në konsideratë:

- Efekti nga masat tatimore nga legjislacioni për lojrat e fatit në shumën rreth 2 miliardë lekë;
- Efektet që pritet të vijnë nga efektet e mëparshme të politikave tatimore dhe konkretisht, zbatimi i kalendarit të rritjes së taksës së karbonit në korrik 2026 nga 3 lekë/kg në 4,5 lekë/kg. Sipas përlllogaritjeve, për 6 mujorin e dytë të 2026 ky efekt në të ardhura shtesë është në shumën prej 70 milionë lekë taksë karboni dhe rreth 14 milionë lekë tvsh në import, si dhe;
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 413 milionë lekë.

Të ardhurat nga “Taksa Doganore” në vitin 2026 programohet në vlerën 10.9 miliardë lekë, me rritje 645 milionë lekë ose 6.3% më shumë se i pritshmi për vitin 2025. Për vitin 2026 të ardhurat e parashikuara nga taksa doganore arrijnë në 0.4 % të PBB-së ose sa përqindja e të ardhurave të taksës doganore për vitin 2025 në raport me PPB-n.

Në programimin e të ardhurave për vitin 2026 janë marrë në konsideratë:

- Efektet e rritjes ekonomike në masën 287 milionë lekë,
- Indeksi në masën 216 milionë lekë, si dhe,
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 142 milionë lekë.

Të ardhurat nga *Kontributet shoqërore dhe shëndetësore* (DPT, ISSH dhe FSDKSH) parashikohen të jenë 196,967 milionë lekë, me një rritje prej 20,165 milionë lekë krahasuar me të ardhurat e pritshme nga Kontributet sipas Aktit Normativ nr 10, dt. 08.10.2025 ose me një rritje prej 11.4%. Për vitin 2026 këto të ardhura të parashikuara arrijnë në 7.1 % të PBB-së ose 0.39 % e PPB-së më shumë se pritshmëria e të ardhurave për vitin 2025 që është 6.7 e PBB%.

Rritja e programuar e të ardhurave për vitin 2026 mbështetet në faktorin makro të projektuar me efekt në punësim dhe kontribute siç është:

- Të ardhura nga rritja ekonomike në masën 5 miliardë lekë,
- Efekti nga masat tatimore/buxhetore si indeksimi i pagës në administratën publike dhe rritja e pagës minimale nga 40-50 mijë lekë me rreth 11.82 miliardë lekë, nga të cilat rreth 9 miliard lekë nga rritja e pagës minimale dhe 2.79 miliardë lekë nga indeksimi i pagës në administratës publike.
- Të ardhura shtesë nga zbatimi i masave në SAA, për vitin 2026, në masën 1.1 miliardë lekë.
- Të ardhura të pritshme për tu arkëtuar nga zbatimi i ligjit të faljes, në masën 545 milionë lekë si dhe efekte nga politikat e mëparshme në vlerë e 1.75 miliardë lekë.

Parashikimi i shpenzimeve buxhetore për vitin 2026

Totali i shpenzimeve publike për vitin 2026 është planifikuar 886.7 miliardë lekë ose 31.9% e PBB.

Shpenzimet e personelit për vitin 2026, reflektojnë koston aktuale të Administratës Publike, koston e plotë të indeksimit të pagave në nivelin 2.5% si dhe efektet e hyrjes në fuqi të pagës minimale prej 50 mijë lekë në muaj. Kostoja totale e rritjes së pagës minimale së bashku me indeksimin parashikohet rreth 10 miliardë lekë. Shpenzimet totale për pagat në Administratën Publike në nivel qendror për 87,112 punonjës planifikohen në masën 140.1 miliardë lekë ose 5% e PBB.

Shpenzimet për interesa parashikohen në nivelin 64.2 miliardë lekë ose 2.3% të PBB, duke përfshirë në të dhe një rezervë prej 6.3 miliardë lekë për të mitiguar risqet e mundshme nga luhatjet e normave të interesit, kursit të këmbimit etj.

Shpenzimet operative dhe të mirëmbajtjes për qeverisjen qendrore për vitin 2026 (pa përfshirë shpenzimet që realizohen nga institucione publike, që kanë si burim financimi të ardhurat jashtë limitit), janë parashikuar në masën 81 miliardë lekë ose rreth 2.9% e PBB-së. Në këtë zë është programuar mbështetja me prioritet e politikave ekzistuese të qeverisjes qendrore si: skema e fermerëve, mirëmbajtja e rrugëve nacionale, mirëmbajtja e sistemeve të teknologjisë së informacionit dhe siguria kibernetike, programet e nxitjes së punësimit, skemat për mbështetjen e zhvillimit ekonomik dhe mbështetje për arsimin dhe sportin.

Shpenzimet e buxhetit vendor për vitin 2026 janë parashikuar në masën 97.7 miliardë lekë, duke shënuar një rritje prej 9% krahasuar me buxhetin e vitit 2025. Këto shpenzime përfaqësojnë 3.52% të Prodhimit të Brendshëm Bruto (PBB), nga 3.4% që përfaqësonin në vitin 2025 dhe 2.3% në vitin 2015. Transferta e pakushtëzuar për vitin 2026 është parashikuar në vlerën 27.8 miliardë lekë, që përbën një rritje prej 1.6 miliardë lekë ose rreth 6% më shumë se në vitin 2025. Krahasuar me vitin 2015, si viti para zbatimit të reformës administrativo-territoriale, kjo transfertë është rritur me 15.5 miliardë lekë, ose më shumë se dyfish.

Përveç transfertës së pakushtëzuar, në vitin 2026 parashikohen edhe këto fonde shtesë:

- 13.8 miliardë lekë si transfertë e pakushtëzuar sektoriale për funksionet e reja;

- 200 milionë lekë si grant performance, që përdoret si mekanizëm financiar për nxitjen e performancës në qeverisjen vendore;
- 5.5 miliardë lekë si transfertë sektoriale për rritjen e pagave.

Në total, granti nga buxheti i shtetit për pushtetin vendor në vitin 2026 do të arrijë në 47.3 miliardë lekë, nga 43.1 miliardë lekë në vitin 2025, një rritje prej 4.2 miliardë lekësh ose 9.7%.

Shpenzimet e fondeve speciale që përfshin shpenzimet totale për Fondet e Sigurimeve Shoqërore, Shëndetësore dhe kompensimin në vlerë të ish-pronarëve, janë planifikuar në vlerën prej 286.6 miliardë lekë. Niveli i shpenzimeve për *Skemën e Sigurimeve Shoqërore* për vitin 2026, parashikohet në masën 204.1 miliardë lekë ose 7.3% e PBB. Nga ky fond, për indeksimin e pensioneve është parashikuar niveli prej 1.65 miliardë lekë dhe 10 miliardë lekë për bonusin mujor për pensionistët. Ndërsa, shpenzimet e *Skemës së Sigurimeve të Kujdesit Shëndetësor* për vitin 2026 janë parashikuar në masën 67.3 miliardë lekë ose 2.4% e PBB. Për vitin 2026, në buxhetin e FDSKSH është planifikuar një shtesë prej 1.5 miliardë lekë respektivisht 500 milionë lekë për rimbursimin e barnave onkologjike në shërbimin parësor dhe 1 miliardë lekë për shërbimin spitalor për sigurimin e barnave onkologjike.

Së fundi, shpenzimet për Fondin e Kompensimit në vlerë të Pronarëve parashikohen në total në masën 3.5 miliardë lekë ose 0.1% e PBB.

Shpenzime të tjera sociale, përfshin fondet për pagesën e papunësisë, aftësisë së kufizuar, ndihmës ekonomike, dëmshpërblimin e ish-të përndjekurve politikë dhe bonusin e lindjeve.

- Shpenzimet për pagesën e papunësisë parashikohen në nivelin 1 miliardë lekë;
- Shpenzimet për pagesën e ndihmës ekonomike dhe aftësisë së kufizuar parashikohen në nivelin 23.9 miliardë lekë ose 0.9% e PBB.
- Për ish-të përndjekurit është parashikuar një fond prej 1.5 miliardë lekë ose 0.1% e PBB.
- Për bonusin e lindjeve është parashikuar një fond prej 2.3 miliardë lekë ose 0.1% e PBB.

Shpenzimet për subvencione janë parashikuar në masën 2.45 miliardë lekë ose rreth 0.1% e PBB. Subvencionet shtetërore për vitin 2026 janë përqëndruar në financimin e skemave të nxitjes së punësimit, mbështetjen e sektorit të ujësjellës-kanalizimeve bazuar në performancën e tij, si dhe në mbulimin e një pjese të shpenzimeve të veprimtarisë hekurudhore dhe veprimtarisë së shërbimeve qeveritare. Krahasuar me vitin 2025, ky zë shoqërohet me një rritje prej 500 milionë lekë, ku 450 milionë lekë i alokohen subvencionit për programet e nxitjes së punësimit për të përmbushur angazhimet në kuadër të Planit të Rritjes me BE si dhe për përballimin e efektit të indeksimit të rritjes së pagës minimale.

Investimet Publike për vitin 2026 janë planifikuar në masën 6.5% e PBB ose 179.6 miliardë lekë (*duke përfshirë këtu dhe fondin e rindërtimit në shumën 5 miliardë lekë dhe 6.8 miliardë lekë financime të pritshme mbi bazë projektesh nga Plani i Rritjes me BE*). Në planifikimin e investimeve për vitin 2026 janë mbajtur në konsideratë të gjitha detyrimet kontraktuale për projektet e investimeve me financim të huaj dhe të brendshëm dhe do të ketë përparësi financimi i projekteve në vazhdim. Në raport me buxhetin e rishikuar të vitit 2025, vëllimi i investimeve publike në vitin 2026 parashikohet me rreth 15.5 miliardë lekë më shumë.

Niveli i Fondit Rezervë për vitin 2026, planifikohet në masën 2.5 miliardë lekë ose 0.1% e PBB.

4.4. Perspektiva buxhetore afatmesme

Parashikimi i të ardhurave nga Tatimet dhe Doganat

Bazuar në parashikimin e pritshëm të të ardhurave për vitin 2025, sipas AN 10, datë 8.10.2025, është kryer parashikimi për vitin 2026, për të ardhurat nga tatimet dhe doganat. Sipas metodologjisë, mbi bazën e të ardhurave të pritshme për 2025, janë zbatuar:

- Efektet nga treguesit e rritjes ekonomike sipas llojit të taksave në masën 2.8%, me efekt në të ardhura rreth 11 miliardë lekë
- Efektet nga indeksimi në masën 2,1% për tvsh-në dhe taksën doganore, me efekt në të ardhura 5 miliardë lekë;
- Efektet e politikave të mëparëshme tatimore, me rreth 0.33 miliardë lekë;
- Efektet e politikës tatimore dhe buxhetore për vitin 2026, me rreth 1,8 miliardë lekë;
- Efektet e ligjit të faljes për vitin 2026, me rreth 3,2 miliardë lekë;
- Efektet nga zbatimi i masave të përcaktuara në SAA, për vitin 2026, me rreth 11,2 miliardë lekë.
- Efektet fiskale nga risqe fiskale me rreth -0.9 miliardë lekë.

Parashikimi për vitin 2026 për të ardhurat nga Kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore

Bazuar në parashikimin e pritshëm të të ardhurave për vitin 2025, sipas AN 10, datë 8.10.2025, është kryer parashikimi për vitin 2026, për të ardhurat nga kontributet. Sipas metodologjisë, mbi bazën e të ardhurave të pritshme për 2025, janë zbatuar:

- Efektet nga treguesit e rritjes ekonomike, me rreth 5 miliardë lekë;
- Efektet e politikave të mëparëshme tatimore, me rreth 1.75 miliardë lekë;
- Efektet e politikës tatimore dhe buxhetore për vitin 2026, me rreth 11.82 miliardë lekë;
- Efektet e ligjit të faljes për vitin 2026, me rreth 0.54 miliardë lekë;
- Efektet nga zbatimi i masave të përcaktuara në SAA, për vitin 2026, në rreth 1,1 miliardë lekë

Lloji i taksës	2023	2024	E pritura 2025	Parashikim 2026	Parashikim 2027	Parashikim 2028	Diferenca 2026-2025	
							Vlera	Në %
Totali i TVSH-së neto	192,322	213,999	226,687	242,546	256,277	271,821	15,860	7.0%
Tatimi mbi fitimin	64,576	56,995	60,387	65,078	68,632	72,589	4,691	7.8%
Akciza	58,394	63,437	70,961	74,672	78,750	83,290	3,711	5.2%
Tatimi mbi të ardhurat personale	57,878	66,143	84,212	88,339	93,252	98,815	4,127	4.9%
Totali i Taksave Kombëtare	40,188	47,418	47,107	49,589	52,298	55,260	2,483	5.3%
Taksa Doganore	9,133	8,973	10,267	10,912	11,464	12,068	645	6.3%
Totali DPD+DPT	422,491	456,965	499,621	531,137	560,673	593,844	31,516	6.3%
Kontributet e sigurimeve shoqërore e shëndetësore	143,646	160,717	176,802	196,967	207,132	218,246	20,165	11.4%
Totali i DPD+DPT (Kontributet)	566,137	617,682	676,423	728,103	767,805	812,090	51,681	7.6%

Parashikimi Afatmesëm i Shpenzimeve

Për vitet 2027-2028, shpenzimet e përgjithshme buxhetore rezultojnë në ulje si përqindje e PBB-së në 31.3% të PBB-së në vitin 2027 dhe me një rritje të lehtë në 32.8% të PBB-së në vitin 2028.

Ky nivel shpenzimesh mbështet vazhdimisht objektivin kryesor të konsolidimit fiskal për uljen e borxhit publik dhe ruajtjen e parametrave të tjerë makroekonomikë në nivele të qëndrueshme, duke akomoduar njëkohësisht dhe efektet e reformës së pensioneve.

Shpenzimet e personelit ruajnë nivelin mesatar prej 4.9% të PBB-së gjatë viteve 2027-2028. Në vitin 2028, parashikohet një fond prej 8.9 miliardë lekësh për indeksimin e pagave të administratës publike bazuar në inflacionin mesatar, në masën 0.3% të PBB-së. Kjo politikë rrjedh nga detyrimet e Ligjit nr.35/2023 “Për kompetencat për përcaktimin e pagave, trajtimeve të tjera financiare dhe përfitimeve për punonjësit në institucionet e administratës publike, si dhe pagën minimale bazë në nivel kombëtar”, ku përcaktohet shprehimisht që “Këshilli i Ministrave është përgjegjës për përcaktimin e normës vjetore të indeksimit të pagave në administratën publike dhe indeksimi duhet të ndodhë jo më vonë se dy vjet nga indeksimi i fundit.”

Shpenzimet për interesa parashikohen të mbeten në nivel të qëndrueshëm prej 2.4% të PBB-së, bazuar në parashikimet e normave të interesit në tregun e brendshëm dhe të jashtëm gjatë viteve 2027 dhe 2028.

Shpenzimet operative dhe të mirëmbajtjes parashikohen të ulen në vitin 2027 në 2.8% të PBB-së krahasuar me 3.1% të PBB-së të planifikuara në vitin 2026. Kjo vjen si rezultat i heqjes së politikave one-off që pritet të zbatohen në vitin 2026 nga ky zë.

Shpenzimet për fondet sociale mbeten në nivele të qëndrueshme me një mesatare prej 10.3% të PBB-së për vitin 2027, ndërsa në vitin 2028 rriten me 0.5 pikë përqindje duke arritur në 10.8% të PBB-së. Kjo rritje lidhet me angazhimin e qeverisë për reformën e pensioneve dhe bazohet në llogaritjet e bëra nga Ministria e Ekonomisë dhe Inovacionit.

Shpenzimet për buxhetin vendor rezultojnë me një tendencë rritëse në vitet 2027-2028, respektivisht 3.5% të PBB-së në vitin 2027 dhe 3.7% të PBB-së në vitin 2028.

Shpenzimet për investime në vitin 2027 rezultojnë me një ulje në 6.3% të PBB-së krahasuar me 6.5% të PBB-së të planifikuara në vitin 2026, pjesërisht të lidhura me përfundimin e projekteve të investimeve sipas afateve të përcaktuara. Në vitin 2028, shpenzimet për investime parashikohen në 6.6% të PBB-së, duke akomoduar projekte të reja bazuar në prioritetet e qeverisë.

Në përfundim, për vitet 2027-2028, siç u shpjegua më sipër, prioritetet e qeverisë mbeten akomodimi i indeksimit të pagave të administratës publike, reforma e pensioneve dhe projektet e reja prioritare të investimeve.

Nevojat afatmesme për financim të qeverisë qendrore

Në periudhën afatmesme, nevojat për financim të qeverisë qendrore do të realizohen duke përdorur si huamarrjen e brendshme ashtu edhe atë të jashtme. Burimet e brendshme të huamarrjes do të vazhdojnë të jenë kontribuesi kryesor për të mbajtur nën kontroll riskun e kursit të këmbimit. Pavarësisht pritshmërive pozitive në aktivitetin e institucioneve jofinanciare, huamarrja e brendshme do të vazhdojë të mbështetet më së shumti në sektorin bankar. Instrumentet afatshkurtra do të synohen kryesisht në masën e nevojshme për rifinancimin e titujve afatshkurtër ekzistues, ndërkohë që instrumentet afatgjata do të përdoren për sigurimin e financimit të ri përveçse për rifinancimin e titujve afatgjatë që maturohen. Në çdo rast plani i huamarrjes do të drejtohet edhe nga interesi i investitorëve ndaj llojit të instrumenteve. Struktura e

Në periudhën afatmesme, burimet e jashtme të huamarrjes do të kontribuojnë në optimizimin e kostos së portofolit të borxhit, pasi një pjesë e konsiderueshme e kësaj huamarrjeje pritet të realizohet nëpërmjet kredive që do të merren nga kreditorët shumëpalësh dhe dypalësh, gjë që i ofron qeverisë kushte më të favorshme financiare sesa tregu. Huamarrja e jashtme nga burime dypalëshe dhe shumëpalëshe do të përdoret kryesisht për financimin e projekteve prioritare të qeverisë dhe reformave të ndërmarra nga qeveria. Gjithashtu, do të synohen burimet private të financimit nga tregjet ndërkombëtare të kapitalit, më së shumti për të menaxhuar risqet e rifinancimit në vitet e pikut të maturimeve, për të menaxhuar detyrimet e borxhit në valutë. Kjo do të mundësojë dhe mbajtjen e huamarrjes së brendshme brenda niveleve të pranueshme për të shmangur efektin Crowding Out, si dhe shmangien e presionit në normat e interesit që do të ndodhte në rastet e financimit në një nivel që do të ishte përtej kapaciteteve normale, të tregut të brendshëm.

Vlerësimet konfirmojnë se ekonomia e Shqipërisë ka përjetuar periudha alternative pozitive dhe negative të hendeqeve të prodhimit gjatë dy dekadave të fundit. Analizat tregojnë se prodhimi aktual ishte nën potencialin në vitin 2006, por u zhvendos në territor pozitiv në vitin 2007, duke u forcuar më tej në vitin 2008. Një hendek pozitiv i prodhimit vazhdoi gjatë gjithë vitit 2011, megjithëse u ngushtua gradualisht, e ndikuar nga rritja e ngadaltë në ndikimin e krizës financiare globale.

Ndërsa Shqipëria shmangu recesionin e rëndë që përjetuan shumë vende në vitin 2009, rritja ekonomike u dobësua ndjeshëm krahasuar me nivelet e para krizës dhe në raport me PBB potenciale. Deri në vitin 2012, rritja ekonomike arriti pikën e saj më të ulët, duke përkuar me një hendek negativ të prodhimit që vazhdoi për rreth katër vjet dhe arriti pikën më të ulët në vitin 2015. Hendeku u kthye lehtë pozitiv në vitin 2016 dhe u zgjerua ndjeshëm në vitet 2017 dhe 2018, duke mbetur pozitiv në vitin 2019 pavarësisht rritjes më të ngadaltë në tremujorin e fundit pas tërmetit të nëntorit. Pandemia COVID-19 në vitin 2020 shënoi një pikë kthese të mprehtë, duke çuar në një recesion prej rreth -3.3 përqind dhe duke e shtyrë hendekun e prodhimit në nivelin e tij më negativ në dekada, rreth -5.5 përqind të PBB-së potenciale.

Një tkurrje më e butë nga sa ishte parashikuar fillimisht, e kombinuar me një rimëkëmbje të fortë në vitin 2021 (rritje prej 8.9 përqind) dhe performancë të lartë në vitin 2022 (4.8 përqind), ndihmoi në mbylljen pothuajse tërësisht të hendekut deri në vitin 2021. Hendeku u zhvendos në territor pozitiv në vitin 2022 (0.4 përqind), i mbështetur nga një rritje e vullshme e turizmit që kompensi ndërprerjet globale të furnizimit, inflacionin e lartë dhe kushtet më të shtrënguara financiare. Në vitin 2023, pavarësisht shtrëngimit monetar dhe presioneve inflacioniste, rritja e nxitur nga turizmi prej 4.02 përqind e mbajti ekonominë në përputhje me rritjen potenciale prej 4.0 përqind. Në vitin 2024, rritja aktuale konfirmohet në 4.05 përqind, duke u përputhur me rritjen potenciale, dhe duke ruajtur një hendek të vogël pozitiv të prodhimit prej 0.4 përqind. Për vitin 2025, bazuar në të dhënat për tre tremujorët e parë dhe parashikimet aktuale, rritja pritet të mbetet afër potencialit në rreth 4 përqind, duke sugjeruar një hendek prodhimi praktikisht neutral (+0.2 përqind).

Sipas skenarit bazë makroekonomik dhe fiskal, rritja parashikohet të qëndrojë pranë potencialit, rreth 4.0 përqind në vit gjatë viteve 2026-2028. Ky harmonizim nënkupton një hendek prodhimi praktikisht neutral në afat të mesëm, duke treguar se ekonomia e Shqipërisë do të funksionojë afër kapacitetit të plotë, pa mbiprodhim apo nënshfrytëzim të konsiderueshëm.

Vlerësimi i elasticitetit dhe ndjeshmërisë së buxhetit ndaj hendekut të prodhimit

Pasi u hoqën faktorët që kanë pasur ndikime vetëm në një periudhë të caktuar, u vlerësuan elasticitetet e të ardhurave dhe të shpenzimeve edhe me metodën e disagregimit (sipas qasjes së OECD-së 2005) dhe me metodën agregate (sipas qasjes së FMN-së 2010). Elasticiteti i përgjithshëm nga secila metodë ishte 1.025, dhe 1.441.⁵

Të ardhurat totale u rregulluan për efektet e ciklit, duke aplikuar mbi to elasticitetin mesatar të përfutur nga të dyja qasjet, i cili është:

$$\varepsilon_{R,Y} = \text{mesatare}(1.025, 1.441) = 1.233$$

Në ndryshim me elasticitetin e vlerësuar të të ardhurave, elasticitetet e shpenzimeve nuk ishin të ndryshme nga niveli zero. Analiza e regresionit na prodhoi elasticitete të shpenzimeve me shenjë negative, sipas të dyja metodave, por asnjëra prej tyre nuk ishte statistikisht e rëndësishme, duke na treguar se koeficienti i elasticitetit është i barabartë me zero:

$$\varepsilon_{G,Y} = 0$$

Si rezultat, shpenzimet totale nuk u rregulluan për efekte ciklike. Aplikimi direkt i formulës së ndjeshmërisë

⁵ Për shkak të mungesës së të dhënave dhe serive relativisht të shkurtra, në rastin e metodës së disagregimit disa prej elasticiteteve/koefficienteve të vlerësuar nuk ishin të rëndësishëm në nivelet konvencionale dhe u vendosën disa supozime.

për bilancin e buxhetit ndaj hendekut të prodhimit (ose i ashtuquajtur elasticitet i pjesshëm) na dha vlerën e mëposhtme:

$$\sigma_B = r(\varepsilon_{R,Y} - 1) - g(\varepsilon_{G,Y} - 1) = 0.253(1.233 - 1) - 0.264(0 - 1) = 0.323$$

Ku $r = 0.253$ është norma mesatare e të ardhurave totale ndaj PBB-së (duke përjashtuar faktorët njëndikimësh) për 5 vitet e fundit (2020 – 2024), dhe $g = 0.264$ është norma mesatare e shpenzimeve primare ndaj PBB-së (duke përjashtuar faktorët njëndikimësh) për të njëjtën periudhë. Parametri i vlerësuar i ndjeshmërisë së buxhetit (σ_B) na thotë se për çdo pikë përqindje negative (pozitive) të hendekut të prodhimit, bilanci i përgjithshëm fiskal primar do të përkeqësohet (përmirësohet) me 0.323 pikë përqindjeje të PBB-së potenciale.

Llogaritja e bilancit fiskal të rregulluar ciklikisht dhe vlerësimi i ndikimit të pritshëm të politikës fiskale në ekonomi.

Bazuar te hendeku i vlerësuar i prodhimit (OG) dhe parametri i ndjeshmërisë së buxhetit (σ_B) komponenti ciklik i bilancit fiskal primar (CPB) në terma të PBB-së potenciale është llogaritur, si:

$$CBT_t = \sigma_B * OG_t$$

ku stabilizatorët automatikë (AS) janë përkufizuar si ndryshimi i CPB-së të dyja viteve rresht, pra:

$$AS_t = CPB_t - CPB_{t-1}$$

Bilanci primar i rregulluar ciklikisht (CAPB) llogaritet si diferencë mes bilancit primar fiskal aktual (PB) dhe komponentit të tij ciklik (CPB):

$$CAPB_t = PB_t - CPB_t$$

Bilanci i përgjithshëm i rregulluar ciklikisht (CAB) del pasi bilancit primar të rregulluar ciklikisht i hiqen shpenzimet për interesat (INT) te bilanci primar i rregulluar ciklikisht:

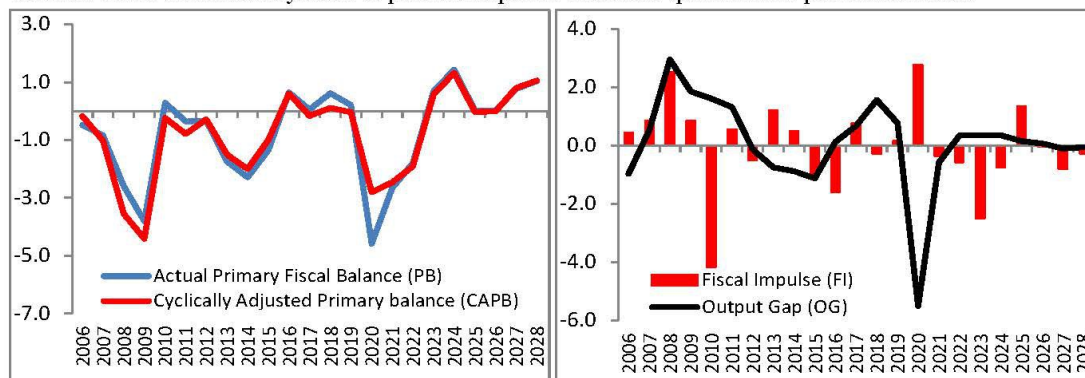
$$CAB_t = CAPB_t - INT_t$$

Impulsi fiskal (FI) në terma të PBB-së potenciale është ndryshimi i bilancit primar të rregulluar ciklikisht çdo vit, relativisht me vitin e kaluar:

$$FI_t = CAPB_{t-1} - CAPB_t$$

Për të vlerësuar qëndrimin e politikës fiskale, duke faktorizuar në drejtimin e impulsit fiskal (shtrëngim ose lehtësim) dhe hendekut të prodhimit (negativ ose pozitiv), ne kryejmë një vlerësim të drejtpërdrejtë nëse politika ka qenë prociklike, kundërciklike ose neutrale gjatë periudhave të caktuara. Analiza jonë shtrihet nga viti 2000 dhe përfshin horizontin kohor afatmesëm, duke u shtrirë në periudhën 2026-2028. Qëndrimi fiskal vlerësohet për intervale katërvjeçare, duke marrë parasysh boshllëqet kumulative të prodhimit dhe impulsat fiskale. Rezultatet e detajuara empirike janë paraqitur në grafikun dhe tabelat vijuese.

Grafiku 4.5.1: Metrikat kryesore të përdorura për të vlerësuar qëndrimin e politikës fiskale

Burimi: Ministria e Financave, (2025)

Tabelë 4.5.1 Qëndrimi i politikës fiskale

Year	Output Gap (OG)	Actual Overall Fiscal Balance (B)	Actual Primary Fiscal Balance (PB)	Cyclical Primary balance (CPB)	Cyclically Adjusted Primary balance (CAPB)	Interest Expenditures (INT)	Cyclically Adjusted Overall Balance (CAB)	Automatic Stabilizers (AS)	Fiscal Impulse (FI)	Fiscal stance relative to output gap, cumulative in 4-years intervals		
							OG			FI	Fiscal stance	
1999	0.7	-9.4	-1.7	0.2	-1.9	7.7	-9.6	-	-	-4	-4	Pro-cyclical, skewed toward fiscal consolidation
2000	0.2	-7.7	-2.0	0.1	-2.1	5.7	-7.8	-0.2	0.2			
2001	1.7	-6.9	-2.9	0.6	-3.4	4.1	-7.5	0.5	1.4			
2002	-0.1	-6.0	-2.1	0.0	-2.0	3.9	-5.9	-0.6	-1.4			
2003	-0.9	-4.8	-0.6	-0.3	-0.3	4.3	-4.6	-0.2	-1.7			
2004	-1.3	-5.0	-1.3	-0.4	-0.8	3.7	-4.6	-0.2	0.5			
2005	-1.7	-3.4	-0.3	-0.5	0.3	3.2	-2.9	-0.1	-1.1			
2006	-1.0	-3.3	-0.5	-0.3	-0.2	2.8	-3.0	0.2	0.5	4	5	Pro-cyclical, skewed toward fiscal expansion
2007	0.5	-3.4	-0.8	0.2	-1.0	2.5	-3.6	0.5	0.8			
2008	3.0	-5.4	-2.6	1.0	-3.6	2.8	-6.4	0.8	2.5			
2009	1.9	-6.9	-3.8	0.6	-4.4	3.1	-7.5	-0.4	0.9			
2010	1.6	-3.0	0.3	0.5	-0.2	3.3	-3.6	-0.1	-4.2	2	-3	Counter-cyclical
2011	1.3	-3.5	-0.4	0.4	-0.8	3.1	-3.9	-0.1	0.5			
2012	-0.1	-3.5	-0.3	0.0	-0.3	3.1	-3.4	-0.5	-0.5			
2013	-0.7	-5.0	-1.7	-0.2	-1.5	3.2	-4.7	-0.2	1.2			
2014	-0.9	-5.1	-2.3	-0.3	-2.0	2.9	-4.9	0.0	0.5	-1	-1	Pro-cyclical, skewed toward fiscal consolidation
2015	-1.1	-4.0	-1.4	-0.4	-1.0	2.7	-3.7	-0.1	-1.0			
2016	0.1	-1.8	0.6	0.0	0.6	2.4	-1.8	0.4	-1.6			
2017	0.7	-2.0	0.1	0.2	-0.2	2.0	-2.2	0.2	0.8			
2018	1.6	-1.6	0.6	0.5	0.1	2.2	-2.1	0.3	-0.3	-4	2	Counter-cyclical
2019	0.8	-1.9	0.2	0.2	0.0	2.1	-2.1	-0.3	0.2			
2020	-5.5	-6.7	-4.6	-1.8	-2.8	2.1	-4.9	-2.0	2.8			
2021	-0.6	-4.6	-2.7	-0.2	-2.5	1.9	-4.4	1.6	-0.3			
2022	0.3	-3.7	-1.8	0.1	-1.9	1.8	-3.8	0.3	-0.6	1	-2	Counter-cyclical
2023	0.4	-2.2	0.7	0.1	0.6	2.0	-1.4	0.0	-2.5			
2024	0.4	-2.5	1.4	0.1	1.3	2.2	-0.8	0.0	-0.7			
2025	0.2	-2.1	0.0	0.1	0.0	2.3	-2.4	-0.1	1.4			
2026	0.1	-2.1	0.0	0.0	0.0	2.3	-2.3	0.0	0.0			
2027	-0.1	-2.1	0.8	0.0	0.8	2.3	-1.5	-0.1	-0.8			
2028	-0.1		1.0	0.0	1.1	2.3	-1.3	0.0	-0.3			

Burimi: Ministria e Financave, (2025)

Tabelë 4.5.2 Politika fiskale në raport me ciklet ekonomike

Cumulative output gap v.s. Cumulative fiscal impulse -> Overall fiscal stance			
Fiscal stance	Unit	2000 - 2025	2026 - 2028
Cumulative output gap	p.p. of GDP	1	0
Cumulative fiscal impulse	p.p. of GDP	-2	-1
Overall fiscal stance		Counter-cyclical	Neutral

Burimi: Ministria e Financave, (2025)

Kolona e fundit e tabelës 4.5.1 jep një vlerësim cilësor të qëndrimit fiskal gjatë intervaleve katërvjeçare. Ky vlerësim merr parasysh boshllëqet kumulative të prodhimit dhe impulset fiskale të vlerësuara përkatëse për çdo periudhë. Bazuar në këto matje dhe lidhjen e tyre, del në përfundimin nëse qëndrimi i politikës fiskale gjatë çdo intervali katërvjeçar ishte “kundërciklik”, “neutral” apo “prociklik”. Në rastet kur qëndrimi fiskal identifikohet si “prociklik”, shtohet një kualifikim dytësor, që tregon nëse ky prociklikalitet anonte më shumë drejt “konsolidimit fiskal” apo “zgjerimit fiskal”.

Për shembull, gjatë viteve 2002-2005, si hendeku kumulativ i prodhimit ashtu edhe impulset fiskale ishin negative (të dyja në OG dhe FI në -4 p.p.), duke e kategorizuar qëndrimin e politikës fiskale si "prociklike". Për më tepër, duke qenë se impulset fiskale kumulative ishin tkurrëse (negative), ajo cilësohet më tej si “prociklike dhe e anuar drejt konsolidimit fiskal”.

Në të kundërt, gjatë viteve 2006-2009, të dy treguesit ishin pozitivë ($OG \approx +4$ pikë përqindjeje, $FI \approx +5$ pikë përqindjeje), duke nënkuptuar një "qëndrim prociklik të anuar drejt zgjerimit fiskal". Anasjelltas, intervalet 2010-2013, 2018-2021 dhe 2022-2025 shfaqin sjellje kundërciklike, siç dëshmohet nga shenjat e kundërta të hendeqeve kumulative të prodhimit dhe impulset kumulative fiskale përkatëse në secilën periudhë.

Duke zbatuar një metodologji vlerësimi konsistente, Tabela 4.5.2 ofron një vlerësim që përfshin të gjithë periudhën nga viti 2000 deri në vitin 2025, ku të gjitha vlerësimet bazohen në statistika aktuale ose pothuajse aktuale, duke përfshirë parashikimet për vitin 2025. Për këtë periudhë, hendeku kumulativ i prodhimit vlerësohet në +1 pikë përqindjeje të PBB-së potenciale, ndërsa impulsi kumulativ fiskal qëndron në -2 pikë përqindjeje të PBB-së, duke rezultuar në një qëndrim të përgjithshëm fiskal të vlerësuar si "kundërciklik". Duke parë përpara drejt horizontit afatmesëm (2026-2028), parashikimet tregojnë një hendek kumulativ të prodhimit prej rreth 0 pikë përqindjeje të PBB-së, dhe një impuls fiskal kumulativ prej afërsisht -1 pikë përqindjeje të PBB-së, duke çuar në një qëndrim fiskal neutral të pritur. Kjo sugjeron që politika fiskale as nuk do ta amplifikojë dhe as nuk do ta kompensojë ciklin ekonomik gjatë kësaj periudhe.

4.6 Ecuria e Borxhit të Qeverisjes Qendrore

Portofoli i borxhit është mundësuar të menaxhohet me sukses gjatë periudhës nëntëmujore janar-shtator 2025 në përputhje me objektivat makro-fiskalë, nevojat për financim të qeverisë dhe objektivat strategjikë afatmesëm të menaxhimit të borxhit.

Borxhi i Qeverisjes Qendrore

Në fund të muajit Shtator 2025, borxhi i qeverisjes qendrore u vlerësua në nivelin 1,400.8 miliardë Lekë ose 53.0% e PBB⁶. Në vitet në vijim, raporti i borxhit ndaj PBB-së do të vazhdojë të planifikohet më i ulët se niveli për vitin e kaluar, derisa niveli i borxhit të arrijë dhe të qëndrojë nën 45% të PBB-së, kjo në përputhje me parimin përkatës fiskal të përcaktuar në kuadrin ligjor.

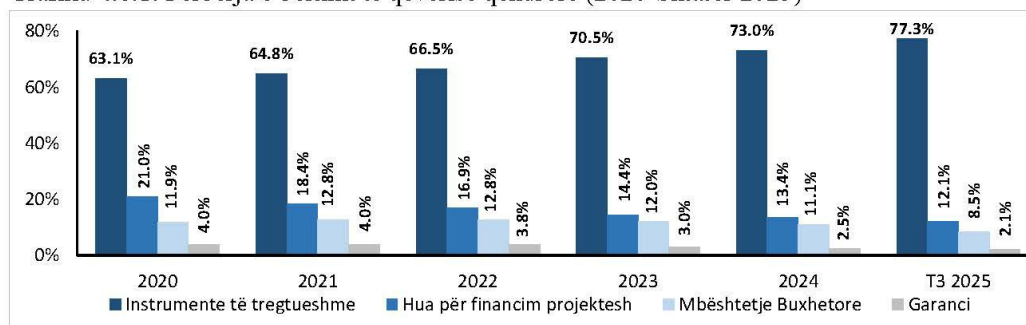
Tabela 4.6.1: Stoku total i borxhit të qeverisë qendrore 2019-Shtator 2025

	2020	2021	2022	2023	2024	Sep 2025
Stoku Total (I+II)	1,224,038.2	1,382,624.9	1,378,421.5	1,362,726.6	1,364,980.7	1,400,752.5
I. Stoku i Borxhit të Brendshëm	644,087.8	702,255.5	732,653.9	741,778.1	788,359.8	808,437.7
Shtetëror	630,791.1	678,880.9	712,779.4	725,398.7	774,197.3	799,892.5
Garanci	13,296.7	23,374.7	19,874.5	16,379.4	14,162.6	8,545.2
II. Stoku i Borxhit të Jashtëm	579,950.4	680,369.3	645,767.6	620,948.5	576,620.9	592,314.8
Shtetëror	544,434.4	648,847.9	613,421.2	595,990.8	557,198.2	570,790.9
Garanci	35,516.0	31,521.4	32,346.4	24,957.6	19,422.6	21,523.9
PBB	1,655,984.5	1,866,671.7	2,149,741.8	2,364,275.7	2,517,819.7	2,642,508.6
Stoku Total/PBB	73.9%	74.1%	64.1%	57.6%	54.2%	53.0%
Stoku I Bordit të Brendshëm/PBB	38.9%	37.6%	34.1%	31.4%	31.3%	30.6%
Stoku I Bordit të Jashtëm/PBB	35.0%	36.4%	30.0%	26.3%	22.9%	22.4%

Burimi: Ministria e Financave, 2025

Për sa i përket përbërjes së portofolit të borxhit të qeverisë qendrore sipas instrumenteve, më shumë se 70% e peshës vazhdon të mbahet nga instrumentet e tregtueshëm (bono thesari, obligacione dhe eurobond). Peshë e instrumenteve të tregtueshme vlerësohet të jetë në rritje nga viti në vit kryesisht për shkak të emetimeve më të shpeshta në tregjet ndërkombëtare, por edhe për shkak të rritjes së huamarrjes në tregun e brendshëm për arsye të nevojave të larta për financim gjatë viteve të fundit duke filluar nga viti 2020.

Grafiku 4.6.1: Përbërja e borxhit të qeverisë qendrore (2020-Shtator 2025)

Burimi:

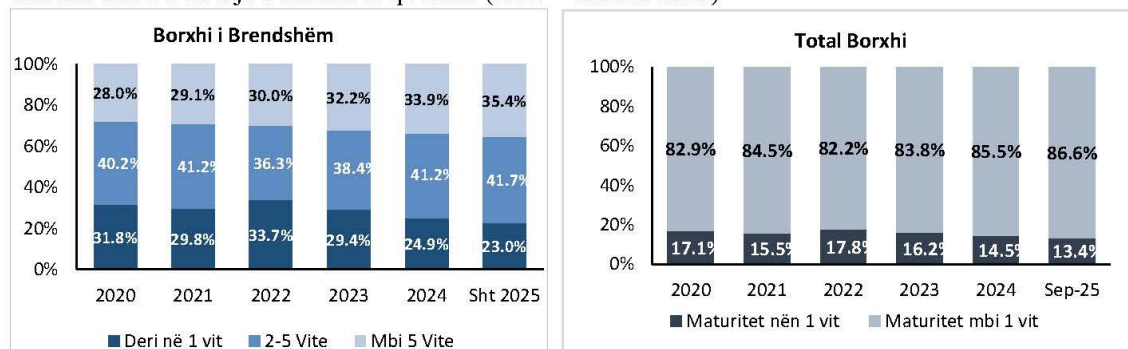
Ministria e Financave, 2025

Për sa i përket strukturës së maturimit, në portofolin e borxhit të brendshëm shtetëror, referuar të dhënave të nëntëmujorit të vitit 2025, peshën më të madhe e mbajnë titujt afatmesëm (2-5 vite) me 41.7% të peshës.

⁶ PBB referuar Draft Kuadrit Makroekonomik dhe Fiskal date 04.11.2025

Në përputhje me objektivin strategjik për rritjen e jetëgjatësisë së portofolit të borxhit të brendshëm, pesha e titujve me afat të gjatë maturimi (7vj, 10vj, 15vj, 20vj) ka pasur një rritje prej 1.5 pp, ndërkohë pesha e titujve afatshkurtër është ulur me 2.0 pp. Pesha e titujve me norma interesi të ndryshueshme është reduktuar edhe përgjatë këtij nëntëmujori, pasi edhe gjatë kësaj periudhe nuk ka patur emetime të titujve me norma interesi të ndryshueshme, në përputhje me objektivat për reduktimin e riskut të normave të interesit dhe shmangien e fragmentimit të kërkesës për titujt me maturitet të ngjashëm. Ndërkohë borxhi i jashtëm përbëhet kryesisht nga kredi afatgjata, si dhe instrumente afatgjata (eurobond 5, 7 dhe 10-vjeçare të emetuara në tregjet ndërkombëtare).

Grafiku 4.6.2: Përbërja e borxhit të qeverisë (2020 – Shtator 2025)

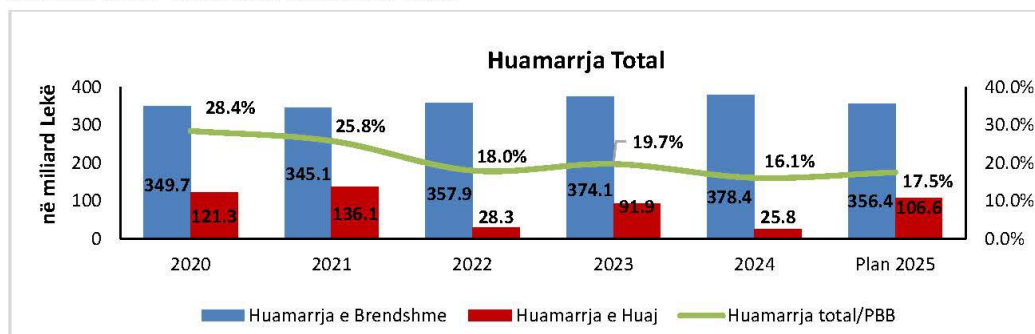
Burimi: Ministria e Financave, 2025

Nevojat për financim

Gjatë viteve të fundit, huamarrja është realizuar në përputhje me nevojat buxhetore dhe në përputhje me objektivat strategjikë për ruajtjen e stabilitetit të marrëdhënies ndërmjet raporteve të kostos dhe risqeve, krahas nevojave të rritura për financim.

Nëntëmujori i vitit 2025 ka qenë një periudhë pozitive përsa i përket sigurimit të financimit, si në tregun e brendshëm dhe në atë të huaj. Huamarrja gjatë periudhës Janar-Shtator 2025 u realizua në linjë me buxhetin e vitit 2025 si edhe në linjë me Planin e Huamarrjes së vitit 2025. Huamarrja në terma bruto u realizua në vlerën 365.8 miliardë Lekë, nga të cilat 78.7% (ose 288.0 miliardë Lekë) u financuan nëpërmjet burimeve të brendshme dhe 21.3% (ose 77.8 miliardë Lekë) nëpërmjet burimeve të huaja.

Grafiku 4.6.3: Financimi total 2020-2025

Burimi: Ministria e Financave, 2025

Gjatë nëntëmuorit të vitit 2025, Ministria e Financave ka emetuar në tregun e brendshëm tituj shtetërorë në vlerën 288.0 miliardë Lekë, nga të cilat 155.8 miliardë Lekë i përkasin titujve afatshkurtër dhe 132.2 miliardë Lekë titujve afatgjatë. Në përputhje me Strategjinë Afatmesme të Menaxhimit të Borxhit, gjatë nëntëmuorit të vitit 2025 është rritur frekuenca dhe vlera e emetimeve të instrumenteve afatgjata. Kërkesa për tituj shtetërorë ka qenë më e lartë se oferta e Qeverisë pothuajse në të gjitha ankandet e realizuara gjatë këtij nëntëmuori. Huamarrja neto në tregun e brendshëm në fund të nëntëmuorit të vitit 2025 rezultoi në nivel prej 26.5 miliardë Lekë, dhe u arrit plotësisht nëpërmjet instrumenteve afatgjata dhe u shoqërua me maturimin e letrave me vlerë afatshkurtra.

Tabela 4.6.2: Huamarrja e brendshme (Janar-Shtator 2025)

Huamarrja e Brendshme	Janar-Shtator 2025		
	Emetime (në miliardë Lekë)	Maturime (në miliardë Lekë)	Financimi Neto (në miliardë Lekë)
Instrumenta Afatshkurtër	155.8	165.2	-9.3
B. Thesari	155.8	165.2	-9.3
Instrumenta Afatgjatë	132.2	96.4	35.8
Obligacione 2V	37.6	37.2	0.5
Obligacione 3V	24.2	19.4	4.8
Obligacione 5V	30.1	20.6	9.5
Obligacione 7V	17.4	10.1	7.3
Obligacione 10V	10.5	9.1	1.4
Obligacione 15V	6.3	0.0	6.3
Obligacione 20V	6.0	0.0	6.0
Financimi i Brendshëm Total	288.0	261.5	26.5

Burimi: Ministria e Financave, 2025

Përsa i përket huamarrjes së huaj, gjatë nëntëmuorit të vitit 2025, huamarrja e huaj bruto u realizua në nivelin 77.8 miliardë Lekë. Peshën kryesore në huamarrjen e huaj gjatë këtij nëntëmuori e mban Eurobondi. Në shkurt 2025, Republika e Shqipërisë emetoi eurobondin e saj të shtatë, në vlerën 650 milionë euro, me maturim dhjetëvjeçar, me kupon 4.75%, yield 5.0% dhe me një ofertë përfundimtare (*final book*) prej mbi 2.5 miliardë euro.

Tabela 4.6.3: Huamarrja e jashtme

Huamarrja e Huaj Bruto	Janar-Shtator 2024		Janar-Shtator 2025	
	Në miliardë Lekë	në%	Në miliardë Lekë	në%
Hua për Projekte Financimi	8.6	59.9%	10.8	13.9%
Mbështetje Buxhetore	5.7	40.1%	3.9	5.0%
Eurobond	0.0	0.0%	63.1	81.1%
Disbursimet Total	14.3	100.0%	77.8	100.0%

Burimi: Ministria e Financave, 2025

Kostot dhe Risqet

Për sa i përket raporteve të kostos dhe riskut, Ministria e Financave në kuadër të mirëmenaxhimit të portofolit të borxhit ka vijuar përpjekjet në drejtim të reduktimit të ekspozimit ndaj risqeve duke mbajtur koston në nivelin më të ulët të mundshëm sipas kushteve aktuale të tregut. Strategjia Afatmesme e Menaxhimit të Borxhit synon të përmirësojë më tej strukturën e borxhit (kryesisht strukturën e portofolit të borxhit të brendshëm), në drejtim të uljes së ekspozimit ndaj risqeve, si dhe mbajtjes së kostos në nivelet më të ulëta të mundshme, bazuar në kushtet aktuale të tregut. Gjatë nëntëmuorit të vitit 2025, strukturat

pranë Ministrisë së Financave, përgjegjëse për menaxhimin e portofolit të borxhit, kanë vazhduar përpjekjet në kuadër të mirëmenaxhimit të portofolit të borxhit dhe shumica e indikatorëve të riskut kanë evoluuar në drejtim të objektivave strategjik. Përzgjedhja e titujve dhe orientimi i huamarrjes drejt titujve afatgjatë me norma interesi fikse, ka favorizuar evolucionin e indikatorëve të riskut drejt objektivave strategjik.

Jetëgjatësia e borxhit të brendshëm (ditët mesatare në maturim) janë rritur me 105 ditë, nga 923 ditë (2.56 vite) në fund të vitit 2024, në 1028 ditë (2.86 vite) në fund të muajit Shtator 2025. Peshë e borxhit që maturohet brenda një viti është rritur nga 39.02% në fund të vitit 2024, në 40.73% në Shtator 2025.

Për sa i përket riskut të normave të interesit, është rritur koha mesatare në rifiksim nga 2.58 vite në Dhjetor 2024, në 2.9 vite në muajin Shtator 2025, ndërkohë që është rritur peshë e instrumenteve që rifiksojnë normën e interesit nga 39.3% në fund të vitit 2024, në 40.7% në Shtator 2025.

Risku i kursit të këmbimit është mbajtur nën kontroll duke qëndruar nën tavanin e përcaktuar në strategji. Konkretisht, totali i stokut të borxhit në valutë ndaj stokut të borxhit total rezultoi 41.6% në fund të Shtator 2025.

Tabela 4.6.4: Treguesit e riskut të borxhit të brendshëm shtetëror

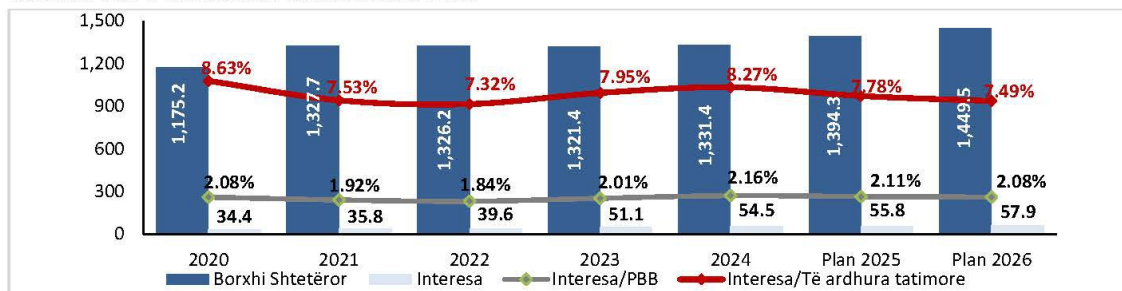
Risku		2021	2022	2023	2024	Sep-2025	Objektivi Afatmesëm 2026
Risku i Rifinancimit	Borxhi që maturohet brenda 1 viti	46.61%	47.92%	44.70%	39.02%	40.70%	Maks. 40%
	KMM	2.2	2.2	2.3	2.6	2.9	Min 2.5 Vite
Risku i Normave të Interesit	Borxhi që rifiksohet brenda 1 viti	48.00%	49.00%	45.39%	39.34%	40.70%	Maks. 43%
	ATR	2.2	2.2	2.3	2.6	2.9	Min 2.5 Vite
Risku i Kursit të Këmbimit	Borxhi në valutë/Totali	49.78%	46.85%	45.65%	41.90%	41.60%	Maks. 50%

Burimi: Ministria e Financave, 2025

Gjatë nëntëmujorit të vitit 2025, shpenzimet për interesa të borxhit përlllogariten në vlerën prej 46.0 miliardë Lekë, përkatësisht 32.1 miliardë Lekë për interesa të borxhit të brendshëm dhe 13.9 miliardë Lekë për interesa të borxhit të jashtëm. Ripagesat e borxhit të jashtëm për nëntëmujorin e vitit 2025 ishin 47.0 miliardë Lekë (pagesa për principalin). Krahasuar me nëntëmujorin e 2024, shpenzimet për interesa vlerësohen rreth 1.3 miliard lekë (ose 2.8%) më të larta. Rritja ka qenë në kategorinë e instrumenteve të tregut të brendshëm, si rezultat përqëndrimit të saj në kategorinë e instrumenteve afatgjata.

Megjithatë shpërndarja e shpenzimeve për interesa gjatë vitit varet edhe nga profili i maturimit të portofolit të borxhit. Rritja e shpenzimeve për interesa ka qenë brenda fondit të parashikuar në projektbuxhetin 2025. Gjithashtu, Yield-i mesatar i ponderuar për Borxhin e Brendshëm në fund të muajit Shtator 2025 rezultoi në nivelin 4.27% nga niveli 4.56% në fundin e vitit 2024 (ulje me 29 pikë përqindje). Në portofolin e borxhit të huaj, kosto mesatare për vitin 2025 parashikohet të rezultojë në vlerën 3.6% nga niveli 3.7% në fundin e vitit 2024, (ulje me 0.1 pikë përqindje).

Grafiku 4.6.4: Shërbimi i borxhit 2020-2027

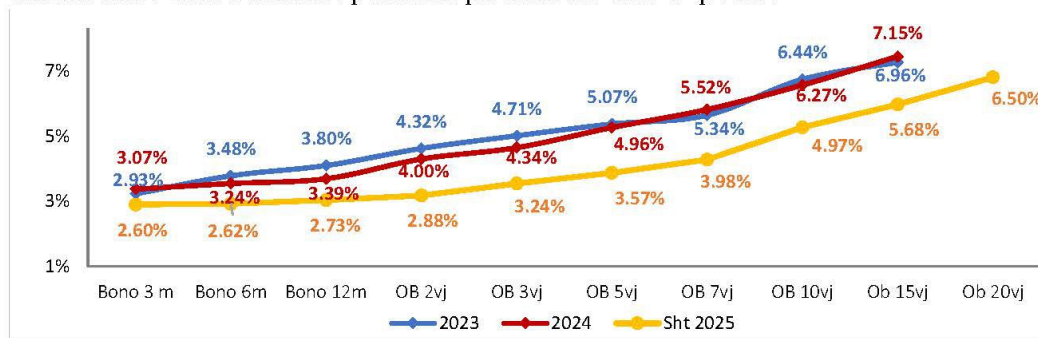

Burimi: Ministria e Financave, 2025

Zhvillimi i normave të interesit

Normat mesatare të ponderuara gjatë nëntëmuajorit të vitit 2025, përgjithësisht kanë shënuar ulje krahasuar me fundin e vitit 2024, duke ndjekur dhe politikën e Bankës së Shqipërisë e cila ka ulur normën bazë të interesit gjatë vitit 2025, duke ulur normën bazë të interesit në 2.50%, 25 p.p më pak se fundi i vitit 2024. Gjithashtu, ulja e normave të ponderuara të interesit reflekton edhe tepricën e likuiditetit dhe kërkesën e rritur nga investitorët për tituj qeveritarë.

Grafiku 4.6.5: Yield-i mesatar i ponderuar për letrat me vlerë të qeverisë

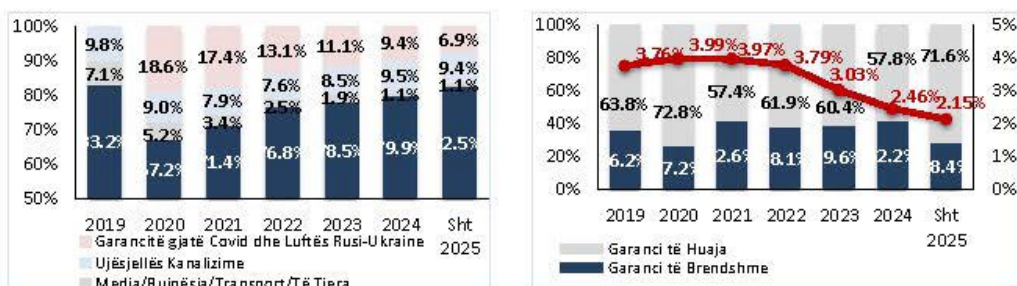

Burimi: Ministria e Financave, 2025

Detyrimet kontigjente

Në fund të muajit Shtator 2025, portofoli i borxhit të garantuar vlerësohet në 30.1 miliardë Lekë (1.1% e PBB) ose 2.1% e portofolit të borxhit të qeverisjes qendrore, duke shënuar një rënie me 3.5 miliardë Lekë krahasuar me fundin e vitit 2024. Garancitë në tregun e brendshëm zënë rreth 28.4% të stokut total të borxhit të garantuar ose 8.5 miliardë lekë, ndërsa garancitë e dhëna në favor të kreditorëve të huaj përfaqësojnë 71.6% të stokut të borxhit të garantuar ose 21.5 miliardë lekë.

Grafiku 4.6.6: Portofoli i borxhit të garantuar (2019–Shtator 2025)

Burimi: *Ministria e Financave (2025)*

Mbi 80% e totalit të garancive shtetërore i përkasin sektorit të energjisë, duke reflektuar politikat e qeverisë në drejtim të mbështetjes së sektorit të energjisë.

Në periudhën afatmesme, niveli i borxhit të garantuar është planifikuar të mbahet nën nivelin 5% të PBB-së. Për të reduktuar riskun që vjen nga detyrimet kontingjente që rrjedhin nga garancitë shtetërore, stoku i borxhit të garantuar përfshihet 100% në stokun e borxhit publik. Një rregull i tillë është përcaktuar në ligjin organik të buxhetit si një masë për të minimizuar rrezikun e aktiviteteve jashtë-buxhetore.

Për të kontrolluar/reduktuar riskun që vjen nga garancitë shtetërore dhe për të përfituar nga avantazhet e përdorimit të instrumentit të garancisë, kriteret e mëposhtme synohen të zbatohet për dhënien e garancive shtetërore në periudhën afatmesme:

- Garancitë qeveritare mund t'u lëshohen ndërmarrjeve shtetërore, të cilat kanë ndërmarrë një iniciativë reformuese me ndikim në forcimin e gjendjes së tyre financiare;
- Garancitë qeveritare mund të lëshohen për financimin e projekteve investuese;
- Garancitë qeveritare mund të lëshohen gjithashtu për të mbështetur masat që mund të merren në rast të një krize të sistemit financiar;
- Garancitë qeveritare mund të lëshohen për qëllimin e ristrukturimit të portofolit të garancive qeveritare duke zëvendësuar kreditë afatshkurtra përmes atyre afatgjata.

4.7 Analiza e ndjeshmërisë dhe krahasimi me programin e mëparshëm

Ndjeshmëria e projeksioneve buxhetore ndaj skenarëve dhe rreziqeve alternative

Ky seksion përshkruan në mënyrë sistematike pasojat e parashikuara në kuadrin fiskal, politikën e përgjithshme fiskale dhe rregullimet e mundshme buxhetore sipas secilit skenar alternativ, duke u përafruar me dy skenarët alternativë makroekonomikë të detajuar në seksionin 3.3.

Në rastin e skenarit makroekonomik “pesimist”, i cili supozon një rritje ekonomike dukshëm më të ulët për çdo vit krahasuar me skenarin “bazë”, do të ishte e arsyeshme dhe e përshtatshme për të supozuar efikasitet më të ulët të mbledhjes së taksave për një numër të komponentëve kryesorë të taksave. Ndërsa, efektiviteti më i lartë i mbledhjes së taksave mund të pritët nëse do të ndodhë skenari makroekonomik “optimist”. Prandaj, për të llogaritur ndryshimet e mundshme në performancën e mbledhjes së të ardhurave nën secilin skenar alternativ, si dhe për të llogaritur “një efekt të përgjithshëm neto” të stabilizuesve automatikë, në rastin e skenarit pesimist ne afektojmë “raportin e të ardhurave totale ndaj PBB-së “me një të tretën e goditjeve përkatëse (në p.p) të prezantuara në “rritjen reale” për çdo vit dhe në mënyrë asimetrike e afektojmë këtë variabël me një të dhjetën në rastin e skenarit “optimist”.

Ndërsa në secilin skenar alternativ mbajmë të njëjtin supozim të normave efektive të interesit si në skenarin bazë (të përcaktuara si shpenzime interesi në vitin "t", të pjesëtuar me stokun e borxhit në vitin "t-1"), ne llogaritim ndryshimet në nivelet e shpenzimeve të interesit, për shkak të huamarrjes më të lartë ose më të ulët sipas secilit skenar.

Kursi i supozuar nominal i këmbimit mbetet, gjithashtu, identik në të gjithë skenarët. Duhet të theksohet se materializuar në buxhetin e çdo viti ekziston, gjithashtu, një kontigjencë (ligjërish të detyrueshëm sipas përcaktimeve në LOB) me rreth 0.3 për qind të PBB-së që do të mbulonte çdo shpenzim më të lartë interesi, për shkak të ndonjë rritjeje në normat e interesit ose zhvlerësimit të kursit të këmbimit.

Pajtueshmëria me rregullat fiskale në LOB dhe, rrjedhimisht, politika fiskale e përgjithshme konsoliduese ruhet në çdo skenar makroekonomik. Sidoqoftë, objektivi sasior i deficitit fiskal vjetor ndryshon në secilin skenar, duke reflektuar kryesisht një përgjigje kundërciklike ndaj dinamikave të ndryshme të supozuara të ciklit ekonomik, sa herë që është e mundur në përputhje me rregullat fiskale. Më konkretisht, parashikohet një zbutje e objektivit të deficitit fiskal në rastin e skenarit "pesimist" dhe një konsolidim fiskal më i fortë në rastin e skenarit "optimist".

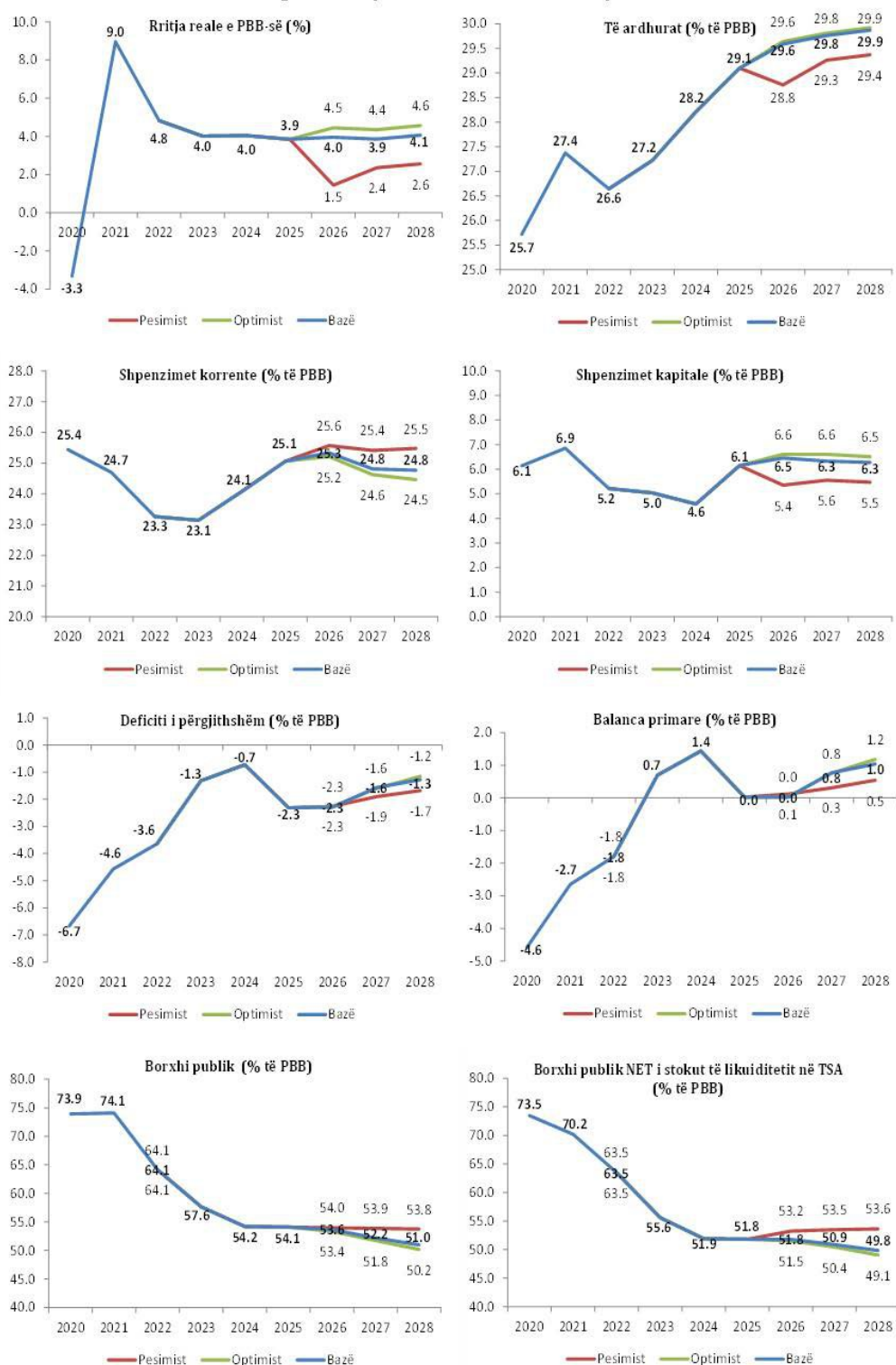
Në skenarin "pesimist", zbutja e politikës fiskale, krahasuar me skenarin "bazë", do të materializohet deri në masën që të gjithë parametrat kryesorë të financave publike (p.sh. raporti i borxhit ndaj PBB-së, bilanci primar dhe bilanci aktual) do të mbeten në të njëjtën kohë, në përputhje me të gjitha rregullat përkatëse fiskale të përcaktuara në ligjin organik të buxhetit. Rregullimet (masat) e nevojshme të shpenzimeve për të siguruar pajtueshmërinë me rregullat fiskale sipas skenarit "pesimist" kryhet në "shpenzimet e kapitalit me financim të brendshëm", si dhe në "shpenzimet operationale dhe të mirëmbajtjes".

Më konkretisht, ulja mesatare vjetore e shpenzimeve kapitale gjatë viteve 2026–2028, sipas skenarit "pesimist" kundrejt "bazës" është 33.5 miliardë lekë, ose 0.9 për qind e PBB-së mesatarisht për çdo vit. Nën skenarin "pesimist", niveli mesatar vjetor i totalit të shpenzimeve kapitale përgjatë periudhës 2026–2028 zvogëlohet në 5.5 për qind të PBB-së, nga 6.4 për qind e PBB-së së planifikuar në skenarin "bazë". Shpenzimet operationale dhe të mirëmbajtjes gjatë viteve 2026–28 zvogëlohen me një mesatare prej 11.7 miliardë lekësh në vit krahasuar me skenarin bazë, ose mesatarisht me 0.3 për qind të PBB-së në vit.

Në skenarin "optimist", shpenzimet kapitale rriten me një mesatare vjetore prej 8.3 miliardë (ose rreth 0.2 për qind të PBB-së) gjatë viteve 2026-2028 krahasuar me skenarin "bazën", ndërsa të gjithë zërat diskrecionalë të shpenzimeve (domethënë shpenzimet operative dhe të mirëmbajtjes) në terma nominalë supozohet të jenë identike si në skenarin "bazën". Pjesa tjetër e të ardhurave shtesë të gjeneruara reflektohen si një bilanc i përgjithshëm fiskal më i lartë (që rezulton në një deficit më të ulët) për çdo vit, krahasuar me skenarin "bazën", dhe për këtë arsye një trajektore më e pjerrët në rënie e borxhit publik.

Për të adresuar në mënyrë efektive të gjitha kërkesat e buxhetit dhe shërbimit të borxhit (domethënë, nevojat e financimit) gjatë horizontit kohor tre-vjeçar (duke përfshirë vitin 2028), tre zëra financimi, përkatësisht "huamarrja e brendshme neto", "ndryshimi i stokut të likuiditetit në TSA" dhe "stoku i likuiditetit në TSA", optimizohen njëkohësisht në secilin skenar alternativ, me një theks të veçantë në atë "pesimist". Ndërkohë, "huamarrja e jashtme neto", që përfshin huamarrjen tregtare dhe atë koncesionare, supozohet të jetë saktësisht e njëjtë me atë të skenarit "bazë". Grafikët dhe tabelat e mëposhtme paraqesin implikimet kryesore fiskale të skenarëve alternativë.

Grafik 4.7.1: Dinamika e treguesve kryesorë në skenarë të ndryshëm

Burimi: Ministria e Financave (2025)

Tabelë 4.7.1A: Të ardhurat dhe shpenzimet kryesore për secilin skenar (miliardë lekë)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
								Vler.	Para.	Para.	Para.
Të ardhurat totale											
Bazë	449.9	460.3	425.9	511.0	572.8	643.7	710.3	769.0	823.1	870.6	920.6
Pesimist									776.8	816.8	848.9
Optimist									828.4	880.4	935.5
Shpenzimet totale											
Baza nga e cila:	476.1	491.9	536.3	596.3	651.0	674.9	728.6	830.1	886.8	916.4	960.0
Shpenzimet korrente nga të cilat:	397.3	416.9	421.4	461.1	500.0	547.0	606.3	662.2	704.7	725.8	763.4
Operacionale & Mirëmbajtje	45.5	47.2	48.9	59.4	68.5	70.5	80.2	80.8	84.9	81.7	82.2
Interesat	36.5	35.1	34.4	35.8	39.6	47.6	54.5	61.7	64.2	68.2	71.3
Shpenzimet kapitale nga të cilat:	78.4	75.0	101.7	128.0	112.1	119.1	115.4	162.4	179.6	185.1	193.6
Financim i brëndshëm	52.2	51.5	60.6	72.8	64.6	89.1	89.7	118.3	127.6	119.1	121.8
Financim i jashtëm	26.2	23.5	24.5	25.7	18.7	13.8	17.4	39.1	47.0	64.5	71.8
Fondi i rindërtimit			16.6	29.5	28.9	16.2	8.3	5.0	5.0	1.5	0.0
Pesimist nga e cila:									837.8	869.9	897.4
Shpenzimet korrente nga të cilat:									690.7	709.3	736.3
Operacionale & Mirëmbajtje									70.9	71.7	71.2
Interesat									64.2	61.7	64.2
Shpenzimet kapitale nga të cilat:									144.6	155.1	158.1
Financim i brëndshëm									92.6	89.1	86.3
Financim i jashtëm									47.0	64.5	71.8
Fondi i rindërtimit									5.0	1.5	0.0
Optimist nga e cila:									891.8	927.8	971.5
Shpenzimet korrente nga të cilat:									704.7	727.2	764.9
Operacionale & Mirëmbajtje									84.9	81.7	82.2
Interesat									64.2	69.7	72.9
Shpenzimet kapitale nga të cilat:									184.6	195.1	203.6
Financim i brëndshëm									132.6	129.1	131.8
Financim i jashtëm									47.0	64.5	71.8
Fondi i rindërtimit									5.0	1.5	0.0

Burimi: Ministria e Financave (2025)

Tabelë 4.7.2A: Parametrat kryesorë fiskalë dhe zërat e financimit për secilin skenar (miliardë lekë)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
								Vler.	Para.	Para.	Para.
Deficiti i Përgjithshëm											
<i>Bazë</i>	-26.2	-31.5	-110.4	-85.3	-78.2	-31.2	-18.2	-61.1	-63.7	-45.8	-39.3
<i>Pesimist</i>									-61.0	-53.1	-48.5
<i>Optimist</i>									-63.4	-47.4	-36.0
Financimi i deficitit të përgjithshëm											
<i>Bazë nga e cila:</i>	26.2	31.5	110.4	85.3	78.2	31.2	18.2	61.1	63.7	45.8	39.3
Huamarrja e brëndshme neto	19.6	17.8	48.4	48.7	26.2	20.7	49.7	50.0	45.0	30.0	25.0
Ndryshimi i stokut të likuiditetit në	-30.5	16.6	14.7	-72.7	41.5	-41.0	-24.7	-1.8	8.4	13.0	3.6
Huamarrja neto e jashtme nga e cila	33.1	-9.4	60.9	104.0	-9.5	38.5	-15.4	12.9	10.3	2.8	10.7
Financimi i projekteve të shënj	21.2	20.5	17.2	14.6	11.1	9.7	13.0	23.5	28.3	40.7	45.4
Eurobond	62.5	0.0	80.3	78.5	0.0	61.7	0.0	63.9	0.0	49.2	59.0
Mbështetje buxhetore nga IFIs	0.9	1.6	23.8	42.5	17.1	19.2	12.4	18.7	17.7	9.8	0.0
Ripagesat	-51.7	-29.8	-61.7	-33.2	-38.4	-53.2	-40.5	-93.8	-36.7	-97.9	-94.7
Flukse të tjera	4.1	6.5	-13.7	5.3	20.1	13.1	8.6	0.0	0.0	0.0	0.0
<i>Pesimist nga e cila:</i>									61.0	53.1	48.5
Huamarrja e brëndshme neto									11.3	40.3	30.7
Ndryshimi i stokut të likuiditetit në TSA									39.4	10.0	7.1
Huamarrja neto e jashtme nga e cila:									10.3	2.8	10.7
Financimi i projekteve të shënjestrura									28.3	40.7	45.4
Eurobond									0.0	49.2	59.0
Mbështetje buxhetore nga IFIs									17.7	9.8	0.0
Ripagesat									-36.7	-97.9	-94.7
Flukse të tjera									0.0	0.0	0.0
<i>Optimist nga e cila:</i>									63.4	47.4	36.0
Huamarrja e brëndshme neto									44.6	31.6	21.6
Ndryshimi i stokut të likuiditetit në TSA									8.4	13.0	3.6
Huamarrja neto e jashtme nga e cila:									10.3	2.8	10.7
Financimi i projekteve të shënjestrura									28.3	40.7	45.4
Eurobond									0.0	49.2	59.0
Mbështetje buxhetore nga IFIs									17.7	9.8	0.0
Ripagesat									-36.7	-97.9	-94.7
Flukse të tjera									0.0	0.0	0.0
Balanca primare											
<i>Bazë</i>	10.3	3.6	-76.0	-49.5	-38.6	16.4	36.2	0.6	0.5	22.4	32.0
<i>Pesimist</i>									3.2	8.6	15.7
<i>Optimist</i>									0.9	22.3	36.9
Balanca korrente											
<i>Bazë</i>	52.2	43.4	-8.7	42.7	33.9	87.9	97.2	101.4	115.9	139.3	154.2
<i>Pesimist</i>									83.6	102.0	109.6
<i>Optimist</i>									121.3	147.7	167.6
Borxhi publik											
<i>Bazë</i>	1,107.3	1,112.6	1,224.5	1,382.9	1,378.6	1,362.8	1,365.0	1,429.5	1,492.2	1,527.2	1,571.5
<i>Pesimist</i>									1,458.4	1,503.8	1,553.7
<i>Optimist</i>									1,491.8	1,528.4	1,569.4
Stoku i likuiditetit në llogarinë unike të thesarit (TSA)											
<i>Bazë</i>	49.4	16.2	7.8	72.6	14.5	48.4	58.4	60.3	51.8	38.8	35.2
<i>Pesimist</i>									20.8	10.8	3.7
<i>Optimist</i>									51.8	38.8	35.2
Borxhi publik NET i stokut të likuiditetit në TSA											
<i>Bazë</i>	1,057.8	1,096.5	1,216.7	1,310.3	1,364.1	1,314.4	1,306.6	1,369.3	1,440.3	1,488.4	1,536.3
<i>Pesimist</i>									1,437.6	1,493.0	1,550.0
<i>Optimist</i>									1,440.0	1,489.6	1,534.1

Burimi: Ministria e Financave (2025)

Tabelë 4.7.1B: Të ardhurat dhe shpenzimet kryesore për secilin skenar (% e PBB-së)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
								Vler.	Para.	Para.	Para.
Të ardhurat totale											
<i>Bazë</i>	27.1	26.9	25.7	27.4	26.6	27.2	28.2	29.1	29.6	29.8	29.9
<i>Pesimist</i>									28.8	29.3	29.4
<i>Optimist</i>									29.6	29.8	29.9
Shpenzimet totale											
<i>Baza nga e cila:</i>	28.7	28.7	32.4	31.9	30.3	28.5	28.9	31.4	31.9	31.3	31.1
Shpenzimet korrente nga të cilat:	23.9	24.3	25.4	24.7	23.3	23.1	24.1	25.1	25.3	24.8	24.8
Operacionale & Mirëmbajtje	2.7	2.8	3.0	3.2	3.2	3.0	3.2	3.1	3.1	2.8	2.7
Interesat	2.2	2.1	2.1	1.9	1.8	2.0	2.2	2.3	2.3	2.3	2.3
Shpenzimet kapitale nga të cilat:	4.7	4.4	6.1	6.9	5.2	5.0	4.6	6.1	6.5	6.3	6.3
Financim i brëndshëm	3.1	3.0	3.7	3.9	3.0	3.8	3.6	4.5	4.6	4.1	4.0
Financim i jashtëm	1.6	1.4	1.5	1.4	0.9	0.6	0.7	1.5	1.7	2.2	2.3
Fondi i rindërtimit			1.0	1.6	1.3	0.7	0.3	0.2	0.2	0.1	0.0
<i>Pesimist nga e cila:</i>									31.0	31.2	31.1
Shpenzimet korrente nga të cilat:									25.6	25.4	25.5
Operacionale & Mirëmbajtje									2.6	2.6	2.5
Interesat									2.4	2.2	2.2
Shpenzimet kapitale nga të cilat:									5.4	5.6	5.5
Financim i brëndshëm									3.4	3.2	3.0
Financim i jashtëm									1.7	2.3	2.5
Fondi i rindërtimit									0.2	0.1	0.0
<i>Optimist nga e cila:</i>									31.9	31.4	31.1
Shpenzimet korrente nga të cilat:									25.2	24.6	24.5
Operacionale & Mirëmbajtje									3.0	2.8	2.6
Interesat									2.3	2.4	2.3
Shpenzimet kapitale nga të cilat:									6.6	6.6	6.5
Financim i brëndshëm									4.7	4.4	4.2
Financim i jashtëm									1.7	2.2	2.3
Fondi i rindërtimit									0.2	0.1	0.0

Burimi: Ministria e Financave (2025)

Tabelë 4.7.2B: Parametrat kryesorë fiskalë dhe zërat e financimit në secilin skenar (% PBB-së)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 Vler.	2026 Para.	2027 Para.	2028 Para.
Deficiti i Përgjithshëm											
<i>Bazë</i>	-1.6	-1.8	-6.7	-4.6	-3.6	-1.3	-0.7	-2.3	-2.3	-1.6	-1.3
<i>Pesimist</i>									-2.3	-1.9	-1.7
<i>Optimist</i>									-2.3	-1.6	-1.2
Financimi i deficitit të përgjithshëm											
<i>Bazë nga e cila:</i>	1.6	1.8	6.7	4.6	3.6	1.3	0.7	2.3	2.3	1.6	1.3
Huamarrja e brendshme neto	1.2	1.0	2.9	2.6	1.2	0.9	2.0	1.9	1.6	1.0	0.8
Ndryshimi i stokut të likuiditetit në	-1.8	1.0	0.9	-3.9	1.9	-1.7	-1.0	-0.1	0.3	0.4	0.1
Huamarrja neto e jashtme nga e cila:	2.0	-0.5	3.7	5.6	-0.4	1.6	-0.6	0.5	0.4	0.1	0.3
Financimi i projekteve të shën	1.3	1.2	1.0	0.8	0.5	0.4	0.5	0.9	1.0	1.4	1.5
Eurobond	3.8	0.0	4.8	4.2	0.0	2.6	0.0	2.4	0.0	1.7	1.9
Mbështetje buxhetore nga IFIs	0.1	0.1	1.4	2.3	0.8	0.8	0.5	0.7	0.6	0.3	0.0
Ripagesat	-3.1	-1.7	-3.7	-1.8	-1.8	-2.3	-1.6	-3.5	-1.3	-3.3	-3.1
Flukse të tjera	0.2	0.4	-0.8	0.3	0.9	0.6	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0
<i>Pesimist nga e cila:</i>									2.3	1.9	1.7
Huamarrja e brendshme neto									0.4	1.4	1.1
Ndryshimi i stokut të likuiditetit në TSA									1.5	0.4	0.2
Huamarrja neto e jashtme nga e cila:									0.4	0.1	0.4
Financimi i projekteve të shënjestruara									1.0	1.5	1.6
Eurobond									0.0	1.8	2.0
Mbështetje buxhetore nga IFIs									0.7	0.4	0.0
Ripagesat									-1.4	-3.5	-3.3
Flukse të tjera									0.0	0.0	0.0
<i>Optimist nga e cila:</i>									2.3	1.6	1.2
Huamarrja e brendshme neto									1.6	1.1	0.7
Ndryshimi i stokut të likuiditetit në TSA									0.3	0.4	0.1
Huamarrja neto e jashtme nga e cila:									0.4	0.1	0.3
Financimi i projekteve të shënjestruara									1.0	1.4	1.5
Eurobond									0.0	1.7	1.9
Mbështetje buxhetore nga IFIs									0.6	0.3	0.0
Ripagesat									-1.3	-3.3	-3.0
Flukse të tjera									0.0	0.0	0.0
Balanca primare											
<i>Bazë</i>	0.6	0.2	-4.6	-2.7	-1.8	0.7	1.4	0.0	0.0	0.8	1.0
<i>Pesimist</i>									0.1	0.3	0.5
<i>Optimist</i>									0.0	0.8	1.2
Balanca korrente											
<i>Bazë</i>	3.1	2.5	-0.5	2.3	1.6	3.7	3.9	3.8	4.2	4.8	5.0
<i>Pesimist</i>									3.1	3.7	3.8
<i>Optimist</i>									4.3	5.0	5.4
Borxhi publik											
<i>Bazë</i>	66.7	65.0	73.9	74.1	64.1	57.6	54.2	54.1	53.6	52.2	51.0
<i>Pesimist</i>									54.0	53.9	53.8
<i>Optimist</i>									53.4	51.8	50.2
Stoku i likuiditetit në llogarinë unike të thesarit (TSA)											
<i>Bazë</i>	3.0	0.9	0.5	3.9	0.7	2.0	2.3	2.3	1.9	1.3	1.1
<i>Pesimist</i>									0.8	0.4	0.1
<i>Optimist</i>									1.9	1.3	1.1
Borxhi publik NET i stokut të likuiditetit në TSA											
<i>Bazë</i>	63.7	64.0	73.5	70.2	63.5	55.6	51.9	51.8	51.8	50.9	49.8
<i>Pesimist</i>									53.2	53.5	53.6
<i>Optimist</i>									51.5	50.4	49.1

Burimi: Ministria e Financave (2025)

4.8 Cilësia e financave publike

Menaxhimi i financave publike në Shqipëri ka qënë në proces reformimi duke filluar nga viti 2014, me miratimin e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike (MFP) 2014-2020, ndjekur nga Strategjia e MFP 2019-2022. Përmirësimet e financave publike ndër vite dëshmojnë ecurinë e reformës gjatë këtyre viteve. Strategjia e rishikuar e MFP-së 2019-2022 ka adresuar një sërë sfidash që vendi ynë duhet të trajtojë në rrugën e tij drejt Bashkimit Evropian. Strategjia e MFP-së synon të mbështesë një ekonomi më të zhvilluar, me shërbime më të mira për qytetarët; synon rritjen e përgjegjshmërisë, efijencës dhe disiplinës fiskale në planifikimin dhe shpenzimin e fondeve publike. Shqipëria ka ndërmarrë një sërë reformash për

të mundësuar një buxhet më të balancuar dhe të qëndrueshëm me një raport të reduktuar të borxhit nëpërmjet kontrollit dhe menaxhimit më të fortë financiar, si dhe nëpërmjet proceseve të auditimit, ku zbatimi i buxhetit është i lidhur siç duhet me politikat e qeverisë.

Shqipëria ka zbatuar me sukses disa reforma të MFP-së gjatë dekadave të fundit. Strategjia e Reformës së MFP-së parashtron një axhendë reformash ambicioze për të gjithë qeverinë. Strategjia e MFP 2023-2030 është miratuar me VKM nr. 390, datë 12.06.2024 dhe është botuar në Fletoren Zyrtare⁷. Strategjia e miratuar është publikuar edhe në faqen zyrtare të MF-së⁸. Strategjia e re ka marrë në konsideratë zhvillimet dhe progresin që rezultoi nga zbatimi i strategjisë së MFP 2019-2022 dhe reformat përkatëse të kryera, si dhe gjetjet dhe rekomandimet e raporteve të vlerësimit në fushën e financave publike, si kombëtare ashtu edhe ndërkombëtare.

Reforma e menaxhimit të financave publike vazhdon të jetë një prioritet i Qeverisë Shqiptare, jo vetëm si një nga parakushtet për anëtarësimin në BE në kuadër të reformës së administratës publike (RAP), por synon edhe mbështetjen e një ekonomie më të zhvilluar me shërbime më të mira për qytetarët. Progresi i kënaqshëm në zbatimin e reformave për përmirësimin e menaxhimit të financave publike, duke përfshirë mobilizimin e të ardhurave të brendshme, si dhe relevanca dhe besueshmëria në vazhduemësinë e programit të reformës është një nga kushtet e përgjithshme për disbursimin e kësteve të mbështetjes buxhetore nën fondet IPA, si dhe për Agjendën e Reformave. Në këtë kuadër, Strategjia e Menaxhimit të Financave Publike 2023-2030 adreson disa sfida me të cilat po përballlet Shqipëria në rrugën e saj drejt BE-së. Për më tepër, progresi i MFP-së është pjesë e disa raporteve të monitorimit dhe vlerësimit, siç janë: Raporti i Grupit të Posaçëm të Reformës së Administratës Publike (GP RAP), Udhërrëfyesi RAP, Raporti i monitorimit SIGMA, Vlerësimi i PEFA-s dhe Raporti i Progresit të BE-së për Shqipërinë.

Raporti vjetor i progresit të MFP-së ofron një vlerësim të kriterëve të pranueshmërisë së MFP-së për Bashkimin Evropian (BE) për të ofruar Mbështetje Buxhetore për Shqipërinë, si dhe për Agjendën e Reformës. Kriteri i pranueshmërisë së MFP-së kërkon ekzistencën e një programi të besueshëm dhe të përshtatshëm për përmirësimin e menaxhimit të financave publike, si dhe progres të kënaqshëm në zbatimin e programit. Sipas nenit 12(3) të Rregullores (BE) 2024/1449 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit për krijimin e Facilitetit për Reforma dhe Rritje për Ballkanin Perëndimor, kushtet e përgjithshme për pagesat që duhet të përmbushen për çdo lirim fondesh në kuadër të Agjendës së Reformës janë stabiliteti makro-financiar, menaxhim i shëndoshë i financave publike, transparencë dhe mbikëqyrje e buxhetit.

Ministria e Financave ka hartuar raportin vjetor të monitorimit për vitin 2024 dhe raportin e monitorimit për gjashtëmuor e parë të vitit 2025. Draft raporti i monitorimit të MFP-së për vitin 2024 u diskutua në Komitetin Teknik të MFP-së më 20 qershor 2025 dhe u miratua nga Komiteti Drejtues i MFP-së më 11 nëntor 2025. Draft raporti gjashtëmuor i monitorimit të MFP për vitin 2025 u diskutua në Komitetin Teknik të MFP-së më 30 tetor 2025 dhe u miratua nga Komiteti Drejtues i MFP-së më 11 nëntor 2025.

Për të rritur efektivitetin e shpenzimeve buxhetore dhe për të krijuar një mjedis më produktiv për shpenzime në afat të mesëm dhe afatgjatë, vazhdimi i reformave të MFP-së është thelbësor.

4.9 Qeverisja fiskale dhe kornizat buxhetore

Në përputhje me SKZHIE 2022-2030, qëllimi i përgjithshëm është krijimi i një sistemi të menaxhimit të financave publike që garanton transparencë, llogaridhënie, disiplinë fiskale, efikasitet dhe barazi në përdorimin e burimeve publike për ofrimin e shërbimeve publike të përmirësuara dhe zhvillimit ekonomik

⁷ <https://qbz.gov.al/eli/fz/2024/105/d896de92-1aea-4d73-991e-7a99cfeb934f>

⁸ <https://financa.gov.al/en/menaxhimi-i-financave-publike/>

dhe që siguron një integrim të lehtë të Shqipërisë në Bashkimin Evropian. Strategjia shërben si një kuadër që do të udhëheqë zbatimin e të gjithë reformave të QSH për MFP-në deri në fund të vitit 2030.

Kjo strategji është e strukturuar në gjashtë shtylla, me disa komponentë në secilën shtyllë, si vijon:

- Shtylla 1 Programimi Makroekonomik dhe Monitorimi i Riskut: Sistemet për zhvillimin dhe monitorimin e një politike të shëndoshë fiskale të bazuar në rregulla fiskale, parashikime të avancuara makroekonomike dhe praktika solide të menaxhimit të riskut fiskal mirëmbahen dhe përmirësohen më tej. Krijohet Këshilli Fiskal
- Shtylla 2 Planifikimi i integruar strategjik dhe buxhetor, monitorimi dhe raportimi transparent: Ekziston një sistem i avancuar për planifikimin strategjik të integruar dhe planifikimin buxhetor afatmesëm në të gjitha nivelet e qeverisjes. Praktikrat për planifikimin e investimeve publike janë të profesionalizuara. Sigurohet monitorim dhe raportim transparent dhe pjesëmarrja e publikut në proceset buxhetore në përputhje me standardet përkatëse.
- Shtylla 3 Menaxhimi dhe mobilizimi i të ardhurave: Mobilizimi i të ardhurave vendase është rritur përmes zhvillimit dhe zbatimit të politikave të avancuara tatimore; sistemet për menaxhimin e taksave dhe doganave janë përmirësuar më tej dhe aty ku është e aplikueshme janë në përputhje me kërkesat ligjore të BE-së. Strategjia Afatmesme e të Ardhurave (SAA) zbatohet, përditësohet rregullisht dhe reformat tatimore menaxhohen në mënyrë adekuate.
- Shtylla 4 Kontabiliteti dhe Menaxhimi i Zbatimit të Buxhetit: Praktikrat e menaxhimit të zbatimit të buxhetit janë forcuar, duke përfshirë përmirësimin dhe rritjen e përdorimit të Sistemit Informativ Financiar Qeveritar (SIFQ), zbatimin e reformave të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit Publik, duke lehtësuar kalimin në kontabilitetin në bazë të drejtash dhe detyrimesh të konstatuara. Sistemet e prokurimit janë përmirësuar dhe në veçanti është siguruar pajtueshmëria me legjislacionin e prokurimit. Praktikrat e menaxhimit të borxhit dhe parasë janë përmirësuar më tej dhe sistemet e menaxhimit të aseteve janë përmirësuar.
- Shtylla 5 Kontrolli i Brendshëm Financiar Publik: Sistemet për Kontrollin e Brendshëm Financiar Publik janë përmirësuar më tej në përputhje me praktikrat e pranura nga BE-ja për menaxhim të shëndoshë financiar. Koncepti i llogaridhënies menaxheriale dhe delegimit të autoriteteve është forcuar dhe janë adresuar të gjitha mangësitë e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit në institucionet publike. Auditimet e brendshme me vlerë të shtuar zbatohen në të gjitha institucionet publike në përputhje me standardet në fuqi. Rastet e mashtrimit dhe parregullsisve trajtohen në mënyrë efektive nga inspektimi financiar publik dhe rrjeti i shërbimit të koordinimit kundër mashtrimit (AFCOS) zbaton strategjinë kundër mashtrimit. Janë krijuar sisteme adekuate të menaxhimit financiar për të absorbuar mbështetjen financiare të IPA-III dhe të ardhshme të BE-së.
- Shtylla 6 Mbikëqyrja e Jashtme: Funksioni i pavarur i Kontrollit të Lartë është profesionalizuar më tej në përputhje me parimet e ONISA-s dhe standardet ndërkombëtare të auditimit dhe funksioni mbështetës për parlamentin është forcuar për t'i mundësuar Komisionit Parlamentar për Ekonominë dhe Financat të zbatojë në mënyrë adekuate rolin e tij mbikëqyrës.

4.10 Qëndrueshmëria e financave publike

Zbatimi i reformës së MFP-së shërben si udhërrëfyes për Shqipërinë, për të ruajtur qëndrueshmërinë e financave publike. Strategjia sektoriale e MFP-së 2023-2030 dhe plani i veprimit për periudhën 2023-2026 paraqet një vizion të funksionit të MFP-së deri në vitin 2030 dhe një plan veprimi që identifikon një sërë masash dhe aktiviteteve shoqëruese dhe tregues të performancës për të vazhduar reformat në sistemet e

MFP-së deri në vitin 2026. Kjo strategji fokusohet në përmirësimin e sistemeve të MFP-së. Në përputhje me Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian (SKZHIE) 2022-2030, qëllimi i përgjithshëm i strategjisë është të krijojë një sistem të menaxhimit të financave publike që garanton transparencë, llogaridhënie, disiplinë fiskale, efikasitet dhe barazi në përdorimin e burimeve publike për ofrimin e shërbimeve publike të përmirësuara dhe zhvillimit ekonomik që të sigurojë një integrim të lehtë dhe të shpejtë të Shqipërisë në Bashkimin Evropian (BE).

“Udhërrëfyesi për Reformën në Administratën Publike 2023 – 2030” është një dokument që mbështet reformën në administratën publike, me një plan masash konkrete prioritare, për periudhën kohore 2023 – 2030. Qëllimi i hartimit të tij është adresimi i sfidave të identifikuara në kuadër të reformës së administratës publike, si dhe prioritizimi i masave në këtë drejtim, për të siguruar përmbushjen e standardeve dhe progresin në procesin e integritetit evropian. Ministria e Financave/Drejtoria e MFP ndjek dhe raporton pranë Departamentit të Administratës Publike statusin e realizimit të masave prioritare të përfshira në shtyllën e pestë “Menaxhimi i Financave Publike”.

Vlerësimi PEFA 2024 për Shqipërinë filloi në maj 2024. Vlerësimi mbuloi të dhënat për vitet fiskale 2021, 2022, 2023. Qëllimi i Vlerësimit PEFA 2024 është t'i ofrojë Qeverisë së Shqipërisë një diagnozë objektive të përditësuar të performancës së Menaxhimit të Financave Publike në nivel qendror bazuar në metodologjinë PEFA, bazuar në 31 tregues të performancës. Fushat e MFP-së që iu nënshtruan këtij vlerësimi ishin si më poshtë: (i) planifikimi dhe ekzekutimi i buxhetit; (ii) marrëdhëniet fiskale ndërqeveritare; (iii) informacioni mbi performancën për ofrimin e shërbimeve, (iv) qasja publike në informacionin fiskal; (v) menaxhimi i investimeve publike; (vi) monitorimi i aseteve publike; (vii) parashikimet makroekonomike; (viii) menaxhimi i borxhit, (ix) administrimi i të ardhurave; (x) parashikueshmëria e ndarjes së burimeve brenda vitit; (xi) pagesat e prapambetura të shpenzimeve; (xii) kontrollat e pagave dhe kontrollat e brendshme për shpenzimet jo-paga; (xiii) sistemi i prokurimit; auditimi i brendshëm dhe i jashtëm; integriteti i të dhënave financiare. Ky proces u menaxhua dhe mbikëqyr nga Qeveria e Shqipërisë, Delegacioni i BE-së, Fondi Monetar Ndërkombëtar, Banka Botërore, SECO dhe SIDA. Ministria e Financave në këtë proces luan rolin e koordinatorit dhe mbështetësit për ekipin e konsulentëve të pavarur të kontraktuar nga EUD. Eventi i lançimit për raportin përfundimtar të vlerësimit të PEFA-s 2024 për Shqipërinë u mbajt më 15 korrik 2025. Raporti i PEFA-s 2024 tregon përparim të konsiderueshëm, por gjithashtu thekson fushat që kërkojnë përmirësim. Disa nga pikat e forta janë zbatimi i qëndrueshëm i buxhetit me devijime të ulëta, procesi i rregullt i buxhetit, kontrolli i fortë i brendshëm financiar, administrimi i mirë i taksave, menaxhimi efektiv i borxhit dhe likuiditetit, si dhe objektivat e qarta për shërbimet publike me tregues të matshëm. Disa nga sfidat e nxjerra nga ky raport janë: përmirësimi i raportimit financiar, konsolidimi i raporteve financiare për ndërmarrjet shtetërore dhe PPP-të, zgjerimi i mbulimit të sistemeve të IT-së për të zvogëluar transaksionet jashtë thesarit, duke përfshirë asetet jo-financiare dhe forcimi i mbikëqyrjes parlamentare mbi raportet e auditimit, si dhe krijimi i një Këshilli Fiskal si një institucion i pavarur që analizon dhe vlerëson politikën fiskale të qeverisë dhe pajtueshmërinë me rregullat fiskale, kujdesin dhe besueshmërinë e parashikimeve makro-fiskale, etj. Raporti PEFA 2024 është publikuar në faqen zyrtare të PEFA⁹.

⁹ <https://www.pefa.org/node/5333>

5 KONSISTENCA E AGJENDËS SË REFORMAVE ME KUADRIN MAKRO-FISKAL

Agjenda e Reformave 2024-2027 (AR) përfaqëson një kuadër transformues politikash që shënon një moment të rëndësishëm në trajektoren e zhvillimit ekonomik të Shqipërisë. Ky program gjithëpërfshirës reformash është hartuar me kujdes për të përshpejtuar konvergencën ekonomike të Shqipërisë me BE-në, duke mbështetur njëkohësisht rrugëtimin e vendit drejt anëtarësimit në BE. Agjenda nuk përfaqëson thjesht një përmbledhje të reformave individuale, por një tërësi të integruar dhe reciprokisht përforcuese masash politikash që së bashku synojnë të forcojnë në mënyrë thelbësore themelet e ekonomisë shqiptare.

Ky seksion paraqet një analizë të thelluar të mënyrës se si reformat e përshkruara në AR përputhen dhe përforcojnë objektivat makroekonomikë dhe fiskalë të paraqitur në këtë Program të Reformave Ekonomike. Është e rëndësishme të theksohet që në fillim se skenari bazë makroekonomik aktual i paraqitur në këtë ERP ndjek një qasje të matur dhe nuk përfshin ende efektet e mundshme pozitive që priten nga zbatimi i kësaj agjende të re reformash të Planit të Rritjes. Kjo zgjedhje metodologjike pasqyron angazhimin për një planifikim realist, duke njohur njëkohësisht potencialin e konsiderueshëm pozitiv që mund të sjellë zbatimi i suksesshëm i reformave.

Reformat e përfshira në AR janë veçanërisht të rëndësishme pasi ato trajtojnë si sfidat e menjëhershme me të cilat përballlet ekonomia shqiptare, ashtu edhe kufizimet strukturore afatgjata që historikisht kanë kufizuar potencialin e rritjes. Duke trajtuar këto sfida në mënyrë të njëkohshme dhe gjithëpërfshirëse, agjenda synon të krijojë sinergji të fuqishme që mund të përshpejtojnë transformimin ekonomik përtej asaj që reformat individuale mund të arrinin të izoluara.

Kuadri bazë makroekonomik aktual i paraqitur në Seksionin 3 parashikon një rritje mesatare vjetore të PBB-së reale prej 4.0% gjatë periudhës 2026-2028. Këto projeksione, të zhvilluara përmes një analize rigoroze dhe supozimeve të matura, reflektojnë kryesisht vazhdimësinë e tendencave ekzistuese dhe të reformave tashmë të nisura. Ato përfshijnë vlerësime standarde të faktorëve të brendshëm dhe të jashtëm, modelet e vendosura të investimeve dhe konsumit, si dhe efektet në vazhdim të politikave të zbatuara më parë.

Është e rëndësishme të theksohet se këto projeksione bazë janë formuluar qëllimisht me një qasje të matur që ende nuk merr parasysh potencialin shtesë të rritjes që mund të shfaqet përmes zbatimit të suksesshëm të Agjendës gjithëpërfshirëse të Reformave, të mbështetur nga Instrumenti i Reformave dhe Rritjes. Kjo zgjedhje metodologjike pasqyron disa konsiderata të rëndësishme. Së pari, ajo siguron besueshmërinë dhe qëndrueshmërinë e skenarit bazë duke u mbështetur kryesisht në marrëdhënie ekonomike të mirëkuptuara dhe tashmë të vëzhgueshme. Së dyti, ajo njeh kompleksitetin e brendshëm të reformave strukturore dhe kohën që zakonisht nevojitet që efektet e tyre të materializohen plotësisht. Së treti, ajo ofron një bazë të qëndrueshme për planifikimin e politikave, duke ruajtur njëkohësisht potencialin e lartë që mund të vijë nga zbatimi i suksesshëm i reformave.

Kjo qasje e matur ndaj projeksioneve bazë nuk duhet të interpretohet si një nënvlerësim i potencialit transformues të Agjendës së Reformave. Përkundrazi, ajo pasqyron një angazhim për planifikim realist, duke njohur njëkohësisht se zbatimi i suksesshëm i këtyre reformave gjithëpërfshirëse mund të përmirësojë ndjeshëm trajektoren e rritjes së Shqipërisë përtej skenarit bazë. Potenciali i reformave për të përshpejtuar rritjen buron nga aftësia e tyre për të adresuar kufizimet themelore në ekonomi, për të krijuar mundësi të reja për zhvillimin e sektorit privat dhe për të forcuar bazat institucionale për zhvillim të qëndrueshëm ekonomik.

Koha dhe sekuencimi i ndikimit të reformave është veçanërisht i rëndësishëm për t'u marrë në konsideratë. Ndërsa disa reforma mund të sjellin përfitime relativisht të shpejta përmes rritjes së efikasitetit ose përmirësimit të funksionimit të tregut, të tjerat ka të ngjarë të gjenerojnë ndikimin e tyre të plotë në një periudhë më të gjatë kohore, pasi përfshijnë ndryshime më thelbësore në strukturat ekonomike dhe kuadrin institucional. Kjo ndryshueshmëri në kohën e ndikimit përforcon qasjen e matur për të mos përfshirë plotësisht përfitimet potenciale të reformave në projeksionet bazë, duke ruajtur njëkohësisht fokusin në zbatimin e tyre të suksesshëm.

Lidhjet me Kuadrin Makroekonomik

Agjenda e Reformave përfshin një grup ambicioz dhe të strukturuar me kujdes reformash përgjatë pesë fushave të ndërlidhura të politikave, të cilat pritet të rrisin potencialin e rritjes së Shqipërisë përmes shumë kanaleve që përforcojnë njëra-tjetrën. Këto fusha politikash - klima e biznesit, zhvillimi i kapitalit njerëzor, transformimi dixhital, tranzicioni energjetik dhe sundimi i ligjit - janë përzgjedhur dhe hartuar bazuar në një analizë të kujdesshme të nevojave dhe mundësive të zhvillimit të Shqipërisë, si dhe në përvojat e suksesshme të reformave nga ekonomi të tjera evropiane. Ndërlidhjet midis këtyre fushave të politikave janë veçanërisht të rëndësishme për t'u theksuar. Përmirësimet në një fushë janë hartuar për të katalizuar dhe përforcuar progresin në fushat e tjera, duke krijuar cikle virtuale të zhvillimit ekonomik. Për shembull, nismat e transformimit dixhital mbështesin si përmirësimet e klimës së biznesit ashtu edhe zhvillimin e kapitalit njerëzor, ndërkohë që forcimi i sundimit të ligjit mbështet të gjitha fushat e tjera të reformës duke siguruar bazën institucionale për suksesin e tyre.

Analiza në vijim shqyrton në detaje se si secila fushë e reformës lidhet dhe mbështet kuadrin makroekonomik, duke vënë në dukje se ndikimi i tyre i plotë ka të ngjarë të shtrihet përtej projeksioneve aktuale bazë. Kjo analizë i kushton vëmendje të veçantë si efekteve të drejtpërdrejta të reformave, ashtu edhe ndikimeve të tyre të tërthorta përmes ndryshimeve në sjellje, përgjigjeve të tregut dhe zhvillimit institucional. Kuptimi i këtyre ndërlidhjeve komplekse është thelbësor për të vlerësuar potencialin transformues të Agjendës së Reformave. Aty ku ishte e mundur, në bazë të të dhënave të disponueshme, u vlerësua edhe ndikimi i pritur ekonomik i reformave kryesore dhe rezultatet për reformat specifike janë raportuar më sesioneve përkatëse. Qasja u bazua në gjykimin e ekspertëve duke përdorur informacion mbi objektivat dhe planet e zbatimit të reformave, të dhënat e mbledhura nga burimet statistikore dhe administrative, dhe rezultatet e studimeve ndërkombëtare relevante dhe të krahaseshme mbi ndikimin e reformës.

Impakti vlerësohet të ndikojë pozitivisht në rritjen ekonomike, në kushtet e realizimit të plotë dhe në kohë të të gjitha masave të reformave. Ndikimi i vlerësuar konsideron efektin e plotë potencial të reformave, duke përmblledhur fitimet kumulative në produktivitet, punësim dhe formimin e kapitalit në momentin e plotësimit të të gjithë reformave. Ky skenar pasqyron një përhapje gjithëpërfshirëse të efekteve të reformës nëpër kanalet ekonomike, nëse masat institucionale, tregu i punës masat e lidhura me investimet arrijnë objektivat e tyre të synuara. Në këto kushte, skenari i reformës tregon potencialin maksimal të rritjes që mund të arrihet në periudhën afatmesme, duke mbetur në përputhje me stabilitetin makroekonomik dhe qëndrueshmërinë fiskale afatgjatë.

Tabela 5A.1: Vlerësimi i Impaktit të Reformave në rritjen e PBB-së (2026–2028)

Reforma / Masat	Supozimet	Impakti në PBB potenciale	Impakti vjetor mesatar në rritjen e PBB-së (2026–2028)
Reformat e punësimit	Rritje në punësimin total me 1.3%	≈ +0.85%	≈ +0.28 p.p.
Reformat në efikasitetin e drejtësisë	PTF ¹⁰ rritje prej 0.9%	≈ +0.8%	≈ +0.27 p.p.
Investimet në energji (të rinovueshmet & efikasiteti)	914.1 Euro mln në energjinë e rinovueshme; 117.8 EUR mln në efikasitetin e energjisë	Ndikim pozitiv i moderuar nëpërmjet akumulimit të kapitalit dhe efikasitetit	≈ +0.1–0.15 p.p.

¹⁰ Produktiviteti total i faktorëve

Përmirësimi i performancës së eksporteve	+1 p.p. në raportin e eksporteve ndaj PBB në vit, për dy vitet në vazhdim	Efekt pozitiv përmes kërkesës së jashtme	≈ +0.1–0.2 p.p.
Rritja e synuar e IHD-ve	+5% e aplikuar në 40% të totalit të flukseve të IHD-ve	Efekte pozitive të kufizuara në investime dhe produktivitet	≈ +0.05–0.1 p.p.
Paketa totale e reformave	Kombinimi i efekteve të të gjithë reformave	≈ +1.65%	≈ +0.8–1.0 p.p.

Paketa e reformave që mbështet skenarin alternativ të reformës përfshin investime të konsiderueshme në prodhimin e energjisë së rinovueshme që arrijnë në afërsisht 914.1 milionë euro, investime shtesë prej 117.8 milionë euro në efikasitetin e energjisë, një përmirësim kumulativ në performancën e eksporteve, ekuivalent me një rritje prej një pike përqindjeje të PBB-së në vit gjatë dy viteve radhazi, dhe një rritje të synuar të flukseve të investimeve të huaja direkte prej 5 përqind të aplikuar në 40 përqind të totalit të IHD-ve. Paralelisht, reformat e tregut të punës supozohet se do të rrisin punësimin total me 1.3 përqind në krahasim me nivelin bazë, ndërsa reformat që synojnë përmirësimin e efikasitetit gjyqësor në të gjitha nivelet pritet të forcojnë mjedisin institucional dhe të kontribuojnë në një rritje shtesë prej 0.9 përqind të produktivitetit total të faktorëve, të cilin modeli e harton në një rritje prej afërsisht 0.8 përqind të PBB-së potenciale.

Në modeline e Programimit Financiar të Ministrisë së Financave, reforma e punësimit përkthehet në një rritje të prodhimit potencial prej rreth 0.85 përqind përmes kanalit të inputeve të punës, ndërsa reforma e efikasitetit gjyqësor gjeneron një zgjerim të konsiderueshëm të prodhimit potencial të nxitur nga produktiviteti. Të marra së bashku, këto reforma strukturore rrisin nivelin e PBB-së potenciale me afërsisht 1.65 përqind në krahasim me nivelin bazë. Në zbatimin gradual gjatë periudhës 2026–2028, kjo korrespondon me një rritje mesatare prej rreth 0.55 pikë përqindjeje në rritjen vjetore të PBB-së.

Masat e tjera të reformave, si investimet në lidhje me energjinë, performanca e përmirësuar e eksportit dhe rritja e flukseve të investimeve të huaja direkte, ofrojnë mbështetje shtesë për aktivitetin ekonomik përmes akumulimit më të lartë të kapitalit, kostove më të ulëta të prodhimit, kërkesës së jashtme më të fortë dhe ndikimeve të kufizuara por pozitive në produktivitet, megjithëse me efekte më graduale për shkak të vonesave në zbatim dhe përmbajtjes së importit.

Në total, paketa e plotë e reformave vlerësohet se do të sjellë një rritje në PBB-në reale afatmesme me rreth 0.8–1.0 pikë përqindjeje në vit mbi nivelin bazë, duke nënkuptuar një normë rritjeje sipas skenarit të reformave prej afërsisht 4.7–4.9 përqind gjatë periudhës 2026–2028, nën supozimin e zbatimit të plotë dhe në kohë, duke ruajtur njëkohësisht stabilitetin makroekonomik dhe duke shmangur paragjykimet optimiste në parashikime.

Reformat e Klimës së Biznesit dhe Rritja Ekonomike

Shtylla e reformave të klimës së biznesit në Agjendën e Reformave synon të transformojë në mënyrë thelbësore mjedisin për zhvillimin e sektorit privat në Shqipëri përmes një serie të ndërlidhur dhe të sekuencuar me kujdes reformash. Kjo qasje gjithëpërfshirëse njeh se përmirësimet e qëndrueshme në mjedisin e biznesit kërkojnë ndryshime të koordinuara në dimensionet e shumëfishta të marrëdhënies biznes-qeveri, kuadrit rregullator dhe institucioneve të tregut.

Në thelbin e saj, kjo shtyllë fokusohet në modernizimin e marrëdhënies midis bizneseve dhe qeverisë, reduktimin e barrierave administrative dhe krijimin e kushteve të favorshme për rritjen e investimeve dhe produktivitetit. Reformat në këtë fushë janë hartuar për të adresuar si kufizimet operacionale të menjëhershme me të cilat përballen bizneset, ashtu edhe çështjet më të thella strukturore që historikisht kanë kufizuar zhvillimin e sektorit privat në Shqipëri.

Një element qendror i këtyre reformave është zbatimi i Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave, e cila përfaqëson një rikonceptim themelor të administrimit tatimor në Shqipëri. Kjo strategji shkon shumë përtej qasjeve tradicionale të mbledhjes së të ardhurave, duke përfshirë një transformim gjithëpërfshirës të mënyrës së ndërveprimit të autoriteteve tatimore me bizneset dhe individët. Strategjia thekson dixhitalizimin e shërbimeve tatimore, thjeshtëzimin e proceseve dhe përmirësimin e shërbimeve ndaj tatimpaguesve, të plotësuara këto me përmirësimin e menaxhimit të riskut dhe kapaciteteve zbatuese.

Modernizimi i administratës tatimore sipas kësaj strategjie pritet të gjenerojë efekte të shumëfishta përfituese. Në periudhën afatshkurtër, procedurat e thjeshtuara dhe shërbimet e përmirësuara dixhitale duhet të reduktojnë kostot e përputhshmërisë për bizneset, duke favorizuar veçanërisht ndërmarrjet e vogla dhe të mesme që shpesh përballen me barriera administrative jo proporcionale. Me kalimin e kohës, kombinimi i shërbimeve më të mira dhe kapaciteteve të përmirësuara të zbatimit duhet të ndihmojë në luftën kundër informalitetit duke e bërë operimin formal më tërheqës se qëndrimi në sektorin informal. Ky efekt formalizimi është veçanërisht i rëndësishëm për zhvillimin ekonomik të Shqipërisë, pasi mund të ndihmojë në thyerjen e ciklit të produktivitetit dhe investimeve të kufizuara që shpesh karakterizojnë ekonominë me sektorë të mëdhenj informale.

Reformat që synojnë të sigurojnë transparencë dhe efikasitet të shërbimeve kadastrale përfaqësojnë një element tjetër thelbësor dhe me ndikim të gjerë për përmirësimin e mjedisit të biznesit. Këto reforma adresojnë një nga parakushtet themelore për zhvillimin e tregut - të drejtat e qarta dhe të sigurta të pronës. Përmirësimet në sistemet e regjistrimit të pronës shkojnë përtej modernizimit teknik për të përfshirë ndryshime themelore në mënyrën se si të drejtat e pronës dokumentohen, mbrohen dhe transferohen.

Rëndësia e reformave kadastrale shtrihet në dimensionet shumëfishta të aktivitetit ekonomik. Të drejtat e qarta të pronës dhe sistemet efiçente të regjistrimit reduktojnë kostot e transaksioneve në tregjet e pronave, duke mundësuar një shpërndarje më efiçente të burimeve të tokës dhe pasurive të paluajtshme. Ato ofrojnë bazën për përdorimin e pronës si kolateral, duke zgjeruar potencialisht aksesin në financim, veçanërisht për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme. Ndoshta më e rëndësishmja, ato krijojnë sigurinë e nevojshme për vendime investimi afatgjata, si vendase ashtu edhe të huaja.

Reformat në kuadrin e investimeve, veçanërisht ato që synojnë tërheqjen e investimeve të huaja direkte, përfaqësojnë një qasje të sofistikuar për pozicionimin e Shqipërisë si një destinacion më konkurrues për kapitalin ndërkombëtar. Këto reforma përfshijnë jo vetëm procedura të thjeshtuara dhe mbrojtje të përmirësuara të investitorëve, por edhe përmirësime themelore në promovimin e investimeve dhe shërbimet e kujdesit pas investimit. Reformat theksojnë se tërheqja e suksesshme e investimeve kërkon si heqjen e barrierave ndaj investimeve ashtu edhe lehtësimin proaktiv të mundësive të reja investimi. Këto masa synojnë të tërheqin më shumë IHD në sektorët produktivë (turizëm, prodhim dhe bujqësi). Gjatë 4 viteve të fundit, këta sektorë kontribuojnë në rreth 41.6% të IHD-ve, dhe ndikimi ekonomik llogaritet duke supozuar një rritje shtesë prej 5% të hyrjeve të IHD-ve në këta sektorë, duke ju shtuar parashikimeve bazë për vitet 2027 dhe 2028. Këto hyrje shtesë në IHD përdoren si një goditje e jashtme për skenarin bazë në kuadrin makroekonomik.

Reformat e promovimit të investimeve plotësohen nga përmirësime të sofistikuar në lehtësimin e tregtisë dhe logjistikë. Vendorsja e sistemeve e-freight dhe Sistemeve Inteligjente të Transportit përfaqëson një modernizim themelor të infrastrukturës së lidhur me tregtinë që shkon shumë përtej përmirësimeve tradicionale të infrastrukturës fizike. Këto zgjidhje dixhitale synojnë të transformojnë mënyrën se si mallrat lëvizin përmes kufijve dhe brenda vendit, duke sjellë nivele të reja efiçence dhe besueshmërie në operacionet logjistike.

Zbatimi i sistemeve e-freight do të revolucionarizojë dokumentacionin dhe procedurat doganore, duke reduktuar si barrën e kohës ashtu edhe atë të kostove për tregtarët. Ky transformim dixhital i procedurave tregtare do të përfitojë veçanërisht ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, të cilat shpesh nuk kanë burimet e mjaftueshme për të naviguar në sistemet komplekse të bazuara në letër. Prezantimi i Sistemeve Inteligjente të Transportit do të optimizojë flukset e trafikut dhe do të rrisë besueshmërinë e zinxhirit të furnizimit, duke krijuar efekte pozitive të shpërndarjes në të gjithë ekonominë. Një kombinim i masave të targetuara për promovimin e eksporteve dhe mbështetjes për ndërkombëtarizimin e ndërmarrjeve, reformat për lehtësimin e tregtisë do të rrisin ndjeshëm konkurrueshmërinë e eksporteve të Shqipërisë. Reformat

konditë të reja të biznesit dhe eksportit, si uljen e kostove tregtare nga njëra anë, ashtu edhe mbështetjen aktive të bizneseve në aksesin e tregjeve ndërkombëtare. Programi i promovimit të eksportit përfshin shërbime të sofistikuar të inteligjencës së tregut, mbështetje të synuar për eksportuesit potencialë dhe ndihmë në përmbushjen e standardeve dhe certifikimeve ndërkombëtare. Reforma e lidhur me promovimin e eksportit pritet të rrisë raportin total të eksportit ndaj PBB-së me 1 pikë përqindjeje. Ky shok i shtohet si një shok i jashtëm skenarit bazë makroekonomik për vitet 2027 dhe 2028.

Reformat e klimës së biznesit janë hartuar me kujdes për të krijuar si përfitime të menjëhershme në efikasitet, ashtu edhe përmirësime strukturore afatgjata në funksionimin e tregut. Efektet e menjëhershme do të vijnë përmes reduktimit të kostove të përputhshmërisë, procedurave administrative më të shpejta dhe shërbimeve qeveritare të përmirësuara. Ndikimet afatgjata do të shfaqen përmes rritjes së konkurrencës, përhapjes së njohurive dhe efekteve demonstruese ndërsa praktikatat më efikase dhe inovative të biznesit përhapen në ekonomi. Veçanërisht i rëndësishëm është potenciali i këtyre reformave për të krijuar cikle virtuale përmirësimi. Për shembull, mbrojtja më e mirë e të drejtave të pronësisë nxit investimet, të cilat rrisin kërkesën për shërbime qeveritare të përmirësuara, që nga ana tjetër mbështet investime të mëtejshme. Në mënyrë të ngjashme, lehtësimi i përmirësuar i tregtisë tërheq investime të orientuara drejt eksportit, të cilat krijojnë kërkesë për shërbime më të mira logjistike, që më pas mbështesin rritje të mëtejshme të eksportit.

Reformat gjithashtu njohin rëndësinë e integritetit ekonomik rajonal dhe mundësitë që paraqiten nga lidhjet më të ngushta me tregjet e BE-së. Harmonizimi i procedurave dhe standardeve me praktikatat e BE-së do të lehtësojë integrimin më të thellë në zinxhirët evropianë të vlerës, ndërsa lidhjet e përmirësuara logjistike do të forcojnë pozicionin e Shqipërisë si një qendër rajonale tregtie.

Zbatimi i këtyre reformave për mjedisin e biznesit do të koordinohet me kujdes për të maksimizuar efektivitetin e tyre dhe menaxhuar kostot e tranzicionit. Fokusi fillestar do të jetë në reformat themelore në fusha si të drejtat e pronësisë dhe shërbimet bazë të biznesit, të ndjekura nga reforma më komplekse në zona si nxitja e investimeve dhe lehtësimi i tregtisë. Ky sekuencim njeh nevojën për ndërtimin e kapaciteteve institucionale dhe gatishmërinë e tregut për reforma më të sofistikuar.

Zhvillimi i Kapitalit Njerëzor dhe Transformimi i Tregut të Punës

Shtylla e zhvillimit të kapitalit njerëzor e Agjendës së Reformës përfaqëson një qasje gjithëpërfshirëse dhe ambicioze për transformimin e bazës së kapitalit njerëzor të Shqipërisë. Ky transformim është vendimtar për zhvillimin afatgjatë ekonomik pasi adreson një nga përcaktuesit themelorë të rritjes së produktivitetit dhe konvergencës ekonomike me nivelet e BE-së. Reformat në këtë fushë janë projektuar me kujdes për të krijuar një sistem dinamik dhe reaktiv të zhvillimit të kapitalit njerëzor që mund t'u përshtatet nevojave ekonomike në zhvillim duke siguruar njëkohësisht qasje gjithëpërfshirëse në mundësi.

Gur themeli i kësaj shtylle është rishikimi gjithëpërfshirës i sistemit të Arsimit dhe Trajnimit Profesional (AFP). Kjo reformë shkon shumë përtej qasjeve tradicionale të modernizimit të AFP-së, duke përfaqësuar një rikonceptim themelor të mënyrës se si arsimi profesional mund t'u shërbejë qëllimeve të zhvillimit ekonomik dhe social. Krijimi i Komiteteve të Aftësive Sektoriale bashkon ofruesit e arsimit, punëdhënësit dhe politikëbërësit në një dialog të strukturuar mbi nevojat për aftësi dhe qasjet e trajnimit. Ky novacion institucional siguron që programet e trajnimit të mbeten të rëndësishme për nevojat e tregut duke ofruar njëkohësisht rrugë të qarta për zhvillimin profesional.

Theksi i reformës në trajnimin praktik dhe të nxënies bazuar në punë përfaqëson një ndryshim të rëndësishëm në metodologjinë arsimore. Duke integruar njohuritë teorike me përvojën praktike, sistemi i reformuar i AFP-së do të përgatitë më mirë nxënësit për mjediset reale të punës. Kjo qasje është veçanërisht e rëndësishme për sektorët në zhvillim ku njohuritë teorike duhet të plotësohen me përvojë praktike me teknologjitë dhe praktikatat aktuale të punës.

Krijimi i partneriteteve midis institucioneve arsimore dhe punëdhënësve të sektorit privat përfaqëson një risi tjetër thelbësore në reformën e AFP-së. Këto partneritete shkojnë përtej programeve tradicionale të praktikës për të përfshirë zhvillimin e kurrikulës, trajnimin e mësuesve dhe pajisjet e përbashkëta. Ky bashkëpunim i thellë siguron që programet e trajnimit të mbeten aktuale me nevojat e industrisë duke u ofruar njëkohësisht punëdhënësve mundësinë e kontributit të drejtpërdrejtë në zhvillimin e aftësive.

Në plotësim të reformave të AFP-së vjen përditësimi gjithëpërfshirës i kurrikulave të arsimit fillor dhe të mesëm. Kjo reformë kurrikulare njeh se aftësitë themelore janë vendimtare për përshtatjen afatgjatë në një ekonomi me ndryshime të shpejta. Kurrikulat e reja theksojnë mendimin kritik, zgjidhjen e problemeve dhe alfabetizimin digjital përveç lëndëve tradicionale akademike. Kjo qasje e balancuar synon zhvillimin e aftësive të menjëhershme të nevojshme për punën dhe kapacitetin e të nxënësve gjatë gjithë jetës.

Përfshirja e aftësive digjitale në të gjithë sistemin arsimor përfaqëson një aspekt veçanërisht me parashikim. Programi kombinon investimet në infrastrukturë për lidhjen e shkollave me laboratorë të mençur, trajnimin e mësuesve dhe përditësimet e kurrikulës. Kjo qasje gjithëpërfshirëse siguron që zhvillimi i aftësive digjitale të mbështetet nga infrastruktura përkatëse dhe të integrohet në objektiva të gjerë mësimor.

Zhvillimit profesional të mësuesve i kushtohet vëmendje e veçantë brenda paketës së reformës. Programi përfshin si trajnimin fillestar të mësuesve ashtu edhe zhvillimin e vazhdueshëm profesional, duke njohur se cilësia e mësuesve është vendimtare për rezultatet arsimore. Programet e trajnimit janë projektuar për t'u ndihmuar mësuesve të përfshijnë metodologji të reja mësimdhënieje, mjete digjitale dhe përmbajtje me rëndësi për industrinë.

Pritet që reforma për zhvillimin e kurrikulave, certifikimi i të nxënësve informal dhe joformal, si dhe afrimi i sistemit të AFP-së me nevojat e tregut të punës, do të rriste punësimin e të diplomuarve të AFP-së. Në mënyrë specifike, pritet që 50% e të diplomuarve të AFP-së të jenë në gjendje të gjejnë një punë brenda 6 muajve pas diplomimit. Kjo do të krijonte rreth 1,000 vende të reja pune gjatë zbatimit të Agjendës së Reformave dhe do të rriste punësimin për grupmoshën 15-29 vjeç me 0.5%. Përveç kësaj, certifikimi i programuar për aftësitë dixhitale mund të kontribuojë në krijimin e rreth 1,500 vendeve të punës me cilësi të lartë në sektorin e TIK-ut dhe shërbimeve dixhitale.

Reformat në politikën e punësimit dhe masat aktive të tregut të punës janë projektuar me kujdes për të plotësuar reformat arsimore. Këto masa ndjekin një qasje të diferencuar për t'u përballur me nevojat e grupeve të ndryshme, duke përfshirë të rinjtë që hyjnë në tregun e punës, personat e papunë afatgjatë që kërkojnë t'u kthehen punës dhe punëtorët e punësuar që kanë nevojë të përmirësojnë aftësitë e tyre. Forcimi i shërbimeve të punësimit përfshin si modernizimin teknologjik ashtu edhe modele të përmirësuara të ofrimit të shërbimeve. Platformat digjitale do të përmirësojnë përputhjen e vendeve të punës dhe vlerësimin e aftësive, ndërsa shërbimet e këshillimit personal do t'u ndihmojnë kërkuesve të punës të navigojnë nëpër tranzicionet profesionale. Vëmendje e veçantë i kushtohet mbështetjes së kalimit nga shkolla në punë për të rinjtë dhe lehtësimin të riintegrit të personave të papunë afatgjatë në tregun e punës. Pritet që kjo reformë, duke marrë parasysh shkallët e punësimit të ndjekura nga agjencia e punësimit, të krijojë një shtesë prej 13,852 vendesh pune më shumë (8,852 në vitin 2026 dhe 5,000 në vitin 2027).

Masat për ndërtimin e kapaciteteve të kërkimit dhe inovacionit përfaqësojnë një investim vendimtar në potencialin afatgjatë të inovacionit të Shqipërisë. Zbatimi i Strategjisë së Specializimit të Mençur siguron një kuadër për përqendrimin e investimeve në kërkim dhe inovacion në fushat ku Shqipëria ka avantazhe konkurruese ose potencial zhvillimi. Kjo qasje e synuar ndihmon në sigurimin e kontributit të investimeve në kërkim ndaj zhvillimit ekonomik dhe në ndërtimin e lidhjeve midis akademisë dhe industrisë. Zhvillimit të ekosistemit të inovacionit i kushtohet vëmendje e veçantë brenda paketës së reformës. Mbështetja për zyrat e transferimit të teknologjisë, qendrat e inovacionit dhe komercializimin e kërkimit ndihmon në mbylljen e hendekut midis kërkimit dhe aplikimit në treg. Këto risi institucionale janë thelbësore për shndërrimin e rezultateve të kërkimit në përfitime ekonomike. Paketa e reformës trajton gjithashtu qeverisjen e sistemit të kërkimit dhe inovacionit. Mekanizmat e përmirësuar të financimit, sistemet e përforcuara të sigurimit të cilësisë dhe koordinimi më i mirë midis aktorëve të ndryshëm në sistemin e inovacionit do të ndihmojnë në sigurimin e përdorimit më efektiv të burimeve dhe përshtatjes më të mirë me nevojat e zhvillimit ekonomik.

Me zbatimin e reformave të "Kërkim, zhvillim dhe inovacion", Shqipëria do të bëhej në të njëjtin nivel me vendet që aktualisht klasifikohen si inovatorë të moderuar në indikatorin e Inovacionit Europian. Arritja e këtij objektivi do të conte në një rritje të PBB-së me rreth 0.35 pikë përqindjeje dhe do të krijonte rreth 8,000 vende të reja pune në ndërmarrjet e vogla dhe të mesme inovative. Duke pasur parasysh që "Kërkim, zhvillim dhe inovacion", është një lloj specifik investimi, me multiplikator më të lartë, ai nuk përfshihet si

një goditje e jashtme në modelin makro, por bazohet në studime të literaturës që ofrojnë vlerësime rreth efektit të tij në rritjen e PBB-së.

Transformimi Digjital dhe Modernizimi Ekonomik

Shtylla e transformimit digjital e Agjendës së Reformës përfaqëson një transformim themelor dhe ndërsektorial që synon revolucionarizimin e mënyrës se si teknologjia integrohet në ekonominë dhe shoqërinë shqiptare. Kjo qasje gjithëpërfshirëse e transformimit digjital njihet se dixhitalizimi nuk ka të bëjë thjesht me zbatimin e teknologjive të reja, por me riformësimin rrënjësor të ndërveprimeve ekonomike dhe sociale për krijimin e mundësive të reja për rritje dhe zhvillim.

Zbatimi i rregullimit të Identitetit Digjital dhe sistemeve të portofolit elektronik qëndron si element themelor i këtij transformimi digjital. Kjo reformë shkon shumë përtej zbatimit të thjeshtë teknik për të vendosur një paradigmë të re të ndërveprimit digjital midis qytetarëve, bizneseve dhe qeverisë. Përputhja me rregulloren e BE-së eIDAS 2 siguron që kuadri i identitetit digjital të Shqipërisë do të jetë plotësisht i përputhshëm me standardet europiane, duke lehtësuar transaksionet dhe shërbimet digjitale ndërkufitare. Sistemi i identitetit digjital është projektuar me kujdes për të adresuar njëkohësisht objektiva të shumfishtë. Në nivel të menjëhershëm, ai do të sigurojë identitete digjitale të sigurta dhe universalisht të njohura që mund të përdoren në një game të gjerë shërbimesh. Në mënyrë më themelore, ai krijon infrastrukturën e besimit të nevojshme për ekonominë më të gjerë digjitale, duke mundësuar gjithçka nga shërbimet e qeverisë elektronike deri në inovacionet digjitale të sektorit privat. Integrimi me kuadrin e identitetit digjital të BE-së do t'i pozicionojë bizneset dhe qytetarët shqiptarë për të marrë pjesë plotësisht në tregun e vetëm digjital evropian. U kushtu vëmendje e veçantë sigurimit të përfshirjes dhe sigurisë së sistemit të identitetit digjital. Plani i zbatimit përfshin masa për të siguruar qasjen për të gjitha grupet e popullsisë, duke përfshirë ato në zonat rurale ose me alfabetizëm digjital të kufizuar.

Njëkohësisht, janë përfshirë masa të forta sigurie dhe mbrojtjeje të privatësisë për të ndërtuar dhe mbajtur besimin publik në sistem. Përditësimi i kuadrit të sigurisë kibernetike përfaqëson një dimension tjetër vendimtar të agjendës së transformimit digjital. Përputhja me Direktivën NIS2 shkon përtej pajtueshmërisë së thjeshtë rregullatore për të vendosur një qasje gjithëpërfshirëse ndaj rezistencës digjitale. Kjo përfshin jo vetëm masa teknike sigurie, por edhe ndërtimin e kapaciteteve institucionale dhe mekanizmat e bashkëpunimit ndërkufitar. Reformat e sigurisë kibernetike njohin se siguria digjitale është gjithnjë e më shumë parakusht për zhvillimin ekonomik në ekonominë moderne. Kuadri i adresuar jo vetëm nevojat aktuale të sigurisë, por edhe sfidat emergjente, me vëmendje të veçantë ndaj mbrojtjes së infrastrukturës kritike dhe sigurisë së zinxhirit të furnizimit. Krijimi i kërkesave sektoriale të sigurisë kibernetike dhe mekanizmave të raportimit të incidenteve do të ndihmojë në ndërtimin e qëndrueshmërisë sistematike në të gjithë ekonominë.

Përmirësimet në infrastrukturën digjitale kombinojnë elemente fizike dhe rregullatore për të krijuar bazën e një ekonomie moderne digjitale. Programi i zhvillimit të infrastrukturës broadband merr një qasje gjithëpërfshirëse për të siguruar lidhje me shpejtësi të lartë në të gjithë vendin. Kjo përfshin jo vetëm zonat urbane, por edhe masa të synuara për t'u përballur me hendekun digjital në rajonet rurale dhe të largëta. Kuadri rregullator për infrastrukturën digjitale është projektuar me kujdes për të inkurajuar investimet private duke siguruar njëkohësisht arritjen e objektivave të interesit publik. Kjo përfshin masa për të lehtësuar ndarjen e infrastrukturës, thjeshtuar proceset e lejeve dhe siguruar konkurrencë të drejtë në tregjet digjitale. Kuadri gjithashtu përfshin dispozita për trajtimin e dështimeve të tregut në zonat ku investimi privat mund të jetë i pamjaftueshëm.

Mbështetja për bizneset inovative në tranzicionin digjital përfaqëson një qasje sofistikuar për stimulimin e adoptimit digjital në të gjithë ekonominë. Programi përfshin masa në anën e ofertës për mbështetjen e zhvillimit teknologjik dhe iniciativa në anën e kërkesës për të inkurajuar adoptimin digjital nga bizneset tradicionale. Kjo qasje e balancuar njihet se transformimi i suksesshëm digjital kërkon si disponueshmërinë e zgjidhjeve digjitale, ashtu edhe kapacitetin për zbatimin e tyre efektiv.

Komponenti i zhvillimit të aftësive digjitale të programit merr një qasje gjatë gjithë ciklit të jetës, duke njohur se aftësitë digjitale duhet të përditësohen vazhdimisht gjatë karrierës. Kjo përfshin si programe të

alfabetizimit digjital bazë ashtu edhe trajnim teknik të avancuar, me vëmendje të veçantë ndaj teknologjive emergjente dhe aplikimeve të tyre në sektorë të ndryshëm.

Vëmendje e veçantë i kushtohet nevojave të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme në procesin e transformimit digjital. Programi përfshin masa mbështetjeje të synuara për t'u ndihmuar NVM-ve të vlerësojnë nevojat e tyre digjitale, të zbatojnë zgjidhje të përshtatshme dhe të zhvillojnë aftësitë e nevojshme brenda fuqisë së tyre punëtore. Kjo mbështetje është vendimtare për të siguruar që dixhitalizimi të përfitojë të gjitha segmentet e ekonomisë, jo vetëm ndërmarrjet e mëdha.

Mbështetja për transformimin dixhital të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme është plotësuese e reformës së sistemit të “Kërkim, zhvillim dhe inovacion” dhe do të përforcojë ndikimin e kësaj reforme.

Paketa e reformës gjithashtu trajton kuadrin rregullator për teknologjitë dhe modelet e biznesit digjital emergjente. Kjo qasje me parashikim synon krijimin e një mjedisi mundësues për inovacionin duke siguruar njëkohësisht mbrojtje të përshtatshme për konsumatorët dhe shoqërinë. Kuadri përfshin dispozita për fusha të tilla si inteligjenca artificiale, kompjuterët në re dhe platformat digjitale, të përputhura me standardet në zhvillim të BE-së në këto fusha.

Tranzicioni Energjetik dhe Integrimi i Tregut

Shtylla e tranzicionit energjetik e Agjendës së Reformës përfaqëson një transformim gjithëpërfshirës të sektorit energjetik të Shqipërisë që shkon shumë përtej përmirësimeve tradicionale të infrastrukturës. Kjo shtyllë trajton si sfidat e menjëhershme në funksionimin e tregut të energjisë, ashtu edhe objektivat afatgjatë të qëndrueshmërisë, duke balancuar me kujdes nevojat për efikasitet tregu, siguri energjetike dhe mbrojtje sociale.

Përputhja me paketën e integritetit të energjisë elektrike të BE-së përbën një ristrukturim themelor të strukturës dhe operacioneve të tregut të energjisë elektrike të Shqipërisë. Kjo reformë përfshin elemente të shumfashitë të ndërlidhura që së bashku do të krijojnë një treg energjie modern, efikas dhe të integruar. Zbatimi shtrihet nga rregullat dhe institucionet bazë të tregut deri tek mekanizmat e sofistikuar të tregtimit ndërkufitar dhe operimit të sistemit.

Krijimi i tregut të energjisë elektrike brenda ditës përfaqëson një risi veçanërisht të rëndësishme në sektorin energjetik shqiptar. Ky treg do të mundësojë përputhje më efikasitet të ofertës dhe kërkesës në kohë pothuajse reale, vendimtar për menaxhimin e pjesës në rritje të burimeve të ripërtëritshme me variabilitet. Reforma përfshin jo vetëm sistemet teknike të funksionimit të tregut, por edhe zhvillimin e aftësive dhe kapaciteteve institucionale të nevojshme midis pjesëmarrësve të tregut.

Lidhja e tregut me vendet fqinje dhe në fund me BE-në përfaqëson një dimension tjetër vendimtar të reformave të tregut të energjisë elektrike. Ky integrim do të përmirësojë sigurinë energjetike përmes qasjes së përmirësuar në burimet rajonale, duke u ofruar gjeneruesve shqiptarë mundësi më të gjera tregu. Sekuencimi i kujdesshëm i hapave të lidhjes siguron që pjesëmarrësit e tregut vendas të mund të përshtaten gradualisht me konkurrencën në rritje rajonale.

Qasja ndaj reformës së tarifave demonstroi vëmendje të veçantë për balancimin e efikasitetit të tregut me konsideratat e mbrojtjes sociale. Rregullimi gradual i tarifave drejt niveleve bazuar në treg është projektuar me kujdes për të ofruar sinjale të përshtatshme çmimi duke mbrojtur njëkohësisht konsumatorët vulnerabël. Programi plotësues për trajtimin e varfërisë energjetike përfaqëson një qasje të sofistikuar për të siguruar që përfitimet e tranzicionit energjetik t'u shërbejnë të gjitha segmenteve të shoqërisë. Masat kundër varfërisë energjetike shkojnë përtej subvencioneve të thjeshta për të përfshirë përmirësimet e efikasitetit energjetike dhe mbështetjen e zgjidhjeve të burimeve të ripërtëritshme të shpërndara. Kjo qasje gjithëpërfshirëse synon trajtimin e shkaqeve rrënjësore të varfërisë energjetike duke mbështetur njëkohësisht objektivat e gjerë të tranzicionit energjetik. Programi përfshin mbështetje të synuar për rinovime ndërtesash, pajisje efikasitet dhe instalime të vogla të burimeve të ripërtëritshme për ekonominë familjare vulnerabël.

Programi i zhvillimit të burimeve të ripërtëritshme përfaqëson një gur themeli tjetër të strategjisë së tranzicionit energjetik. Krijimi i një sistemi transparent dhe konkurrues ankandit për kapacitetin e burimeve të ripërtëritshme demonstroi një qasje të sofistikuar të zhvillimit të tregut. Ky sistem do të ofrojë sinjale të

qarta për investime duke siguruar njëkohësisht efektivitetin e kostos përmes zbulimit konkurrues të çmimit. Plan i ankandit bazuar në sasi për burimet e ripërtëritshme tregon vëmendje të kujdesshme ndaj kapacitetit të përthithjes së tregut dhe sfidave të integritetit të sistemit. Shtimi i planifikuar prej të paktën 600 MW kapacitet të ri të ripërtëritshëm është kalibruar për t'u përputhur me zhvillimin e rrjetit dhe pjekurinë e tregut. Ndikimi ekonomik i kësaj reforme për periudhën afatmesme përqendrohet kryesisht në nevojat për investime për të gjeneruar kapacitetet e synuara (600 MW). Për të arritur këtë objektiv të investimeve shtesë në kapacitetet e gjenerimit të energjisë diellore dhe të erës, nevojiten investime private prej rreth 914 milionë euro. Vlerësimet e investimeve gjenerohen duke përdorur kostot e Agjencisë Ndërkombëtare të Energjisë së Rinovueshme (IRENA)¹¹ për investimet në energjinë e rinovueshme. Ky investim shtesë është planifikuar të ndodhë në vitet 2026 dhe 2027 dhe është futur si një shok I jashtëm në skenarin bazë makroekonomik.

Sekuencimi i ankandit lejon mësimin dhe rregullimin e procedurave bazuar në përvojë. Zbatimi i Direktivës së Burimeve të Ripërtëritshme shkon përtej thjesht përputhjes rregullatore për të vendosur një kuadër gjithëpërfshirës për zhvillimin e qëndrueshëm energjetik. Reformat trajtojnë zona vendimtare si kriteret e qëndrueshmërisë për biokarburantet, procedurat e thjeshtëzuara të lejimit dhe mbështetjen për komunitetet e energjisë. Këto masa krijojnë një mjedis mundësues për forma të ndryshme zhvillimi të burimeve të ripërtëritshme. Krijimi i një sistemi të zbatueshëm të garancisë së origjinës përfaqëson një risi të rëndësishme të tregut. Ky sistem do të mundësojë vlerësimin e duhur të karakteristikave të energjisë së ripërtëritshme dhe lehtësojë pjesëmarrjen në tregjet europiane të energjisë së ripërtëritshme. Projektimi i kujdesshëm i këtij sistemi siguron përputhshmërinë me standardet e BE-së duke u përshtatur njëkohësisht me kushtet lokale të tregut.

Reformat e efikasitetit energjetike demonstrojnë vëmendje të veçantë ndaj sfidave të zbatimit dhe nevojave të zhvillimit të tregut. Strategjia afatgjatë e rinovimit të ndërtesave kombinon objektiva ambiciozë me masa praktike zbatimi. Dedikimi i financimit të nevojshëm demonstroi angazhim për arritjen e objektivit vjetor 3% të rinovimit për ndërtesat qeveritare. Bazuar në Planin Kombëtar për Rinovimin e Ndërtesave¹², për të arritur këtë objektiv, në periudhën afatmesme do të kryhen investime prej rreth 117 milionë euro për të rinovuar ndërtesat publike. Ky investim shtesë përdoret si një goditje e jashtme në investimet publike. Reformat në standardet dhe etiketimin e efikasitetit energjetike tregojnë vëmendje të kujdesshme ndaj gatishmërisë së tregut dhe kapacitetit të zbatimit. Përputhja me rregulloret e BE-së për produkte si ngrohësit me lëndë djegëse të ngurta plotësohet me zhvillimin e aftësive të mbikëqyrjes së tregut. Kjo siguron se kërkesat rregullatore mund të zbatohen dhe përmbushen në mënyrë efektive. Krijimi i një skeme të detyrueshme të efikasitetit energjetik përfaqëson një qasje të sofistikuar për shtyrjen e përmirësimeve të efikasitetit energjetik në të gjithë ekonominë. Ky mekanizëm bazuar në treg krijon stimuj për furnizuesit e energjisë për të mbështetur përmirësimet e efikasitetit midis klientëve të tyre. Projektimi i kujdesshëm i sistemeve të matjes dhe verifikimit siguron se kursimet e energjisë mund të dokumentohen dhe kreditin në mënyrë të përshtatshme.

Shteti i së Drejtës dhe Cilësia Institucionale

Reformat e shtetit të së drejtës përfaqësojnë përmirësime themelore të kuadrit institucional që mbështet aktivitetin ekonomik. Edhe pse ndikimet e tyre ekonomike shpesh janë jo të drejtpërdrejta, ato janë vendimtare për rritjen e qëndrueshme afatgjatë.

Reforma për rritjen e efikasitetit gjyqësor në të gjitha nivelet synon të sigurojë automatizim dhe transparencë të plotë në menaxhimin e çështjeve brenda gjykatave dhe prokurorive publike duke eliminuar shpërndarjen manuale të çështjeve përmes përdorimit të plotë të e-Albania dhe ndërveprimit të plotë midis bazave të të dhënave shtetërore, si dhe zvogëlon procedurat në letër, tarifatat administrative dhe joefikasitetin. Për të llogaritur ndikimin në ekonomi, parashikohet që arritjet e objektivave të reformës (ulja e ngarkesës së lëndëve të prapambetura, përmirësimi i kohës së zgjidhjes dhe kostot e zbatimit), do të kontribuojnë në 0.9% shtesë në Produktivitetin Total të Faktorëve.

¹¹ <https://www.irena.org/Publications/2025/Jul/Renewable-energy-statistics-2025>

¹² https://konsultimipublik.gov.al/documents/RENGK_886_Plani-Komb-tar-p-r-Rinovimin-e-Nd-rtesave_.pdf

Forcimi i masave kundër korrupsionit dhe përmirësimi i efikasitetit gjyqësor duhet të reduktojnë kostot e transaksionit dhe të rrisin besimin e biznesit. Këto reforma duhet të përfitojnë veçanërisht ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, të cilat shpesh mungojnë burimet për t'u orientuar në mjedise institucionale komplekse.

Përmirësimet në mbrojtjen e të drejtave të pronësisë dhe zbatimin e kontratave duhet të mbështesin investimet dhe zhvillimin e tregut. Këto reforma institucionale janë veçanërisht të rëndësishme për tërheqjen e investimeve të huaja me cilësi të lartë dhe mbështetjen e zhvillimit të tregjeve financiare më të sofistikuar.

Implikimet në Kuadrin Fiskal

Zbatimi i Agjendës së Reformës ka implikime substanciale për kuadrin fiskal të Shqipërisë, duke prekur si dimensionet e të ardhurave ashtu edhe të shpenzimeve, duke mbështetur njëkohësisht objektivat kryesorë të konsolidimit fiskal dhe qëndrueshmërisë së borxhit. Implikacionet fiskale janë analizuar me kujdes për të siguruar që zbatimi i reformës përforcon dhe jo kompromenton stabilitetin fiskal.

Dimensionet e të Ardhurave dhe burimet e financimit buxhetor

Agjenda e Reformës ndikon në të ardhurat qeveritare përmes disa kanalesh të sofistikuar dhe të ndërlidhura. Kanali i drejtpërdrejtë vjen përmes mbështetjes së ofruar nga Mekanizmi i Reformës dhe Rritjes, i cili sjell një kombinim transformues të granteve dhe huave koncesionale gjatë periudhës 2024-2027. Kjo mbështetje jo vetëm siguron hapësirë të rëndësishme fiskale për zbatimin e reformës, por demonstroi gjithashtu besim të fortë ndërkombëtar në programin e reformave të Shqipërisë.

Përmirësimet në administratën tatimore përmes Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave përfaqësojnë modernizim themelor të kapaciteteve të mbledhjes së të ardhurave. Kjo shkon shumë përtej dixhitalizimit të thjeshtë për të përfshirë sisteme të sofistikuar të menaxhimit të riskut, shërbime të përmirësuara për tatimpaguesit dhe aftësi të përmirësuara monitorimi të përputhshmërisë. Zbatimi i strategjisë duhet të çojë në përmirësime të qëndrueshme të performancës së të ardhurave përmes disa kanaleve. Efektiviteti i përmirësuar i administratës tatimore pritet të manifestohet përmes disa mekanizmave. Shërbimet digjitale të përmirësuara dhe procedurat e thjeshtuara do të ulin kostot e përputhshmërisë, duke e bërë më të lehtë për bizneset përbushjen e detyrimeve tatimore. Aftësitë e përmirësuara të analizës së të dhënave do të mundësojnë identifikim më efektiv të risqeve të mospërputhshmërisë. Shërbimet e përmirësuara për tatimpaguesit do të mbështesin përputhshmërinë vullnetare, ndërsa aftësitë më efektive të zbatimit do të trajtojnë mospërputhshmërinë të qëllimshme.

Efektet e formalizimit të reformave të ndryshme përfaqësojnë një kanal tjetër vendimtar për përmirësimin e të ardhurave. Ndikimi i kombinuar i procedurave të thjeshtuara, shërbimeve qeveritare të përmirësuara dhe aftësive të përmirësuara të zbatimit duhet gradualisht të zhvendosin balancën e stimuljeve drejt operimit formal. Ky transformim strukturor duhet të çojë në zgjerim të qëndrueshëm të bazës tatimore pa kërkuar ndryshime në normat tatimore.

Efektet e rritjes nga reformat duhet të gjenerojnë të ardhura shtesë përmes disa kanalesh të sofistikuar. Investimet e përmirësuara duhet të zgjerojnë bazën e tatimit mbi të ardhurat e korporatave dhe gjithashtu të gjenerojnë punësim shtesë dhe kështu të ardhura nga tatimi personal. Produktiviteti i përmirësuar duhet të mbështesë rritjen e pagave, duke zgjeruar më tej të ardhurat nga tatimi mbi të ardhurat. Aktiviteti ekonomik i përmirësuar duhet të rrisë konsumin dhe kështu të ardhurat nga TVSH-ja, ndërsa lehtësimi i përmirësuar i tregtisë duhet të mbështesë të ardhurat doganore.

Dimensionet e Shpenzimeve

Zbatimi i Agjendës së Reformës kërkon investime publike dhe shpenzime operative të planifikuara me kujdes në disa fusha. Reformat e transformimit digjital kërkojnë investime të sofistikuar në infrastrukturë, zhvillim sistemesh dhe ndërtim kapacitetesh. Këto investime janë sekuencuar me kujdes për të siguruar përthithje efektive dhe maksimizuar ndikimin e tyre.

Reformat e kapitalit njerëzor kërkojnë investime substanciale në infrastrukturën arsimore, trajnimin e mësuesve dhe zhvillimin e kurrikulës. Këto investime janë projektuar me vëmendje të kujdesshme ndaj kapacitetit të zbatimit dhe nevojës për ruajtjen e standardeve të larta të cilësisë. Fokusi në efikasitetin e zbatimit ndihmon në sigurimin e vlerës për para në këto investime vendimtare.

Tranzicioni energjetik përfshin investime veçanërisht të rëndësishme në infrastrukturë dhe përmirësime të efikasitetit. Këto investime janë prioritetuar me kujdes bazuar në kthimet e pritshme dhe kontributin në objektivat e sigurisë energjetike. Përdorimi i mekanizmave të tregut si ankandet konkurruese ndihmon në sigurimin e kostos efektive në zhvillimin e burimeve të ripërtëritshme.

Investimi duhet të përmbushë objektivat e Planit Kombëtar të Rinovimit të Ndërtesave, duke përfshirë rreth 117 milionë euro kosto rinovimi. Ndërsa për reformat e tjera të energjisë, përdorimi i mekanizmave të tregut si ankandet konkurruese ndihmon në sigurimin e efektivitetit të kostos në zhvillimin e energjisë së rinovueshme pa vënë një barrë mbi buxhetin e shtetit.

Megjithatë, reformat pritet gjithashtu të gjenerojnë fitime dhe kursime të konsiderueshme të efikasitetit me kalimin e kohës. Dixhitalizimi i shërbimeve publike duhet të reduktojë ndjeshëm kostot administrative duke përmirësuar njëkohësisht cilësinë e shërbimit. Investimet në efikasitetin energjetik në ndërtesat publike duhet të gjenerojnë reduktime të qëndrueshme të kostove të shërbimeve komunale. Menaxhimi i përmirësuar i investimeve publike duhet të rrisë produktivitetin e shpenzimeve kapitale në të gjitha fushat.

Kuadri i Zbatimit dhe Monitorimit

Implikacionet fiskale të Agjendës së Reformës do të monitorohen me kujdes përmes një kuadri të sofistikuar që ndjek si kostot ashtu edhe përfitimet. Ky sistem monitorimi shkon përtej gjurmimit të thjeshtë buxhetor për të përfshirë ndikime ekonomike dhe sociale më të gjera. Rishikimet e rregullta do të mundësojnë rregullime në kohë të zbatimit duke ruajtur disiplinën fiskale.

Sekuencimi i kujdesshëm i reformave ndihmon në menaxhimin e implikacioneve të tyre fiskale duke maksimizuar njëkohësisht efektivitetin e tyre. Investimet fillestare në reforma themelore si infrastruktura digjitale dhe shërbimet bazë qeveritare krijojnë platformën për reforma më të sofistikuar. Ky sekuencim ndihmon në menaxhimin e risqeve të zbatimit duke ndërtuar kapacitet për reforma më komplekse.

Qëndrueshmëria Fiskale

Ndikimi i përgjithshëm fiskal i zbatimit të Agjendës së Reformës është kalibruar me kujdes për të mbështetur dhe jo për të komprometuar objektivat e qëndrueshmërisë fiskale. Disa mekanizma të sofistikuar mbështesin këtë vlerësim.

Mekanizmi i Reformës dhe Rritjes siguron mbështetje vendimtare përmes një kombinimi të mirëprojektuar të granteve dhe huave shumë koncesionale. Kjo strukturë financimi ndihmon në menaxhimin e ndikimit të borxhit nga zbatimi i reformave duke siguruar njëkohësisht burimet e nevojshme për investime transformuese.

Shumë reforma pritet të gjenerojnë fitime efikase dhe kursime që do të kompensojnë pjesërisht kostot e tyre të zbatimit. Sekuencimi i kujdesshëm i reformave lejon përfitimet e reformave të mëparshme të ndihmojnë në financimin e masave pasardhëse. Ky dinamizëm vetë-përforsues mbështet qëndrueshmërinë fiskale të programit të përgjithshëm të reformave.

Potenciali i përmirësuar i rritjes nga reformat duhet të përmirësojë qëndrueshmërinë fiskale duke zgjeruar bazën e të ardhurave dhe duke përmirësuar kapacitetin e shërbimit të borxhit. Edhe pse këto efekte nuk janë plotësisht të pasqyruara në projektimet aktuale bazë të kujdesshme, ato përfaqësojnë potencial të rëndësishëm pozitiv për performancën fiskale.

Reformat në menaxhimin e financave publike dhe administratën e të ardhurave duhet të përmirësojnë aftësinë e qeverisë për të ruajtur disiplinën fiskale gjatë zbatimit të agjendës së gjerë të reformave. Këto përmirësime institucionale mbështesin zbatimin e qëndrueshëm të programit të reformave.

Ndikimi Fiskal Neto dhe Qëndrueshmëria

Ndikimi i përgjithshëm fiskal i zbatimit të Agjendës së Reformës pritet të jetë plotësisht i menaxhueshëm brenda kuadrit fiskal afatmesëm dhe duke mbështetur arritjen e objektivave të politikës fiskale. Disa faktorë mbështesin këtë vlerësim:

Së pari, Mekanizmi i Reformës dhe Rritjes siguron mbështetje të konsiderueshme përmes granteve dhe huave shumë koncesionale, duke ulur barrën mbi burimet vendase. Kombinimi i granteve dhe financimit koncesional siguron që zbatimi i reformës të mos komprometojë objektivat e qëndrueshmërisë së borxhit.

Së dyti, shumë nga reformat pritet të gjenerojnë fitime efience dhe kursime që do të kompensojnë pjesërisht kostot e tyre të zbatimit. Sekuencimi i reformave gjithashtu lejon përfitimet e reformave të mëparshme të ndihmojnë në financimin e masave pasardhëse.

Së treti, potenciali i përmirësuar i rritjes nga reformat duhet të përmirësojë qëndrueshmërinë fiskale duke zgjeruar bazën e të ardhurave dhe duke përmirësuar kapacitetin e shërbimit të borxhit. Edhe pse këto efekte nuk janë plotësisht të pasqyruara në projektimet bazë, ato përfaqësojnë potencial të rëndësishëm pozitiv për performancën fiskale.

Së katërti, reformat në menaxhimin e financave publike dhe administratën e të ardhurave duhet të përmirësojnë aftësinë e qeverisë për të ruajtur disiplinën fiskale gjatë zbatimit të agjendës së reformave.

Integrimi me Programimin Makro-Fiskal

Masat e Agjendës së Reformës janë konsideruar me kujdes në kontekstin e kuadrit makro-fiskal afatmesëm të paraqitur në seksionet 3 dhe 4, edhe pse ndikimi i tyre i plotë potencial ende nuk është përfshirë në projektimet bazë. Kjo qasje e matur ndaj programimit makro-fiskal siguron besueshmërinë e kuadrit duke njohur njëkohësisht potencialin e rëndësishëm pozitiv nga zbatimi i suksesshëm i reformave.

Norma e projektuar e rritjes së PBB-së prej 3.9% në vit gjatë periudhës 2026-2028 në skenarin bazë përfaqëson një vlerësim të kujdesshëm bazuar në tendencat dhe politikat aktuale. Reformat e diskutuara më sipër përfshihen në një skenar rritës (skenari AR) dhe rritja totale e vlerësuar në rritjen e PBB-së afatmesme është rreth 0.8–1.0 pikë përqindjeje në vit mbi nivelin bazë.

Në total, paketa e reformave vlerësohet se e vendos ekonominë në një trajektore rritjeje më të lartë dhe më elastike, nën supozimin e zbatimit të plotë dhe efektiv të të gjitha masave të reformës. Ndikimi i vlerësuar pasqyron efektin potencial maksimal të reformave pasi të përfundojnë plotësisht, duke vepruar kryesisht përmes përmirësimeve të qëndrueshme në produktivitet, punësim dhe formimin e kapitalit, në vend të stimulimit afatshkurtër të kërkesës. Teksa modelimi supozon arritjen e plotë të objektivave të reformës, transmetimi i efekteve mbetet gradual dhe i qëndrueshëm brenda kanaleve të reformës. Si i tillë, skenari i reformës ilustron përfitimet e rritjes së kufirit të sipërm që mund të realizohen në afatmesëm, duke mbetur në përputhje me stabilitetin makroekonomik dhe qëndrueshmërinë fiskale.

6 ÇËSHTJE INSTITUCIONALE DHE PËRFSHIRJA E AKTORËVE TË INTERESIT

Cikli i Programit të Reformës Ekonomike (ERP) 2026–2028 u lançua zyrtarisht nga Komisioni Evropian më korrik 2025. Hartimi dhe përgatitja e Programit të Reformës Ekonomike (ERP) 2026–2028 është koordinuar nga Ministria e Financave me kontribute nga departamente të ndryshme brenda ministrisë dhe Bankës së Shqipërisë.

Urdhri i Kryeministrit nr. 107, datë 6.8.2019 përcakton kuadrin e koordinimit të procesit të ERP-së në nivel kombëtar dhe cakton Ministrin e Financave me funksionin e Koordinatorit Kombëtar të ERP-së. Ministria e Financave udhëheq procesin e koordinimit në mënyrë institucionale me departamentet përkatëse brenda ministrisë duke marrë drejtimin për hartimin dhe përgatitjen e kapitujve të veçantë, si dhe koordinimin e përgjithshëm të procesit.

Dokumenti i Programit të Reformës Ekonomike (ERP) 2026–2028 u nda në regjistrin elektronik të konsultimit publik.

7 SHTOJCAT

Shtojca I

Tabela 1a: Perspektivat makroekonomike

Në përqindje, nëse nuk tregohet ndryshe	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
		Niveli (mld EUR)	Shkalla e ndryshimit				
1. PBB reale me çmimet e tregut	B1*g	24.4	4.0	3.9	4.0	3.9	4.1
2. PBB aktuale me çmimet e tregut	B1*g	25.0	6.5	5.0	5.3	5.2	5.4
Përbërësit e PBB-së reale							
3. Shpenzimet e konsumit privat	P3	17.0	3.7	2.0	3.0	3.6	2.7
4. Shpenzimet qeveritare për konsum	P3	3.0	6.0	12.2	0.6	-2.9	1.7
5. Formimi i kapitalit fiks bruto	P51	6.0	5.8	5.6	7.9	5.7	6.3
6. Ndryshimet në inventarë dhe blerja neto e sendeve me vlerë (% e PBB-së)	P52+P53	0.3	1.0	0.3	0.2	0.1	0.1
7. Eksportet e mallrave dhe shërbimeve	P6	9.0	0.1	5.6	4.3	4.8	5.0
8. Importet e mallrave dhe shërbimeve	P7	10.9	6.0	5.1	3.5	2.9	3.2
Kontributi në rritjen reale të PBB-së							
9. Kërkesa e brendshme përfundimtare		26.1	4.7	4.2	4.0	3.5	3.7
10. Ndryshimi i inventareve dhe blerja neto e sendeve me vlerë	P52+P53	0.3	1.9	-0.2	-0.1	-0.1	0.0
11. Bilanci i jashtëm i mallrave/shërbimeve	B11	-1.9	-2.6	-0.2	0.1	0.5	0.4

Tabela 1b: Zhvillimet e çmimeve

Ndryshimet në përqindje, mesataret vjetore	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
1. Deflatori i PBB-së		2.4	1.1	1.3	1.3	1.3
2. Deflatori i konsumit privat		2.1	0.7	2.5	1.7	1.9
3. IHÇK		2.2	2.3	3.0	3.0	3.0
4. Ndryshimi i IÇK-së kombëtare		2.2	2.3	3.0	3.0	3.0
5. Deflatori i konsumit publik		3.0	3.0	3.0	3.0	3.0
6. Deflatori i investimeve		0.9	0.5	0.5	0.5	0.5
7. Deflatori i çmimeve të eksportit (mallra dhe shërbime)		0.5	1.7	0.5	0.8	0.7
8. Deflatori i çmimeve të importit (mallra dhe shërbime)		-1.3	1.4	2.5	1.6	1.7

Tabela 1c: Zhvillimet në tregjet e punës

	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
		Niveli	Niveli/Shkalla e ndryshimit				
1. Popullsia (mijëra)			2394.6	2386.1	2376.7	2366.1	2355.9
2. Popullsia (shkalla e rritjes në %)		2394.6	-0.3	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4
3. Popullsia në moshë pune (persona) ¹³		1542.6	1542.6	1534.7	1526.3	1517.1	1508.2
4. Shkalla e pjesëmarrjes			75.7	76.0	76.3	76.6	76.9
5. Punësimi, personat ¹⁴		1057.4	1057.4	1058.4	1059.0	1059.2	1060.5
6. Punësimi, orët e punës ¹⁵			:	:	:	:	:
7. Punësimi (shkalla e rritjes në %)			-1.6	0.1	0.1	0.0	0.1
8. Punësimi në sektorin publik (persona)		182.4	182.4	182.4	182.4	182.4	182.4
9. Punësimi në sektorin publik (rritje në %)			0.4	0.0	0.0	0.0	0.0
10. Shkalla e papunësisë ¹⁶			9.4	9.2	9.0	8.8	8.5
11. Produktiviteti i punës, personat ¹⁷			5.7	3.8	3.9	3.8	3.9
12. Produktiviteti i punës, orët e punës ¹⁸			:	:	:	:	:
13. Kompensimi i punonjësve	D1	:	:	:	:	:	:

Tabela 1d: Bilancet sektoriale

Në përqindje të PBB-së	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
1. Huadhënie/huamarrje neto kundrejt pjesës tjetër të botës	B.9	-2.4	-2.2	-3.5	-3.3	-3.2
nga të cilat:						
- Bilanci i mallrave dhe shërbimeve		-6.9	-6.7	-7.2	-6.8	-6.5
- Bilanci i të ardhurave primare dhe transfertave		5.1	4.4	3.8	3.6	3.4
- Llogaria e kapitalit		-0.6	0.1	-0.1	-0.1	-0.1
2. Kreditimi/huamarrja neto e sektorit privat ¹⁹	B.9/EDP B.9	-1.1	0.0	-1.1	-1.6	-1.8
3. Huadhënie/huamarrje neto e qeverisë së përgjithshme		-0.7	-2.3	-2.3	-1.6	-1.3
4. Mospërputhje statistikore		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

¹³ Grupmosha 15-64 vjeç

¹⁴ Popullsia e okupuar, koncepti i brendshëm përkufizimi i llogarive kombëtare

¹⁵ Përkufizimi i llogarive kombëtare

¹⁶ Përkufizimi i harmonizuar, Eurostat; nivelet

¹⁷ PBB reale për person të punësuar

¹⁸ PBB reale për orë të punuar

¹⁹ Llogaritur si mbetje nga llogaria korrente minus huadhënien/huamarrjen neto të qeverisë së përgjithshme.

Tabela 1e: PBB, investime dhe vlera e shtuar bruto

	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
PBB dhe investime						
Niveli i PBB-së me çmimet <i>aktuale</i> të tregut (në monedhën vendase)	B1g	2,517.8	2,642.5	2,781.4	2,925.0	3,081.9
Raporti i investimeve (% e PBB-së)		24.4	24.6	25.4	25.6	26.0
Rritja e vlerës së shtuar bruto, ndryshimet në përqindje me çmime konstante						
1. Bujqësia						
2. Industria (me përjashtim të ndërtimit)						
3. Ndërtimi						
4. Shërbimet						

Tabela 1f: Zhvillimet në sektorin e jashtëm

Miliardë Euro, përveç nëse tregohet ndryshe		Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
1. Bilanci i llogarisë korente (% e PBB-së)	% e PBB	-2.4	-2.2	-3.5	-3.3	-3.2
2. Eksporti i mallrave	mld Euro	1.7	2.0	2.1	2.3	2.4
3. Importi i mallrave	mld Euro	7.3	7.9	8.4	8.8	9.3
4. Bilanci tregtar	mld Euro	-5.6	-5.9	-6.3	-6.6	-6.9
5. Eksporti i shërbimeve	mld Euro	7.4	8.0	8.3	8.8	9.3
6. Importi i shërbimeve	mld Euro	3.5	3.9	4.0	4.2	4.4
7. Bilanci i shërbimit	mld Euro	3.9	4.1	4.3	4.5	4.8
8. Pagesat neto të interesit nga jashtë	mld Euro	-0.8	-0.9	-1.0	-1.0	-1.1
9. Të ardhura të tjera neto të faktorëve nga jashtë	mld Euro	0.6	0.7	0.6	0.7	0.7
10. Transfertat korente	mld Euro	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4
11. Nga të cilat nga BE	mld Euro	:	:	:	:	:
12. Gjendja e llogarisë rrjedhëse	mld Euro	-0.6	-0.6	-1.0	-1.0	-1.0
13. Llogaria kapitale dhe financiare	mld Euro	0.7	1.3	1.2	1.1	1.3
14. Investimet e huaja direkte	mld Euro	1.3	1.4	1.5	1.5	1.7
15. Rezervat valutore	mld Euro	0.3	0.8	0.4	0.3	0.4
16. Borxhi i jashtëm	mld Euro	:	:	:	:	:
17. Nga të cilat: publike	mld Euro	5.9	6.0	6.2	6.2	6.4
18. O/w: në valutë të huaj	mld Euro	:	:	:	:	:
19. O/w: pagesat e vonuara	mld Euro	:	:	:	:	:
20. Kursi i këmbimit kundrejt euros (mesatarja vjetore)		100.7	98.3	98.3	98.3	98.3
p.m. Kursi i këmbimit kundrejt euros (mesatarja vjetore)	%, y-o-y	-7.4	-2.3	0.0	0.0	0.0

Tabela 1g: Treguesit e qëndrueshmërisë

	Dimensioni	Viti 2021	Viti 2022	Viti 2023	Viti 2024	Viti 2025
1. Gjendja e llogarisë rrjedhëse	% e PBB	-7.7	-5.9	-1.2	-2.4	-2.2
2. Pozicioni neto i investimeve ndërkombëtare	% e PBB	:	:	:	:	:
3. Aksionet e tregut të eksporteve	%, y-o-y	:	:	:	:	:
4. Kursi real efektiv i këmbimit	%, y-o-y	:	:	:	:	:
5. Kostot nominale të punës për njësi	%, y-o-y	:	:	:	:	:
6. Rrjedha e kredisë për sektorin privat	% e PBB	:	:	:	:	:
7. Borxhi i sektorit privat	% e PBB	:	:	:	:	:
8. Borxhi i Qeverisë së Përgjithshme	% e PBB	74.1	64.1	63.1	60.7	59.5

Tabela 2a: Perspektivat buxhetore të qeverisë së përgjithshme

	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
		Niveli (mld LEK)	% e PBB-së				
Kreditimi neto (B9) sipas nënsektorëve							
1. Qeveria e përgjithshme	S13	-18.24	-0.7	-2.3	-2.3	-1.6	-1.3
2. Pushteti qendror	S1311	92.07	3.7	2.2	2.6	3.1	3.4
3. Qeverisja e shtetit	S1312	:	:	:	:	:	:
4. Pushteti vendor	S1313	-28.51	-1.1	-1.3	-1.7	-1.8	-1.7
5. Fondet e sigurimeve shoqërore	S1314	-81.81	-3.2	-3.3	-3.3	-2.9	-2.9
Qeverisja e përgjithshme (S13)							
6. Të ardhurat totale	TR	710.33	28.2	29.1	29.6	29.8	29.9
7. Shpenzimet totale ²⁰	TE	728.57	28.9	31.4	31.9	31.3	31.1
8. Huamarrje/huadhënie neto	EDP.B9	-18.24	-0.7	-2.3	-2.3	-1.6	-1.3
9. Shpenzimet e interesit	EDP.D41 incl.FISIM	54.46	2.2	2.3	2.3	2.3	2.3
10. Bilanci primar ²¹		36.22	1.4	0.0	0.0	0.8	1.0
11. Masat e njëhershme dhe masa të tjera të përkohshme ²²		:	:	:	:	:	:
Përbërësit e të ardhurave							
12. Taksat totale (12 = 12a+12b+12c)		417.22	16.6	17.5	17.7	17.7	17.8
12a. Taksat në prodhim dhe import	D2	286.41	11.4	11.7	11.8	11.8	11.9

²⁰ Rregulluar për rrjedhën tjetër të flukseve të lidhura me shkëmbimin, kështu që TR-TE = EDP.B9²¹ Bilanci primar llogaritet si (EDP B.9, pika 8) plus (EDP D.41, pika 9).²² Një shenjë plus nënkupton masa të njëhershme për reduktimin e deficitit.

12b. Taksat aktuale mbi të ardhurat dhe pasurinë	D5	73.81	2.9	3.5	3.5	3.6	3.6
12c. Taksat mbi kapitalin	D91	56.99	2.3	2.3	2.3	2.3	2.4
13. Kontributet sociale	D61	160.72	6.4	6.7	7.1	7.1	7.1
14. Të ardhura nga pronësia	D4	0.08	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
15. Të tjera ($15 = 16 - (12 + 13 + 14)$) ²³		132.31	5.3	5.0	4.8	4.9	4.9
16 = 6. Të ardhurat totale	TR	710.33	28.2	29.1	29.6	29.8	29.9
p.m.: Barra tatimore ($D2 + D5 + D61 + D91 - D995$) ²⁴		577.93	23.0	24.1	24.8	24.8	24.9

Tabela 2a: (vazhdim)

	Kodi ESA	Viti 2024 Niveli (mld LEK)	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
Komponentët e zgjedhur të shpenzimeve							
17. Konsumi kolektiv	P32	240.87	9.6	10.5	10.4	9.8	9.8
18. Totali i transfertave sociale	D62+ D63	282.72	11.2	11.3	11.3	11.3	11.4
18a. Transfertat sociale në natyrë	P31 = D63	:	:	:	:	:	:
18b. Transfertat sociale përveç në natyrë	D62	282.72	11.2	11.3	11.3	11.3	11.4
19 = 9. Shpenzimet e interesit (përfshirë FISIM)	EDP.D41 + FISIM	54.46	2.2	2.3	2.3	2.3	2.3
20. Subvencionet	D3	1.79	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
21. Formimi i kapitalit fiks bruto	P51	140.04	5.6	7.3	7.6	7.5	7.4
22. Të tjera ($22 = 23 - (17 + 18 + 19 + 20 + 21)$) ²⁵		8.69	0.3	:	0.2	0.3	0.2
23. Shpenzimet totale	TE ²⁶	728.57	28.9	31.4	31.9	31.3	31.1
p.m.kompensimi i punonjësve	D1	139.42	5.5	6.1	6.3	6.0	5.8

²³ $P.11 + P.12 + P.131 + D.39 + D.7 + D.9$ (përveç D.91)

²⁴ Duke përfshirë ato të mbledhura nga BE-ja dhe duke përfshirë një rregullim për taksat dhe kontributet sociale të pambledhura (D995), nëse është e përshtatshme.

²⁵ $D.29 + D.4$ (përveç D.41) + $D.5 + D.7 + D.9 + P.52 + P.53 + K.2 + D.8$

²⁶ Rregulluar për rrjedhën tjetër të flukseve të lidhura me shkëmbimin, kështu që $TR - TE = EDP.B9$

Tabela 2b: Perspektivat buxhetore të qeverisë së përgjithshme

	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
Niveli (mld LEK)						
Kreditimi neto (B9) sipas nënsektorëve						
1. Qeveria e përgjithshme	S13	-18.24	-61.06	-63.71	-45.83	-39.33
2. Pushteti qendror	S1311	92.07	59.25	73.48	91.70	104.11
3. Qeverisja e shtetit	S1312	:	:	:	:	:
4. Pushteti vendor	S1313	-28.51	-33.63	-45.98	-51.42	-52.68
5. Fondet e sigurimeve shoqërore	S1314	-81.81	-86.68	-91.21	-86.11	-90.76
Qeveria e përgjithshme (S13)						
6. Të ardhurat totale	TR	710.33	769.01	823.06	870.57	920.64
7. Shpenzimet totale ²⁷	TE	728.57	830.06	886.76	916.39	959.97
8. Huamarrje/huadhënie neto	EDP.B9	-18.24	-61.06	-63.71	-45.83	-39.33
9. Shpenzimet e interesit	EDP.D41 incl. FISIM	54.46	61.69	64.21	68.24	71.34
10. Bilanci primar ²⁸		36.22	0.63	0.50	22.41	32.01
11. Masat e njëhershme dhe masa të tjera të përkohshme ²⁹		:	:	:	:	:
Përbërësit e të ardhurave						
12. Taksat totale (12 = 12a+12b+12c)		417.22	461.13	491.58	519.07	549.67
12a. Taksat në prodhim dhe import	D2	286.41	307.91	328.13	346.49	367.18
12b. Taksat aktuale mbi të ardhurat dhe pasurinë	D5	73.81	92.82	98.38	103.94	109.90
12c. Taksat mbi kapitalin	D91	56.99	60.39	65.08	68.63	72.59
13. Kontributet sociale	D61	160.72	176.80	196.97	207.13	218.25
14. Të ardhura nga pronësia	D4	0.08	0.06	0.30	0.30	0.32
15. Të tjera (15 = 16-(12+13+14)) ³⁰		132.31	131.02	134.21	144.07	152.40
16 = 6. Të ardhurat totale	TR	710.33	769.01	823.06	870.57	920.64
p.m.: Barra tatimore (D2+D5+D61+D91-D995) ³¹		577.93	637.93	688.55	726.20	767.92

²⁷ Rregulluar për rrjedhën tjetër të flukseve të lidhura me shkëmbimin, kështu që TR-TE = EDP.B9

²⁸ Bilanci primar llogaritet si (EDP B.9, pika 8) plus (EDP D.41, pika 9).

²⁹ Një shenjë plus nënkupton masa të njëhershme për reduktimin e deficitit.

³⁰ P.11+P.12+P.131+D.39+D.7+D.9 (përveç D.91)

³¹ Duke përfshirë ato të mbledhura nga BE-ja dhe duke përfshirë një rregullim për taksat dhe kontributet sociale të pambledhura (D995), nëse është e përshtatshme.

Tabela 2b: (vazhdim)

	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
Niveli (mld LEK)						
Komponentët e zgjedhur të shpenzimeve						
17. Konsumi kolektiv	P32	240.87	278.18	287.98	287.74	301.29
18. Totali i transfertave sociale	D62 + D63	282.72	299.16	315.27	331.11	350.26
18a. Transfertat sociale në natyrë	P31 = D63	:	:	:	:	:
18b. Transfertat sociale përveç në natyrë	D62	282.72	299.16	315.27	331.11	350.26
19 = 9. Shpenzimet e interesit (përfshirë FISIM)	EDP.D41	54.46	61.69	64.21	68.24	71.34
20. Subvencionet	D3	1.79	1.95	2.45	2.45	2.45
21. Formimi i kapitalit fiks bruto	P51	140.04	192.16	211.94	218.84	228.98
22. Të tjera (22 = 23-(17+18+19+20+21)) ³²		8.69	:	4.91	8.02	5.64
23. Shpenzimet totale	TE ³³	728.57	830.06	886.76	916.39	959.97
p.m.kompensimi i punonjësve	D1	139.42	160.89	175.04	176.91	179.57

Tabela 3: Shpenzimet e përgjithshme të qeverisë sipas funksionit

% e PBB-së	Kodi COFOG	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
1. Shërbimet e përgjithshme publike	1	4.8	5.1	5.2	4.9	5.0
2. Mbrojtja	2	1.3	1.6	1.5	1.5	1.6
3. Rendi dhe siguria publike	3	1.7	2.0	2.1	2.1	2.1
4. Çështjet ekonomike	4	3.9	4.2	4.5	4.3	4.3
5. Mbrojtja e mjedisit	5	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
6. Strehimi dhe komoditetet komunitare	6	2.1	2.1	2.2	1.8	2.0
7. Shëndeti	7	2.9	2.9	2.9	2.9	3.1
8. Rekreacioni, kultura dhe feja	8	0.3	0.5	0.4	0.4	0.4
9. Arsimi	9	3.2	3.2	3.2	3.2	3.4
10. Mbrojtja sociale	10	9.3	9.3	9.2	9.5	10.2
Kontigjencë dhe Fond Rezervë		0.6	0.2	0.2	0.4	0.3
11. Shpenzimet totale (pika 7=23 në tabelën 2)	TE	30.1	31.5	31.9	31.3	32.8

³² D.29+D4 (përveç D.41)+ D.5+D.7+D.9+P.52+P.53+K.2+D.8³³ Rregulluar për rrjedhën tjetër të flukseve të lidhura me shkëmbimin, kështu që TR-TE = EDP.B9

Tabela 4: Zhvillimet e borxhit të qeverisë së përgjithshme

% e PBB-së	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
1. Borxhi bruto ³⁴		54.2	54.1	53.6	52.2	51.0
2. Ndryshimi në raportin e borxhit bruto		-3.4	-0.1	-0.5	-1.4	-1.2
Kontributet në ndryshimin e borxhit bruto						
3. Bilanci primar ³⁵		-1.4	0.0	0.0	-0.8	-1.0
4. Shpenzimet e interesit ³⁶		2.2	2.3	2.3	2.3	2.3
5. Efekti real i rritjes		-2.2	-2.0	-2.0	-2.0	-2.0
6. Efekti i inflacionit		-0.6	-0.5	-0.5	-0.5	-0.5
7. Rregullimi i stokut-fluksit		-0.6	0.1	0.0	-0.4	0.2
nga të cilat:						
- Dallimet midis parave të gatshme dhe akrualeve ³⁷		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Akumulimi neto i aktiveve financiare ³⁸		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
nga të cilat:						
- Privatizimi vazhdon		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
- Efektet e vlerësimit dhe të tjera ³⁹		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
p.m. norma e nënkuptuar e interesit për borxhin ⁴⁰		4.0	4.5	4.5	4.6	4.7
Variabla të tjerë përkatës						
8. Asetet financiare likuide ⁴¹		2.3	2.3	1.9	1.3	1.1
9. Borxhi financiar neto (9 = 1 - 8)		51.9	51.8	51.8	50.9	49.8

³⁴ Siç përcaktohet në Rregulloren 3605/93 (jo një koncept ESA).

³⁵ Pika 10 në tabelën 2.

³⁶ Pika 9 në tabelën 2.

³⁷ Dallimet në lidhje me shpenzimet e interesit, shpenzimet e tjera dhe të ardhurat do të dallohen kur të jenë të rëndësishme.

³⁸ Aktivët likuide, aktivët në vendet e treta, ndërmarrjet e kontrolluara nga qeveria dhe diferenca midis aktiveve të kuotuar dhe atyre të pakutuara mund të dallohen kur të jenë të rëndësishme.

³⁹ Ndryshimet për shkak të lëvizjes së tërbimit të këmbimit dhe funksionimit në tregun sekondar mund të dallohen kur të jenë të rëndësishme.

⁴⁰ Përafruar me shpenzimet për interesa pjesëtuar me nivelin e borxhit të një viti më parë.

⁴¹ AF1, AF2, AF3 (të konsoliduara me vlerën e tregut, AF5 (nëse kuotohet në bursë; duke përfshirë aksionet e fondeve të përbashkëta).

Tabela 5: Zhvillimet ciklike

% e PBB-së	Kodi ESA	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
1.Rritja reale e PBB-së (% , vjetor)	B1g	4.0	3.9	4.0	3.9	4.1
2.Huadhënia neto e qeverisë së përgjithshme	EDP.B.9	-0.7	-2.3	-2.3	-1.6	-1.3
3.Shpensizimet e interesit	EDP.D.41	2.2	2.3	2.3	2.3	2.3
4. Masat e njëhershme dhe masa të tjera të përkohshme ⁴²		:	:	:	:	:
5. Rritja e mundshme e PBB-së (% , vjetor)		:	:	:	:	:
Kontributet:		:	:	:	:	:
- punë		:	:	:	:	:
- kapital		:	:	:	:	:
- produktiviteti total i faktorëve		:	:	:	:	:
6. Hendeku i prodhimit		:	:	:	:	:
7. Komponenti ciklik buxhetor		:	:	:	:	:
8. Bilanci i rregulluar ciklikisht (2-7)		:	:	:	:	:
9. Bilanci primar i rregulluar ciklikisht (8+3)		:	:	:	:	:
10. Bilanci strukturor (8-4)		:	:	:	:	:

Tabela 6: Divergjenca nga programi i mëparshëm

	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
1. Rritja e PBB-së (% , y-o-y)					
Programi i mëparshëm	3.9	3.9	4.0	3.9	:
Përditësimi më i fundit	4.0	3.9	4.0	3.9	4.1
Diferenca (pikë përqindjeje)	0.2	0.0	0.0	0.0	:
2. Huadhënia neto e qeverisë së përgjithshme (% e PBB-së)					
Programi i mëparshëm	-1.5	-2.6	-1.9	-1.6	:
Përditësimi më i fundit	-0.7	-2.3	-2.3	-1.6	-1.3
Diferenca	0.8	0.3	-0.4	0.0	:
3. Borxhi bruto i qeverisë së përgjithshme (% e PBB-së)					
Programi i mëparshëm	55.2	54.8	54.0	53.2	:
Përditësimi më i fundit	54.2	54.1	53.6	52.2	51.0
Diferenca	-1.0	-0.7	-0.4	-0.9	:

⁴² Një shenjë plus nënkupton masa të njëhershme për reduktimin e deficitit.

Tabela 7: Qëndrueshmëria afatgjatë e financave publike (para reformës)

% e PBB-së	2007	2010	2020	2030	2040	2050	2060
Totali i shpenzimeve	6.3	6.4	8.1	7.3	5.9	5.1	5.2
<i>nga të cilat:</i>	:	:	:	:	:	:	:
- Shpenzimet e lidhura me moshën	6.3	6.4	8.1	7.3	5.9	5.1	5.2
- Shpenzimet e pensionit	:	:	:	:	:	:	:
- Pensionet e sigurimeve sociale	:	:	:	:	:	:	:
- Pensionet e pleqërisë dhe pensionet e parakohshme	:	:	:	:	:	:	:
- Pensionet e tjera (paaftësi, të mbijetuar)	:	:	:	:	:	:	:
- Pensione profesionale (nëse janë pjesë e qeverisë së përgjithshme)	:	:	:	:	:	:	:
- Kujdesi shëndetësor	:	:	:	:	:	:	:
- Kujdesi afatgjatë (më parë i përfshirë në kujdesin shëndetësor)	:	:	:	:	:	:	:
Shpenzimet e arsimit	:	:	:	:	:	:	:
Shpenzimet të tjera të lidhura me moshën	:	:	:	:	:	:	:
Shpenzimet e interesit	:	:	:	:	:	:	:
Të ardhurat totale	3.9	3.6	5.0	5.4	6.6	6.9	7.4
<i>nga të cilat: të ardhurat nga prona</i>	:	:	:	:	:	:	:
<i>nga të cilat: të ardhurat nga kontributet për pensionet (ose kontribute shoqërore sipas rastit)</i>	3.9	3.6	5.0	5.4	6.6	6.9	7.4
Aktivët e fondit rezervë të pensioneve PAYG	:	:	:	:	:	:	:
<i>nga të cilat: aktivet e konsoliduara të fondeve publike të pensioneve (aktive të ndryshme nga detyrimet e qeverisë)</i>	:	:	:	:	:	:	:
Bilanci aktual i pensioneve PAYG	-2.4	-2.8	-3.1	-1.9	0.7	1.8	2.2
Supozimet							
Rritja e produktivitetit të punës	8.3	3.9	1.4	3.7	2.4	1.6	3.4
Rritja reale e PBB-së	6.0	3.7	-3.3	3.9	3.0	3.0	3.0
Norma e inflacionit	2.9	3.6	1.6	3.0	3.0	3.0	3.0
Shkalla e pjesëmarrjes së meshkujve (mosha 15-64 vjeç)	:	72.3	77.1	82.3	82.3	82.3	82.3
Shkalla e pjesëmarrjes së femrave (mosha 15- 64 vjeç)	:	52.9	61.2	69.3	69.3	69.3	69.3
Shkalla totale e pjesëmarrjes (15-64 vjeç)	65.4	62.3	69.1	77.9	79.4	79.4	79.4
Norma e papunësisë	13.5	14.2	12.2	8.6	8.6	8.6	8.6
Popullsia mbi 65 vjeç ndaj popullsisë totale	9.5	10.7	14.8	26.5	28.3	27.1	28.6

Tabela 8: Supozimet bazë mbi mjedisin e jashtëm ekonomik⁴³

	Dimensioni	Viti 2024	Viti 2025	Viti 2026	Viti 2027	Viti 2028
Norma afatshkurtër e interesit	Mesatare vjetore	3.6	2.2	1.9	2.0	2.0
Norma e interesit afatgjatë	Mesatare vjetore	2.3	2.6	2.7	2.9	2.9
Kursi i këmbimit USD/EUR	Mesatare vjetore	1.1	1.1	1.2	1.2	1.2
Kursi nominal efektiv i këmbimit	Mesatare vjetore	2.9	4.6	2.3	0.0	0.0
Kursi i këmbimit kundrejt euros ⁴⁴	Mesatare vjetore	100.7	98.3	98.3	98.3	98.3
Rritja globale e PBB-së, duke përfshirë BE-në	Mesatare vjetore	3.7	3.4	3.4	3.5	3.5
Rritja e GDP-së së BE-së	Mesatare vjetore	1.1	1.4	1.4	1.5	1.5
Rritja e tregjeve të huaja përkatëse	Mesatare vjetore	:	:	:	:	:
Vëllimet botërore të importeve, duke përfshirë BE-në	Mesatare vjetore	4.3	3	2.0	3.0	3.0
Çmimet e naftës (Brent, USD/fuçi)	Mesatare vjetore	80.5	68.9	62.4	63.3	63.3

⁴³ Burimi: European Economic Forecast, Autumn 2025

⁴⁴ Bazuar në Kornizën Makroekonomike dhe Fiskale, 2027 - 2029 (Ministria e Financave)